

ΑΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΣΔΟ- ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENTS OF HEALTH AND
ATHENS MEDICAL**

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2013

ΟΝΟΜ/ΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ:

ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ

Α.Μ: 14232

ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗ ΙΩΑΝΝΑ

Α.Μ:12709

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΓΚΟΥΜΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑΣ

Περίληψη.....	6
Abstract.....	7
Εισαγωγή.....	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΈΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΥΤΗΣ

1.1. Ορισμός και στόχοι της οικονομικής μονάδας.....	10
1.2. Γενικά περί χρηματοοικονομικής ανάλυσης.....	11
1.3. Οικονομικές καταστάσεις.....	13
1.3.1. Γενικές παρατηρήσεις.....	13
1.3.2. Ισολογισμός.....	13
1.3.3. Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως.....	15
1.3.4. Πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων.....	15
1.3.5. Προσάρτημα.....	16
1.4. Σκοπός της ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων.....	16
1.5. Βασικές κατηγορίες και σκοποί αναλυτών.....	19
1.6. Είδη αναλύσεως λογιστικών καταστάσεων.....	21

1.6.1. Ανάλογα με τη θέση του αναλυτή.....	21
1.6.2. Ανάλογα με τα στάδια διενέργειας της αναλύσεως.....	23
1.7. Μέθοδοι ανάλυσης λογιστικών καταστάσεων.....	24
1.7.1. Κάθετη ανάλυση ή καταστάσεις κοινού μεγέθους ή διαστρωματική ανάλυση.....	25
1.7.2. Οριζόντια ανάλυση ή χρηματοοικονομικές καταστάσεις.....	26
1.7.3. Ανάλυση με αριθμοδείκτες τάσης ή χρηματοοικονομικές καταστάσεις τάσης.....	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

2.1. Έννοια του αριθμοδείκτη.....	29
2.2. Χρησιμότητα των αριθμοδεικτών.....	30
2.3. Προβλήματα κατά την ανάλυση και ερμηνεία των χρηματοοικονομικών δεικτών.....	31
2.4. Κατηγορίες αριθμοδεικτών.....	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ο ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

3.1. Εισαγωγή.....	37
3.2. Η οργάνωση των υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα.....	39
3.3. Ιδιωτικές κλινικές.....	40
3.4. Η οργάνωση των ιδιωτικών κλινικών.....	41
3.5. Η ζήτηση για ιδιωτικές υπηρεσίες υγείας και παράγοντες που την επηρεάζουν.....	42

3.6. Η προσφορά ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα.....	43
3.7. Μέγεθος αγοράς.....	45
3.8. Παρουσίαση του διαγνωστικού και θεραπευτικού Κέντρου Αθηνών Υγεία.....	47
3.8.1. Γενικά για τον όμιλο.....	48
3.8.2. Στόχοι και προοπτικές.....	50
3.8.3. Ποιοτική υπεροχή-διαφοροποίηση Υγεία.....	50
3.8.4. Ιατρικά επιτεύγματα.....	54
3.9. Παρουσίαση Ιατρικού Κέντρου Αθηνών.....	56
3.9.1. Γενικά.....	56
3.9.2. Εξειδικευμένες υπηρεσίες και τεχνολογία αιχμής.....	59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

4.1. Εισαγωγή.....	61
4.2. Αριθμοδείκτες ρευστότητας.....	62
4.2.1. Αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ή γενικής ρευστότητας... 	63
4.2.2. Αριθμοδείκτες άμεσης ή ειδικής ή πραγματικής ρευστότητας..	65
4.3. Αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας ή δραστηριότητας.....	67
4.3.1. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων..	68
4.3.2. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.....	71

4.3.3. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού.....	73
4.3.4. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας παγίων.....	75
4.4. Ανάλυση αποδοτικότητας.....	77
4.4.1. Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους.....	78
4.4.2. Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους..	80
4.4.3. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων.....	82
4.5. Αριθμοδείκτης δομής κεφαλαίων.....	84
4.5.1. Αριθμοδείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης.....	84
4.5.2. Αριθμοδείκτης των ξένων προς τα συνολικά κεφάλαια ή δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης.....	86
4.5.3. Αριθμοδείκτης των ξένων προς τα ίδια κεφάλαια.....	88
4.5.4. Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια ή αυτοχρηματοδότησης παγίων περιουσιακών στοιχείων.....	90
4.5.5. Αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικά κεφάλαια.....	92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	95
---	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ:ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	97
------------------------------------	-----------

Βιβλιογραφία.....	98
--------------------------	-----------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ισολογισμοί Ομίλων.....	101
--------------------------------	------------

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία θα ασχοληθούμε με την Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων δύο ομίλων για τρία συναπτά έτη. Στην παρούσα εργασία θα γίνει μια προσπάθεια με την κατάλληλη χρησιμοποίηση αριθμοδεικτών να αξιολογήσουμε τους εισηγμένους στο Χ.Α., ομίλους ΥΓΕΙΑ και ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ, που δραστηριοποιούνται στο κλάδο υγείας για τα έτη 2009- 2011. Η ανάλυση θα γίνει με την χρησιμοποίηση των δεδομένων των λογιστικών καταστάσεων (Ισολογισμός, Αποτελέσματα Χρήσης) όπως αυτά είχαν δημοσιευθεί τα αντίστοιχα έτη.

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι η διεξαγωγή μιας όσο το δυνατόν πληρέστερης επισκόπησης και χρηματοοικονομικής μελέτης του κλάδου των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας. Κατά συνέπεια, ο σκοπός της εκπόνησής της συνίσταται, τόσο στην πληροφόρηση όσο και στην εξαγωγή συμπερασμάτων, εκ μέρους των αναγνωστών, σχετικά με τους εξεταζόμενους ομίλους.

Σημεία που μπορούν να αναδειχθούν σε επίπεδο ομίλων και κλάδων βάσει της χρηματοοικονομικής ανάλυσης είναι η επιβίωση, η επικράτηση επί των ανταγωνιστών, η μεγιστοποίηση των κερδών, η διατήρηση σταθερής κερδοφορίας, η ικανοποίηση των εργαζομένων και η κοινωνική ωφέλεια. Σε αυτήν την κατεύθυνση αξιοποιούνται οι αριθμοδείκτες και η ανάλυσή τους διαχρονικά αλλά και διακλαδικά.

Εν κατακλείδι με την περάτωση του συνόλου των σταδίων της χρηματοοικονομικής ανάλυσης επιχειρείται η παρουσίαση μιας ολοκληρωμένης εικόνας αναφορικά με τους εξεταζόμενους ομίλους.

ABSTRACT

In the present essay we are going to study the Economic Status Analysis of two different associations for three consecutive years. Applying in a proper way indicators, we will try to assess the recently introduced to Athens Stock Market two groups activating in the health sector YGEIA and ATHENS MEDICAL CENTER for the years 2009-2011. The analysis is based on the use of the logistic data (Balance sheet, Use outcomes) as respectively published.

The aim of the present essay is to conduct to the greatest feasible extent a complete financial overview of private health services. Consequently, its aim consists of not only informing but also reaching to conclusions on behalf of the readers concerning the two groups in question.

Points we could point out based on the financial analysis at group or association level is their durability, their prevalence over competitors, the maximisation of their profits, the maintenance of stable profitability, the contentment of their employees and the social utility. Indicators are used to that direction and so is their analysis through time and through different sciences.

To sum up, concluding all stages of the financial analysis we strive to present a complete image regarding the two associations under observation.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Ιδιωτικός Τομέας Υγείας, παρουσιάζει την τελευταία δεκαετία σημαντικότερη άνοδο, η οποία οφείλεται κυρίως στην ανάπτυξη του κλάδου των διαγνωστικών κέντρων, στη δημιουργία μεγάλων ιδιωτικών κλινικών με υπερσύγχρονα ιατρικά μηχανήματα, αλλά και από την ανάγκη των πολιτών αφενός για λήψη υπηρεσιών υγείας υψηλής ποιότητας και αφ' ετέρου για ταχύτερη πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές.

Μέσα στην πληθώρα των ιδιωτικών μονάδων υγείας που δραστηριοποιούνται στον ελληνικό χώρο, μπορεί να ξεχωρίσει κανείς τον όμιλο ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ και τον όμιλο ΥΓΕΙΑ ως από τις σημαντικότερες του κλάδου.

Αυτοί ακριβώς οι όμιλοι αποτέλεσαν και τη βάση πραγματοποίησης της παρούσας εργασίας. Η μελέτη των οικονομικών τους στοιχείων και η θεμελιώδης ανάλυση των μετοχών τους θα βοηθήσει όχι μόνο στην κατανόηση του ρόλου που διαδραματίζουν οι συγκεκριμένοι όμιλοι στον κλάδο υγείας, αλλά θα αποτελέσει και τη βάση αξιολόγησης για έναν επενδυτή κατά πόσο οι μετοχές των συγκεκριμένων εταιρειών μπορούν να χαρακτηριστούν ως προσοδοφόρες και συμφέρουσες ή συγκαταλέγονται μεταξύ των μετοχών υψηλού ρίσκου.

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας θα αποτελέσει η θεμελιώδης ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων του ομίλου ΥΓΕΙΑ και ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ για το διάστημα 2009 – 2011. Για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου, η εργασία χωρίζεται σε πέντε επιμέρους κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο θα αναφερθούμε στην έννοια και το σκοπό της ανάλυσης. Αρχικά, δίνεται ο ορισμός και οι στόχοι των οικονομικών μονάδων. Στη συνέχεια, γίνεται μια γενική και αναλυτική αναφορά στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις με την παρουσίαση αυτών. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στο σκοπό της ανάλυσης για κάθε ενδιαφερόμενη ομάδα, καθώς επίσης και στα διάφορα είδη ανάλυσεως των λογιστικών καταστάσεων. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με τις μεθόδους ανάλυσής τους. Η Ανάλυση των Οικονομικών καταστάσεων κρίνεται απαραίτητη, διότι βοηθά την εκάστοτε εταιρία να αντιληφθεί την απ' ακριβώς θέση της στην αγορά.

Στο δεύτερο κεφάλαιο επιχειρείται μια εννοιολογική προσέγγιση των αριθμοδεικτών και της χρήσης τους στις οικονομικές καταστάσεις. Η ανάλυση με αριθμοδείκτες θεωρείται ένα από τα πιο γνωστά μέσα ανάλυσης, αξιολόγησης και ερμηνείας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ειδικότερα, παρουσιάζονται οι σκοποί και οι στόχοι τους, η χρησιμότητά τους, τα προβλήματα κατά την ανάλυση και ερμηνεία τους, καθώς επίσης οι κατηγορίες στις οποίες διακρίνονται.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο κλάδος υγείας στην Ελλάδα όπως αυτός λαμβάνει χώρα και περιλαμβάνει αναφορά στην οργάνωσή του, στην έννοια και οργάνωση των ιδιωτικών κλινικών, στο μέγεθος αγοράς τους, καθώς επίσης και στους παράγοντες που διαμορφώνουν τη ζήτηση και την προσφορά των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας. Επιπροσθέτως, θα κάνουμε μια σύντομη ιστορική αναδρομή που αφορά τους υπό εξέταση ομίλους (ΥΓΕΙΑ και ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ), όπου αναφέρουμε κάποια γενικά στοιχεία για το ξεκίνημα, την πορεία και την εξέλιξή τους μέχρι σήμερα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, έχοντας ισολογισμούς για τις περιόδους 2009-2011 και για τους δύο ομίλους, κάναμε ανάλυση των οικονομικών τους στοιχείων και της οικονομικής τους κατάστασης κατ' επέκταση. Αυτό έγινε με την πρακτική εφαρμογή των αριθμοδεικτών. Οι δείκτες αυτοί όχι μόνο μας βοηθούν να δούμε την οικονομική κατάστασή τους, αλλά μας βοηθούν επίσης να συγκρίνουμε τους δείκτες με τους αντίστοιχους για τα άλλα έτη και για τις άλλες μονάδες με τη μορφή συγκεντρωτικών πινάκων και διαγραμμάτων.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο η εργασία ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των συμπερασμάτων για την οικονομική πορεία των δύο ομίλων για τα έτη 2009-2011.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΥΤΗΣ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Ως οικονομική μονάδα ορίζεται ο συνδυασμός των συντελεστών της παραγωγής, δηλαδή, κατά κανόνα, του εδάφους, της εργασίας και του κεφαλαίου. Σύμφωνα με τη βασική οικονομική αρχή, την αρχή της οικονομικότητας, κάθε οικονομική μονάδα θα πρέπει, εφαρμόζοντάς την, να επιτυγχάνει το μεγαλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, με τη μικρότερη δυνατή καταβαλλόμενη προσπάθεια. Έτσι, συνεπάγεται ότι η οικονομική μονάδα είναι οικονομικός οργανισμός κάθε δυνατού είδους, που διενεργεί κάποιο είδος εκμετάλλευσης με σκοπό την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, την εξυπηρέτηση κοινωνικών ομάδων και επιδίωξη κέρδους. Ανάλογα, λοιπόν, με τους σκοπούς κάθε οικονομικής μονάδας, προκύπτουν τα εξής:

- Εξισωτικές οικονομικές μονάδες που αποσκοπούν στην καλύτερη εξυπηρέτηση της κοινωνίας.
- Κτητικές ή Προσαυξητικές οικονομικές μονάδες, όπου πέρα από την κάλυψη αναγκών της κοινωνίας επιδιώκουν πλεόνασμα εσόδων για την ανάπτυξή τους.
- Ποριστικές ή Κερδοσκοπικές οικονομικές μονάδες, δηλαδή, κάθε νομικής μορφής επιχειρήσεις που επιδιώκουν το κέρδος και την αύξηση της περιουσίας τους.

Ανάλογα με το φορέα τους οι οικονομικές μονάδες διακρίνονται σε ιδιωτικές, δημόσιες ή μικτές.

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα των οικονομικών μονάδων είναι η περιουσιακή τους αυτοτέλεια (έδρα, επωνυμία, προσωπικό), η διάρκεια ζωής τους

και η περιουσία τους.(*Αρτάκης Γεώργιος, “ Χρηματοδοτική Διοίκηση, Αποφάσεις Επενδύσεων” εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 2002*)

Επομένως, βασική επιδίωξη κάθε επιχείρησης, είναι όπως συμβαίνει με κάθε οργανισμό η καλή της υγεία και η ανάπτυξη της. Οι επιδιώξεις αυτές στην επιχείρηση μεταφράζονται σε κέρδος, με διαφορετικές όμως προσεγγίσεις που περιλαμβάνουν συνήθως, τη βελτιστοποίηση του κέρδους της οικονομικής μονάδας, τη βελτιστοποίηση της περιουσίας των ιδιοκτητών της επιχείρησης, τη την αμοιβή των στελεχών της στο μέγιστο, ιδιαίτερα στις μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες. Σήμερα η δεύτερη προσέγγιση είναι αυτή που έχει επικρατήσει, ως αποτελεσματικότερη σε μακροπρόθεσμα και σταθερά αποτελέσματα, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι οι άλλοι στόχοι δεν λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό της οικονομικής πολιτικής της επιχείρησης. (*Specisoft, “Investment Research & Analysis Journal”*)

1.2 ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Ο κλάδος της λογιστικής είναι ένα συστηματοποιημένο σύνολο γνώσεων. Μέσα από τη χρήση συγκεκριμένων κανόνων, ασχολείται με την αναγνώριση, αποτίμηση, καταγραφή και παρουσίαση οικονομικών γεγονότων. Με την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών λογιστικών καταστάσεων ο ρόλος της λογιστικής, τουλάχιστον από τεχνικής άποψης τελειώνει και από αυτό το σημείο και μετά η λογιστική καλείται να παίξει ένα άλλο πιο σπουδαίο ρόλο αυτόν ο οποίος έχει να κάνει με την διερεύνηση, ερμηνεία και στη συνέχεια με την αξιολόγηση των στοιχείων των λογιστικών αυτών καταστάσεων.

Οι λογιστικές καταστάσεις οι οποίες αποτελούν σημαντική πηγή πληροφοριών παρέχουν όλα εκείνα τα στοιχεία που χρειάζεται να γνωρίζει ο κάθε ενδιαφερόμενος για την οικονομική μονάδα έτσι ώστε να μπορεί να πάρει τις σωστές αποφάσεις.

Για να μπορεί όμως κάποιος να σχηματίσει μια ολοκληρωμένη εικόνα για μια επιχειρηματική μονάδα είναι απαραίτητες και άλλες πληροφορίες οι οποίες περιλαμβάνονται στους απολογισμούς που καταρτίζουν οι επιχειρήσεις όπως επίσης και άλλα εξωλογιστικά δεδομένα. Έτσι τις λογιστικές καταστάσεις τις συνοδεύουν διάφορες σημειώσεις που αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι των

καταστάσεων αυτών και πρέπει να μελετώνται προσεκτικά κατά την διάρκεια της ανάλυσης και της αξιολόγησης των δεδομένων της οικονομικής μονάδας. (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα- Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση)

Έτσι, πλέον σημαντική πηγή πληροφοριών για την οικονομική δραστηριότητα μιας οικονομικής μονάδας είναι οι βασικές λογιστικές ή οικονομικές καταστάσεις. Αν και συνήθως καταφεύγουμε στον ισολογισμό και στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, όσοι ενδιαφέρονται να προβούν σε χρηματοοικονομική ανάλυση μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες και από ενημερωτικά άρθρα των οικονομικών εφημερίδων και περιοδικών, από τις τράπεζες και από τα χρηματιστήρια. (Αδαμίδης Αργύρης Α., “Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων”, Θεσσαλονίκη 1998, πρώτη έκδοση)

Ο αναγνώστης των οικονομικών καταστάσεων θα πρέπει να έχει βασικές γνώσεις λογιστικής, ώστε να αντιλαμβάνεται το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων και επίσης, να έχει τη δυνατότητα να αντιλαμβάνεται το περιεχόμενο των σημειώσεων της εταιρείας στον Ισολογισμό, καθώς και των παρατηρήσεων των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Ειδικά οι τελευταίες είναι κρίσιμες, καθώς αναφέρουν αποκλίσεις της εταιρείας από τις αρχές σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και οι τελευταίες θα πρέπει να αναμορφωθούν με τις παρατηρήσεις αυτές, ώστε να είναι σύμφωνες με την ισχύουσα νομοθεσία. (www.iraj.gr)

Επομένως, η ανάλυση και ερμηνεία των βασικών δεδομένων των δημοσιευμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων αυτών προϋποθέτει τρεις βασικούς σκοπούς της χρησιμοποίησής των χρηματοοικονομικών δεδομένων, οι οποίοι είναι οι εξής:

- μέτρηση της προηγούμενης επίδοσης της επιχείρησης,
- μέτρηση της παρούσας κατάστασης της επιχείρησης,
- πρόβλεψη των μελλοντικών δυνατοτήτων της επιχείρησης για τη διατήρηση της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ των ακόλουθων αποφασιστικής σημασίας πλευρών της επιχείρησης. (Κοντάκου Α., Παπασπύρου Α., “Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων”, εκδόσεις «Ελλην», Αθήνα 1999)

Εδώ φυσικά, μπορούν να επισημανθούν κάποια **μειονεκτήματα** τα οποία παρουσιάζουν οι λογιστικές καταστάσεις και τα οποία καθιστούν πιο δύσκολο το έργο του αναλυτή.

Συγκεκριμένα:

- 1) Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις λογιστικές καταστάσεις είναι συνοπτικά και ανομοιόμορφα, εφόσον για την κατάρτισή τους δεν ακολουθείται κάποιος συγκεκριμένος και υποχρεωτικός τύπος για το σύνολο των οικονομικών μονάδων.
- 2) Ο χρόνος που μεσολαβεί από το τέλος της χρήσης στην οποία αναφέρονται μέχρι και τη στιγμή που δημοσιεύονται και γίνονται γνωστές στο ευρύ κοινό είναι αρκετά μεγάλος. (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα- Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση)

1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1.3.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Στην παράγραφο αυτή θα δούμε αναλυτικά τις οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα. Όπως αναφέραμε, βασική πηγή των πληροφοριών είναι οι οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων και είναι οι ακόλουθες:

- ❖ Ισολογισμός
- ❖ Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης
- ❖ Πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων
- ❖ Προσάρτημα

1.3.2 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο ισολογισμός μιας επιχείρησης αποτελεί πηγή πληροφόρησης για τους χρήστες, αφού συνοψίζει την οικονομική της κατάσταση σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Συνήθως συντάσσεται την τελευταία μέρα της κάθε διαχειριστικής περιόδου (συνήθως έτος, άρα στις 31/12), χωρίς να αποκλείεται η χρήση να τελειώνει στο τέλος άλλου μήνα.

Ειδικότερα, παρουσιάζονται τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης ομαδοποιημένα (με κριτήριο το χρόνο παραμονής τους σε αυτή) σε πάγια, κυκλοφορούντα και διαθέσιμα και οι πηγές των κεφαλαίων της (ίδια κεφάλαια, μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις). Δηλαδή, ο ισολογισμός δείχνει ποια περιουσιακά στοιχεία έχουν αποκτηθεί και με τι κεφάλαια έχει χρηματοδοτηθεί η απόκτησή τους. Αναμενόμενο είναι ότι από τη στιγμή που η μια πλευρά απεικονίζει τις χρήσεις των κεφαλαίων και από την άλλη πλευρά τις υποχρεώσεις της επιχείρησης, αυτά τα δύο μέρη είναι ίσα. Άλλωστε, η βασική λογιστική εξίσωση του ισολογισμού είναι:

$$\begin{aligned} & \text{ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ} = \text{ΠΑΘΗΤΙΚΟ} \\ & \text{Ή} \\ & \text{ΑΞΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ} = \text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ} + \text{ΞΕΝΑ} \\ & \text{ΚΕΦΑΛΑΙΑ} \end{aligned}$$

Στο Ενεργητικό περιλαμβάνονται τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία ανήκουν κατά κυριότητα στην εταιρεία για να πραγματοποιηθούν οι σκοποί της, άσχετα με το αν έχουν εξοφληθεί ή όχι, για αυτό και από αυτά αναμένεται μελλοντικό όφελος. Το Ενεργητικό, μπορεί να διακριθεί σε δύο μεγάλες υποκατηγορίες:

Τα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία: Στην κατηγορία αυτή, ανήκουν όλα τα στοιχεία που έχει στην κατοχή της η επιχείρηση, τα οποία δεν μπορούν να ρευστοποιηθούν άμεσα. Με άλλα λόγια, χρειάζονται περισσότερο από ένα οικονομικό έτος για να μετατραπούν σε ρευστά. Αυτά, διακρίνονται σε υλικά και άυλα. Ως υλικά στοιχεία μπορούν να θεωρηθούν τα κτίρια και τα μηχανήματα, ενώ ως άυλα μπορούν να θεωρηθούν τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις. Τα στοιχεία αυτά υπόκεινται σε μείωση της αξίας τους μέσα στο χρονικό διάστημα της ωφέλιμης ζωής τους, αυτό που εμείς ονομάζουμε απόσβεση.

Τα Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία: στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα περιουσιακά στοιχεία που μπορούν να μετατραπούν σε ρευστά άμεσα. Με άλλα λόγια χρειάζονται ένα οικονομικό έτος το πολύ για αυτήν τη μετατροπή. Τα χρηματικά διαθέσιμα και τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα συμπεριλαμβάνονται σε αυτήν την κατηγορία.

Από την άλλη πλευρά, στο παθητικό μιας επιχείρησης εμφανίζονται οι πηγές από τις οποίες η επιχείρηση μπόρεσε να αντλήσει τα κεφάλαιά της. Έτσι, στο παθητικό συμπεριλαμβάνονται οι δανειστές της επιχείρησης και στους οποίους και αυτή χρωστάει είτε άμεσα – είτε μέσα σε ένα χρόνο, είτε σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερου του έτους. Τα στοιχεία που αποτελούν το παθητικό με άλλα λόγια, είναι τα ίδια κεφάλαια, οι μακροπρόθεσμες και οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. (Λαζαρίδης Ι., Π. Ευθύμογλου, “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, Τεύχος Α’, Πειραιάς 2000)

1.3.3 ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

Η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, δείχνει τα έσοδα και τα έξοδα μιας εταιρείας και επομένως το οικονομικό αποτέλεσμα που πραγματοποίησε κατά τη διαχειριστική χρήση, είτε αυτό είναι κέρδος, είτε ζημιά. Η κατάσταση αυτή άρα αποδίδει την κερδοφορία της επιχείρησης, η οποία θεωρείται απαραίτητη για την πορεία της και μπορεί να γίνει σύγκριση τόσο με τις ανταγωνίστριες επιχειρήσεις όσο και με τον κλάδο έτσι ώστε να βρεθεί το μερίδιο της αγοράς που ανήκει στην συγκεκριμένη επιχείρηση. Ορισμένα από τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται ή καταλήγουν στην πορεία είναι ο κύκλος εργασιών, το κόστος πωληθέντων, το μικτό περιθώριο κέρδους, καθώς και ο φόρος εισοδήματος.

1.3.4 ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Ο πίνακας αυτός παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση διαθέτει το αποτέλεσμα που πέτυχε, κέρδος ή ζημιά. Έτσι, μπορούμε να τη διακρίνουμε σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος προσδιορίζει τα προς διάθεση κέρδη χρήσης, ενώ το δεύτερο μέρος εμφανίζει τον τρόπο διάθεσης των εν λόγω κερδών, όπως για παράδειγμα τη διανομή μερίσματος, την δημιουργία διαφόρων αποθεματικών κεφαλαίων είτε αυτό είναι τακτικό είτε έκτακτο και το υπόλοιπο σε κέρδη εις νέον. Από τον συγκεκριμένο πίνακα μπορεί να εξαχθεί και το συμπέρασμα ποια είναι η στρατηγική που ακολουθεί η επιχείρηση στη διανομή των κερδών της, όπως μπορούμε να αναφέρουμε ως παράδειγμα τα κέρδη που χρησιμοποιεί για την

ανάπτυξή της. Τέλος, αν τα αποτελέσματα προκύψουν αρνητικά, δηλαδή έχουμε ζημιά, μεταφέρονται στην επόμενη χρήση.

Καταρτίζεται υποχρεωτικά, καταχωρείται στο βιβλίο απογραφών και δημοσιεύεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσεως μαζί με τον ισολογισμό και την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. (Λαζαρίδης Ι., Π. Ευθύμογλου, “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, Τεύχος Α’, Πειραιάς 2000)

1.3.5 ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ

Το προσάρτημα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης είναι απαραίτητο συμπλήρωμα των οικονομικών καταστάσεων με το οποίο δίνονται διάφορες πρόσθετες πληροφορίες και επεξηγήσεις. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται προκειμένου να διευκολύνουν τους χρήστες να κατανοήσουν ευκολότερα το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων και να προσδιορίσουν την πραγματική οικονομική κατάσταση και τα ακριβή αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές) μιας επιχείρησης. (Γκίνογλου Δ. Ταχυνάκης Π., Μουσή Σ., Γενική Χρηματοοικονομική Λογιστική, Εκδοτικός οίκος Rosili Αθήνα 200, πρώτη έκδοση)

1.4 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Βασικός στόχος της ανάλυσης των οικονομικών καταστάσεων είναι η διευκόλυνση της λήψης αποφάσεων, οι οποίες αφορούν την αποτελεσματική κατανομή των οικονομικών πόρων που χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν η χορήγηση πιστώσεων, η επιλογή επενδύσεων, η αμοιβή στελεχών και εργαζομένων.

Η λεπτομερής γνώση χρηματοοικονομικής λογιστικής αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για έναν αναλυτή, γιατί η γνώση αυτή θα του επιτρέψει να αναγνωρίσει τις ελλείψεις των δημοσιευμένων λογιστικών καταστάσεων, να αναζητήσει πληροφορίες και να προσαρμόσει τα λογιστικά μεγέθη προκειμένου να

ανταπεξέλθει στους σκοπούς της ανάλυσής του. (*Investment Research & Analysis Journal, Δημοσίευση στο "IRAJ": Ιανουάριος 2005*)

Για να προχωρήσουμε στην ερμηνεία και την αξιολόγηση των στοιχείων των λογιστικών καταστάσεων απαιτείται μια βασική εξοικείωση με τις βασικές μεθόδους της χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Ανάλογα με τις επιδιώξεις και το ενδιαφέρον των αναλυτών, οι οποίοι μπορεί να είναι μέτοχοι, πιστωτές, κρατικές υπηρεσίες, χρηματιστές κ.α. το είδος της χρηματοοικονομικής ανάλυσης που απαιτείται διαφοροποιείται. Έτσι μπορούν να ακολουθούνται διάφοροι μέθοδοι ανάλυσης και να δίνεται κάθε φορά έμφαση σε ορισμένα στοιχεία ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό, όπως για παράδειγμα οι βραχυχρόνιοι πιστωτές μιας επιχείρησης (τράπεζες) ενδιαφέρονται πρώτα για την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Και αυτό γιατί ενδιαφέρονται περισσότερο και δίνουν μεγάλο βάρος στην εξασφάλιση που τους παρέχεται για την καταβολή από μέρους της επιχείρησης τόσο των τόκων όσο και για την επιστροφή των δανειακών κεφαλαίων. Έτσι στην συγκεκριμένη περίπτωση εξετάζεται η σχέση των κυκλοφορούντων στοιχείων της επιχείρησης προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, προκειμένου να αξιολογηθεί η τρέχουσα οικονομική της θέση. Αντίθετα οι μακροχρόνιοι δανειστές (ομολογιούχοι) δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στους μακροχρόνιους δείκτες της επιχείρησης, όπως είναι η διάρθρωση των κεφαλαίων της, τα τρέχοντα και μελλοντικά κέρδη της και οι μεταβολές της οικονομικής της θέσης.

Επίσης οι επενδυτές σε μετοχές της επιχείρησης, υφιστάμενοι ή και μελλοντικοί μέτοχοι, ενδιαφέρονται για τα ίδια με τους μακροπρόθεσμα δανειστές στοιχεία, οπότε η ανάλυσή τους επικεντρώνεται στα κέρδη, στα μερίσματα και στις προοπτικές αυτών γιατί τα στοιχεία αυτά είναι εκείνα που σε μεγάλο βαθμό επηρεάζουν τη τιμή των μετοχών μιας επιχείρησης σε Χρηματιστηριακή αγορά.

Η διοίκηση της επιχείρησης ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τη σύνθεση και την διάρθρωση των κεφαλαίων της, όπως και για τις προοπτικές και την κερδοφόρα δυναμικότητα αυτής. Και αυτό γιατί οι πληροφορίες αυτές επηρεάζουν άμεσα το είδος, το μέγεθος και το κόστος των δανειακών κεφαλαίων, τα οποία μπορεί να αποκτήσει.

Πολλές φορές η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων μπορεί να χρησιμεύει και ως μέσο αξιολόγησης της διοίκησης μιας επιχείρησης, δηλαδή αν και κατά πόσο είναι αποτελεσματική και ικανή κατά την εκτέλεση των

καθηκόντων της. Επίσης μπορεί να οδηγεί στην διάγνωση διαφόρων επιχειρηματικών προβλημάτων και να χρησιμεύει για την πρόβλεψη της μελλοντικής οικονομικής θέσης της επιχείρησης και των οικονομικών της αποτελεσμάτων.

Οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση ενδιαφέρονται για την μακροχρόνια σταθερότητα και προοπτική αυτής, γιατί συνδέονται με την ικανότητά της να τους καταβάλει τις αμοιβές και να τους προσφέρει απασχόληση.

Αυτές οι ενδιαφερόμενες ομάδες για να μπορέσουν να προχωρήσουν στην χρηματοοικονομική ανάλυση των στοιχείων των επιχειρήσεων είναι απαραίτητο να κάνουν συγκρίσεις και να υπολογίσουν σχέσεις, οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση πάνω στις οποίες θα στηρίζουν τις αποφάσεις τους.

Έτσι με την ανάλυση των στοιχείων των λογιστικών καταστάσεων οι αποφάσεις των ενδιαφερομένων δεν στηρίζονται πλέον στη διαίσθηση ή στις υποθέσεις αλλά σε συγκεκριμένα πορίσματα οπότε μειώνεται με αυτόν τον τρόπο η αβεβαιότητα ως προς το αποτέλεσμα που μπορεί να υπάρχει σε όλες τις αποφάσεις.

Φυσικά η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων δεν αποδυναμώνει τον ανθρώπινο παράγοντα ο οποίος πάντα καθορίζει την λήψη των διαφόρων αποφάσεων. Έτσι η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων και η τεχνική που χρησιμοποιείται κάθε φορά μπορεί να γίνει από διαφορετική σκοπιά ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό του κάθε ενδιαφερόμενου.

Για αυτό και πριν από κάθε ανάλυση πρέπει να γίνεται ανακατάταξη και ομαδοποίηση ορισμένων λογαριασμών των λογιστικών καταστάσεων με σκοπό:

- 1) Την μείωση των στοιχείων που θα τύχουν επεξεργασίας και μελέτης.
- 2) Την κατάταξη αυτών σύμφωνα με τις επιδιώξεις του αναλυτή.
- 3) Την δυνατότητα επιλογής των μερικών αθροισμάτων καθώς και των επιμέρους ποσών, έτσι ώστε να μπορούν να υπολογιστούν διάφοροι αριθμοδείκτες. (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα- Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση)

Παρότι η ανάλυση αποβλέπει στην ικανοποίηση διαφορετικών αναγκών, οι παράμετροι που ερευνώνται μέσω της ανάλυσης από τους ενδιαφερόμενους είναι:

- ❖ Η αποδοτικότητα, δηλαδή η ικανότητα των επιχειρήσεων να δημιουργούν κέρδη μέσω των κεφαλαίων που έχουν στη διάθεσή τους.
- ❖ Η ρευστότητα, δηλαδή η ικανότητα των επιχειρήσεων να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους.
- ❖ Η φερεγγυότητα έναντι του ξένου κεφαλαίου, δηλαδή η ικανότητα των επιχειρήσεων να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις που πηγάζουν κυρίως από μακροπρόθεσμο δανεισμό (χρεολύσιο, τόκος).
- ❖ Η διαχρονική εξέλιξη του κύκλου εργασιών.
- ❖ Η διαχρονική πορεία των κερδών, η αποθεματοποίηση ή η διάθεση αυτών, η παρακράτηση ή η διανομή μερίσματος.
- ❖ Η σύνθεση δαπανών και προσόδων των επιχειρήσεων.
- ❖ Ο έλεγχος και η επιλογή των επενδύσεων.

1.5 ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΑΝΑΛΥΤΩΝ

Όπως ήδη αναφέραμε, κάθε φορά ανάλογα με το ποιος διενεργεί την ανάλυση και ποιους σκοπούς επιδιώκει υπάρχουν διάφορες προσεγγίσεις σχετικά με τη συγκεκριμένη τεχνική που ακολουθείται κάθε φορά.

Την ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ενδιαφέρουν κυρίως τους επιχειρηματίες αφού πρέπει να γνωρίζουν την πορεία της, τα δυνατά και τα αδύνατά της σημεία ώστε να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση όπου χρειάζεται. Εκτός όμως από τους επιχειρηματίες υπάρχουν και άλλοι που ενδιαφέρονται για την πορεία της. Οι κυριότερες ομάδες που χρησιμοποιούν τις λογιστικές καταστάσεις είναι οι ακόλουθες:

- ❖ **Η διοίκηση μιας επιχείρησης** πρώτα από όλους θέλει να γνωρίζει και να αναλύει τις λογιστικές καταστάσεις, προκειμένου να λάβει επενδυτικές, χρηματοοικονομικές ή λειτουργικές αποφάσεις.
- ❖ **Οι μέτοχοι** ενδιαφέρονται για την πορεία της επιχείρησης είτε επειδή επιθυμούν την απόκτηση των μετοχών της και είναι ωφέλιμο να γνωρίζουν την μέχρι τότε οικονομική κατάσταση της επιχείρησης είτε κατέχουν ήδη μετοχές και θέλουν να ελέγχουν τις ενέργειες και τη συμπεριφορά της διοίκησης. Η εποπτεία της διοίκησης είναι απαραίτητη γιατί η διοίκηση έχει

μεγάλη ευχέρεια χρήσης και διάθεσης των οικονομικών πόρων της επιχείρησης όπου πολλές φορές γίνεται και ενάντια των συμφερόντων των μετόχων. Η έκδοση ετήσιων ή εξαμηνιαίων λογιστικών καταστάσεων επιτρέπει τον έγκαιρο έλεγχο της διοίκησης της επιχείρησης όσον αφορά τη διαχείριση των πόρων που της έχουν εμπιστευτεί οι μέτοχοι.

- ❖ **Οι πιστωτές** μελετούν τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων για να λάβουν γνώση για την αποδοτικότητα, το βραχυχρόνιο αλλά και μακροχρόνιο κίνδυνο επιβίωσης της επιχείρησης προκειμένου να χορηγηθεί κάποιο δάνειο ή μια εγγυητική επιστολή. Εξίσου σπουδαία είναι η ζήτηση λογιστικών πληροφοριών την οποία έχουν οι προμηθευτές, όταν την εξετάζουν προκειμένου να αποφασίσουν εάν θα εγκρίνουν μια αγορά της επιχείρησης επί πιστώσει, τους όρους και το ποσό της πίστωσης.
- ❖ **Οι δημόσιες υπηρεσίες** ζητούν τις λογιστικές καταστάσεις για διάφορους λόγους. Για παράδειγμα, το Υπουργείο Εμπορείου για τον καθορισμό της τιμής πώλησης για συγκεκριμένα προϊόντα όπως τα φάρμακα και το πετρέλαιο, ή το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας για την έγκριση εισαγωγής μιας εταιρείας στο χρηματιστήριο Αθηνών, ή τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος και του φόρου προστιθέμενης αξίας ή τη δυνατότητα επιβολής πρόσθετων φόρων ή χορήγησης φορολογικών απαλλαγών. (*Γκίκα Δημήτριου Χ., “Η Ανάλυση Και οι Χρήσεις Των Λογιστικών Καταστάσεων”, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2002*)
- ❖ **Οι πελάτες** θέλουν να γνωρίζουν τη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης καθώς επίσης να προσδιορίσουν την κερδοφόρα δυναμικότητα αυτής, την απόδοση των κεφαλαίων της και άλλα παρόμοια στοιχεία, με σκοπό την καλύτερη συνεργασία και την επίτευξη καλύτερων τιμών και όρων ειδικά εάν θέλουν μακροχρόνιες εγγυήσεις των προϊόντων που αγοράζουν ή γενικά εάν αναμένουν κάποια μακροχρόνια εξυπηρέτηση συναλλαγής. (*Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα- Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση*)
- ❖ **Οι συνδικαλιστικές ενώσεις των εργαζομένων**, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις μεθόδους ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων για να αξιολογήσουν την οικονομική θέση της επιχείρησης, έτσι ώστε να υπογράψουν με αυτή συλλογική σύμβαση εργασίας και να προσπαθήσουν να επιτύχουν καλύτερους όρους αμοιβών και εργασίας για τα μέλη τους.

Έτσι, οι εργαζόμενοι επιθυμούν να γνωρίζουν τη βιωσιμότητα καθώς επίσης και την ικανότητα για αύξηση των κερδών μιας επιχείρησης και να ζητούν αύξηση των μισθών σε ενδεχόμενη αύξηση των κερδών.

Η ύπαρξη συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ των διαφόρων ομάδων είναι ξεκάθαρη, αφού έχουν ως στόχο η κάθε μια χωριστά την μετακίνηση των εσόδων της επιχείρησης σε αυτούς, οι εργαζόμενοι το επιδιώκουν μέσω της αύξησης των μισθών τους, το κράτος με την επιβολή του φόρου όπου παίρνει ένα μεγάλο μέρος των κερδών της επιχείρησης και με το αντίστοιχο τρόπο να επιδιώκουν και οι υπόλοιπες ομάδες. (Γκίκα Δημήτριου Χ., “Η Ανάλυση Και οι Χρήσεις Των Λογιστικών Καταστάσεων”, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2002)

Μια πλήρης και ολοκληρωμένη χρηματοοικονομική ανάλυση μιας επιχείρησης από ένα αναλυτή – μελετητή , πρέπει να περιλαμβάνει τους παρακάτω βασικούς άξονες μελέτης και ανάλυσης:

- Αξιολόγηση χρήσης
- Χρηματοοικονομικές μεταβολές
- Αριθμοδείκτες
- Διαχρονική ανάλυση
- Κρίσιμα σημεία για την ομαλή λειτουργία της επιχείρησης
- Διάγνωση ισολογισμού. (Specisoft, “Χρηματοοικονομική Ανάλυση & Αξιολόγηση Ισολογισμών Επιχειρήσεων”)

1.6. ΕΙΔΗ ΑΝΑΛΥΣΕΩΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων ανάλογα με τη θέση του αναλυτή και τα στάδια διενέργειάς της, διακρίνεται στα εξής είδη:

1.6.1 ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΛΥΤΗ

Υπάρχουν δύο είδη αναλύσεως των λογιστικών καταστάσεων ανάλογα με την θέση εκείνου ο οποίος την διενεργεί, η εσωτερική και εξωτερική ανάλυση.

A. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Η εσωτερική ανάλυση γίνεται από πρόσωπα που βρίσκονται σε άμεση σχέση με την επιχείρηση, όπως η διοίκηση και τα διευθυντικά στελέχη της, και τα οποία μπορούν να προσφύγουν στα λογιστικά της βιβλία για να ελέγξουν τους επιμέρους λογαριασμούς και τα λογιστικά έγγραφα. Το κυριότερο πλεονέκτημα αυτού του είδους της αναλύσεως είναι ότι επιτρέπει σε αυτόν που διενεργεί να ελέγξει τις διάφορες μεθόδους και διαδικασίες που εφαρμόστηκαν. Με αυτόν τον τρόπο, η ανάλυση αποκτά μεγαλύτερη διαύγεια και επιτρέπει στον αναλυτή να εμβαθύνει σε αυτήν.

Η ανάλυση αυτή, γίνεται από πρόσωπα της επιχειρήσεως που ενδιαφέρονται κυρίως να προσδιορίσουν το βαθμό αποδοτικότητας της και να ερμηνεύσουν τις μεταβολές της οικονομικής της θέσεως. Επίσης, η εσωτερική ανάλυση προσπαθεί να ερμηνεύσει ορισμένα οικονομικά στοιχεία της επιχειρήσεως για λογαριασμό της διοικήσεως, έτσι ώστε να της επιτρέψει να μετρήσει την πρόοδο που πράγματι επιτελέστηκε, σε σύγκριση με τα υπάρχοντα προγράμματα. Κατά αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται ο έλεγχος της λειτουργίας μιας επιχειρήσεως.

B. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Η εξωτερική ανάλυση πραγματοποιείται από πρόσωπα που βρίσκονται έξω από την επιχείρηση, όπως είναι οι πιστωτές, επενδυτές, οι εργατικές ενώσεις κλπ. και βασίζεται αποκλειστικά και μόνο στα στοιχεία που δημοσιεύονται στις λογιστικές καταστάσεις και στις εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών. Έτσι, ο αναλυτής δεν μπορεί να διεισδύσει βαθύτερα μέσα στην επιχείρηση, το δε έργο του είναι τόσο δυσκολότερο όσο πιο συνοπτικά είναι τα στοιχεία που δημοσιεύονται. Θα πρέπει λοιπόν να τονίσουμε ότι η ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων αναφέρεται βασικά στην εξωτερική ανάλυση και κατά δεύτερο λόγο στην εσωτερική ανάλυση.

Η εξωτερική ανάλυση γίνεται κυρίως από πρόσωπα τα οποία ενδιαφέρονται να προσδιορίσουν την οικονομική θέση και την αποδοτικότητα της επιχειρήσεως.

Όταν μιλάμε για προσδιορισμό της οικονομικής θέσεως μια επιχειρήσεως, εννοούμε τη δυνατότητα που έχει η επιχείρηση να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της στο παρόν και το μέλλον, ακόμα και κάτω από συνθήκες διαφορετικές εκείνων που υπάρχουν την στιγμή που γίνεται η ανάλυση. Επιπλέον,

μπορεί να εκμεταλλευτεί τυχόν παρουσιαζόμενες ευκαιρίες, με την χρησιμοποίηση κεφαλαίων από ίδιες πηγές, ή από έκδοση νέων τίτλων μετοχών ή ομολογιών και με την άντληση κεφαλαίων από την προσφυγή στον τραπεζικό δανεισμό. Τέλος, η επιχείρηση έχει τη δυνατότητα πληρωμής των ληξιπρόθεσμων τόκων και υποχρεώσεων, καθώς και την καταβολή μερισμάτων χωρίς διακοπή.

Για τον προσδιορισμό της αποδοτικότητας μιας επιχειρήσεως ερευνάται ιδιαίτερα το ύψος και η σταθερότητα των καθαρών κερδών της, καθώς και η τάση βελτιώσεως αυτών στο μέλλον.

Ο τύπος και η διάταξη των στοιχείων του ισολογισμού και της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως έχουν μεγάλη σημασία, προκειμένου να προσδιοριστεί η οικονομική θέση και η αποδοτικότητα μιας επιχειρήσεως. (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα- Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση)

1.6.2 ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΕΩΣ

Ανάλογα με τα κύρια στάδια διενέργειας της ανάλυσης, τη διακρίνουμε σε τυπική και ουσιαστική.

A. ΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Λέγοντας τυπική ανάλυση, εννοούμε τον έλεγχο της εξωτερικής διάρθρωσης του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης. Προηγείται της ουσιαστικής και προβαίνει σε τυχόν διορθώσεις, ομαδοποιήσεις, στρογγυλοποιήσεις, ανακατατάξεις, καθώς επίσης και σε ανασχηματισμούς, συμπληρώνοντας σε απόλυτους αριθμούς κονδύλια με σχετικούς αριθμούς.

B. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Μετά τον έλεγχο και την ταξινόμηση των στοιχείων του ισολογισμού, των αποτελεσμάτων χρήσης και της διάθεσης των κερδών, ακολουθεί το στάδιο της ουσιαστικής ανάλυσης που προϋποθέτει ότι ο αναλυτής έχει γνώση των ιδιομορφιών του κλάδου, έχει λογιστικές, οικονομικές και στατιστικές γνώσεις, εμπειρία και οξυδέρκεια. Έτσι, ο αναλυτής βασίζεται μεν στα δεδομένα της τυπικής αναλύσεως, αλλά επεκτείνεται στην εξεύρεση και επεξεργασία διαφόρων αριθμοδεικτών, οι οποίοι δίνουν την πραγματική εικόνα της επιχειρήσεως. Κατά

συνέπεια, σκοπός της ουσιαστικής ανάλυσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι η ανάλυση, η διερεύνηση και η αξιολόγηση της δραστηριότητας, της περιουσιακής κατάστασης, της αποτελεσματικότητας, των δυνατοτήτων και της μελλοντικής πορείας της επιχείρησης.

1.7 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι τεχνικές και μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε δύο κατηγορίες. Στις τεχνικές μεθόδους της παραδοσιακής προσέγγισης στην ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων και τις τεχνικές και μεθόδους της νέας προσέγγισης στην ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι τεχνικές και μέθοδοι της παραδοσιακής προσέγγισης στην ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων μπορούν να ομαδοποιηθούν στις δύο ακόλουθες κατηγορίες:

- 1) Στις συγκρίσεις και μετρήσεις έχοντας σαν βάση τα οικονομικά στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων δύο ή περισσότερων χρήσεων.
- 2) Στις συγκρίσεις και μετρήσεις έχοντας σαν βάση τα οικονομικά στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων μιας χρήσης.

Στην πρώτη κατηγορία περιλαμβάνονται συγκριτικές καταστάσεις, αριθμοδείκτες, η τάση των οικονομικών στοιχείων και των αριθμοδεικτών διαχρονικά καθώς επίσης και αναλύσεις των διαφόρων μεταβολών της οικονομικής κατάστασης μιας οικονομικής μονάδας.

Στην δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνεται ο προσδιορισμός των σχέσεων των στοιχείων ενός ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης.

Προκειμένου να κάνουμε χρηματοοικονομική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων, τις περισσότερες φορές είναι σκόπιμη η χρήση και των δύο κατηγοριών αναλύσεως που προαναφέραμε. Κατά γενικό κανόνα στην ανάλυση υπάρχει κάποιο αντιπροσωπευτικό ή πρότυπο μέγεθος το οποίο λαμβάνεται σαν μέτρο σύγκρισης ανάμεσα στο τι επικρατεί και στο τι θα έπρεπε να επικρατεί. Όταν αναφερόμαστε σε πρότυπο μέγεθος, εννοούμε εκείνο που θα έπρεπε να εφαρμόζεται κάτω από τις επικρατούσες συνθήκες, τη στιγμή που πραγματοποιείται η ανάλυση.

Φυσικά για να μπορέσουμε να αξιολογήσουμε τα αποτελέσματα της ανάλυσης, θα πρέπει να τα συγκρίνουμε με τα αποτελέσματα άλλων επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου ή έστω με τους μέσους όρους του κλάδου όπου και ανήκει η επιχείρηση.

Οι κυριότερες μέθοδοι οι οποίες χρησιμοποιούνται στην ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων, είναι οι ακόλουθες:

- 1) Διαστρωματική ή κάθετη μέθοδος ανάλυσης.
- 2) Συγκριτική ή διαχρονική μέθοδος ανάλυσης.
- 3) Μέθοδος ανάλυσης των χρονολογικών σειρών με δείκτες τάσεως.
- 4) Εξειδικευμένες μέθοδοι στις οποίες περιλαμβάνονται η ανάλυση των μεταβολών της οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης, η ανάλυση του νεκρού σημείου καθώς και άλλες.

Κάθε μέθοδος ανάλυσης έχει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, γι' αυτό οι αναλυτές συχνά επιλέγουν ένα μέσο ανάλυσης ως κύριο, ενώ παράλληλα, χρησιμοποιούν επικουρικά και κάποιο άλλο. Γενικά, οι αναλυτές έχουν μια ιδιαίτερη προτίμηση στην τεχνική της ανάλυσης με αριθμοδείκτες, γιατί θεωρούν ότι η τεχνική αυτή προσφέρεται περισσότερο από τις άλλες μεθόδους στην ερμηνεία χρηματοοικονομικών δεδομένων.

1.7.1 ΚΑΘΕΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗ Ή ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ Ή ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Πρόκειται για μια μέθοδο ανάλυσης, κατά την οποία ένα σημαντικό μέγεθος ή στοιχείο μιας συγκεκριμένης οικονομικής κατάστασης (π.χ. για τον ισολογισμό το άθροισμά του, για τα αποτελέσματα χρήσης οι πωλήσεις), χρησιμοποιείται ως βάση υπολογισμού και όλα τα άλλα στοιχεία της οικονομικής κατάστασης συγκρίνονται προς αυτό. Αποτέλεσμα της σύγκρισης αυτής, είναι ότι όλα τα στοιχεία της χρηματοοικονομικής κατάστασης εκφράζονται πλέον ως ποσοστά του ποσού του μεγέθους που λήφθηκε ως βάση υπολογισμού και το οποίο παριστάνεται με το 100 %.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που παρουσιάζουν τα στοιχεία τους σε απόλυτους αριθμούς και σε ποσοστά ή μόνο σε ποσοστά, λέγονται, είτε καταστάσεις «κοινού μεγέθους», γιατί τα ποσοστά υπολογίζονται πάνω σε κοινή

βάση, είτε καταστάσεις του «100%», είτε ακόμα και καταστάσεις «συστατικού ποσοστού», γιατί κάθε κατάσταση ανάγεται στο σύνολο του 100 και κάθε στοιχείο της εκφράζεται ως ποσοστό στο σύνολο του 100.

Η κάθετη ανάλυση ή η διαστρωματική ανάλυση ή οι καταστάσεις «κοινού μεγέθους» μπορούν να περιγραφούν ως μέσα ανάλυσης της εσωτερικής δομής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η μέθοδος αυτή (κάθετη ανάλυση), οφείλει την ονομασία της στο γεγονός ότι εφαρμόζεται σε οικονομικές καταστάσεις κάθετης παράθεσης (μορφής) και η μελέτη, συνεπώς, των ποσοστών που εμφανίζονται σ' αυτές γίνεται κατά κάθετο τρόπο.

1.7.2 ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ Ή ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Πρόκειται για μια μέθοδο ανάλυσης, κατά την οποία συγκρίνονται και αξιολογούνται οι μεταβολές των διαφόρων ομάδων- στοιχείων των λογιστικών καταστάσεων και των μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσης μιας επιχείρησης, δύο ή περισσότερων ετών. Σ' αυτήν, αντιπαρατίθενται τα κονδύλια διαδοχικών ισολογισμών ή αποτελεσμάτων χρήσης, δύο ή περισσότερων χρήσεων και παρακολουθείται και μελετάται η διαχρονική εξέλιξή τους, διότι έτσι οι πληροφορίες που προκύπτουν απ' αυτές είναι πιο αποκαλυπτικές για τον αναλυτή.

Η ονομασία της οφείλεται στο ότι προσδιορίζονται και μελετώνται οι οριζόντιες μεταβολές στα στοιχεία των διαδοχικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Οι διαδοχικές δε αυτές καταστάσεις, λέγονται συγκριτικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις (comperative statements). Έτσι, ετήσια, εξαμηνιαία, τριμηνιαία ή και μηνιαία στοιχεία, μπορούν εύκολα να συγκριθούν με τα αντίστοιχα προηγούμενων χρήσεων και να οδηγήσουν σε συμπεράσματα, σχετικά με την τάση και το ρυθμό τους διαχρονικά.

Για να είναι όμως δυνατή η σύγκριση των λογιστικών στοιχείων διαχρονικά, πρέπει οι συγκριτικές καταστάσεις να πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

- Η ταξινόμηση των στοιχείων να είναι ομοιόμορφη σε όλες τις περιόδους, στις οποίες αναφέρονται.
- Τα στοιχεία να είναι ενταγμένα στις ίδιες επί μέρους ομάδες στοιχείων.

- Να τηρούνται οι λογιστικές αρχές, καθ' όλη την υπό κρίση περίοδο. Σε περίπτωση που υπάρχει κάποια αλλαγή αυτών, θα πρέπει να σημειώνεται, ώστε να λαμβάνεται υπόψη από τον αναλυτή.
- Να σημειώνονται τυχόν μεταβολές στις συνθήκες ή στη φύση των στοιχείων.

Στην έκταση που οι παραπάνω προϋποθέσεις δεν τηρούνται, οι συγκρίσεις μπορεί να δώσουν παραπλανητική εικόνα και να οδηγήσουν σε εσφαλμένα συμπεράσματα.

1.7.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΤΑΣΗΣ Ή ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΣΗΣ

Η εφαρμογή της οριζόντιας ανάλυσης σε συγκριτικές οικονομικές καταστάσεις που καλύπτουν μια μεγάλη χρονική περίοδο για την παρακολούθηση των διαχρονικών μεταβολών των οικονομικών στοιχείων, καθίσταται πιο κοπιαστική. Αυτό συμβαίνει γιατί ο υπολογισμός της ποσοστιαίας μεταβολής ενός οικονομικού στοιχείου, από έτος σε έτος, απαιτεί, κάθε φορά αλλαγή της βάσης υπολογισμού, με συνέπεια η σύγκριση των ετήσιων ποσοστιαίων μεταβολών του να γίνεται πραγματικά πιο δύσκολη.

Τα πράγματα γίνονται ακόμα πιο δύσκολα στην περίπτωση της σύγκρισης των ετήσιων ποσοστιαίων μεταβολών δύο ή περισσότερων οικονομικών στοιχείων. Στις περιπτώσεις αυτές, εφαρμόζεται ένα άλλο μέσο ανάλυσης, οι αριθμοδείκτες τάσης.

Ο υπολογισμός των αριθμοδεικτών τάσης, από τεχνική άποψη, δεν παρουσιάζει καμία δυσκολία: επιλέγεται ένα έτος (ή κάποιο άλλο χρονικό σημείο) ως βάση των υπολογισμών, για αυτό λέγεται και έτος βάσης. Στη συνέχεια, τα ποσά των επιλεγμένων στοιχείων των επόμενων ετών υπολογίζονται ως ποσοστά πάνω στο ποσό του έτους βάσης (το έτος βάσης είναι ίσο με 100% ή απλά με το 100).

Για τον υπολογισμό της σειράς των αριθμοδεικτών τάσης ενός οικονομικού στοιχείου, για καθένα από τα επόμενα έτη της υπό εξέταση χρονικής περιόδου, χρησιμοποιείται ο τύπος:

$$\text{Αριθμοδείκτης τάσης έτους (v)} = \frac{\text{Αξία μεγέθους έτους (v)} \times 100}{\text{Αξία μεγέθους έτους βάσης}}$$

Κρίνουμε σκόπιμο να σημειώσουμε ότι επειδή το έτος βάσης αποτελεί την αφετηρία για όλους τους υπολογισμούς και όλες τις μετέπειτα συγκρίσεις, θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο τυπικό ή κανονικό, από την άποψη των συνθηκών λειτουργίας και των αποτελεσμάτων της επιχείρησης ή αλλιώς να αντιπροσωπεύει την καλούμενη «τυπική» ή «ομαλή» δραστηριότητα της επιχείρησης. Γενικά, κατά την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων με αριθμοδείκτες τάσης, ως έτος βάσης λαμβάνεται το πρώτο έτος της χρονικής περιόδου που καλύπτει η ανάλυση, εκτός και αν το έτος αυτό δεν εκπληρώνει τις πιο πάνω προϋποθέσεις του έτους βάσης, οπότε θα πρέπει να επιλεγεί από τον αναλυτή ένα άλλο αντιπροσωπευτικό έτος. (Λαζαρίδη Ι., και Παπαδόπουλου Δ. “Χρηματοοικονομική Διοίκηση- Βασικές Έννοιες Χρηματοοικονομικής Χρηματοοικονομικός Σχεδιασμός και Διοίκηση Κεφαλαίου Κίνησης Τεύχος Α’ Έκδοση Β’, Θεσσαλονίκη 2005)”

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

2.1 ΈΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ

Η χρήση των αριθμοδεικτών αποτελεί μια από τις πλέον διαδεδομένες και δυναμικές μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Κατά συνέπεια, οι μέχρι σήμερα αναπτυχθείσες μέθοδοι ανάλυσης συμπληρώνονται με τη χρησιμοποίηση αριθμοδεικτών, οι οποίοι αποτελούν σημαντικό εργαλείο στην ερμηνεία των οικονομικών στοιχείων των οικονομικών μονάδων.

Αριθμοδείκτης είναι η σχέση δύο λογικά συνδεόμενων μεγεθών η οποία εμφανίζεται σαν λόγος ή σαν εκατοστιαία αναλογία. Είναι αυτονόητο, ότι δύο μεγέθη του ισολογισμού τυχαία παρμένα για να συστήσουν αριθμοδείκτη, πιθανώς δεν θα έχουν καμιά αξία για τον μελετητή, αν δεν υπάρχει καμιά λογική σχέση μεταξύ τους. Για το λόγο αυτό, τα μεγέθη του αριθμοδείκτη επιλέγονται έτσι, που ο συνδυασμός τους να δίνει ένα νέο χρήσιμο στοιχείο.

Οι αριθμοδείκτες είναι ένα μέσο που διευκολύνει τη σύγκριση μεταξύ των ποσών που παρουσιάζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Θεωρούνται ένα από τα κυριότερα εργαλεία στην ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων, γιατί βοηθούν τον αναλυτή να παρουσιάσει περιληπτικά και με εύκολα κατανοητό τρόπο, τα δεδομένα των καταστάσεων. Συνδυάζοντας εκείνα τα ποσά τα οποία συγκρινόμενα θα μπορούσαν να γίνουν πηγή πληροφόρησης για τον αναλυτή, οι αριθμοδείκτες δίνουν μια συνοπτική εικόνα για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον της εταιρίας που εξετάζεται.

Πρέπει να τονιστεί όμως, ότι οι αριθμοδείκτες είναι αλληλοεξαρτώμενοι και θα πρέπει να εξετάζονται σαν σύνολο. Πολλές φορές η βελτίωση ενός αριθμοδείκτη μπορεί να σημαίνει την επιδείνωση ενός άλλου ή άλλων αριθμοδεικτών, οι οποίοι είναι απαραίτητο να συνεξετάζονται πριν από οποιαδήποτε ερμηνεία. Επίσης, η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με αριθμοδείκτες, πρέπει να τους συγκρίνει μεταξύ τους διαχρονικά και διεπιχειρησιακά, δηλαδή με τους αντίστοιχους αριθμοδείκτες άλλων εταιριών του

κλάδου. (Αδαμίδης Αργύρης Α., “Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων”, εκδοτικός οίκος UNIVERSITY STUDIO PRESS, Θεσσαλονίκη 1998, πρώτη έκδοση)

2.2 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Με την χρήση των αριθμοδεικτών μπορούμε να προσδιορίσουμε το βαθμό της παραγωγικότητας και αποδοτικότητας των διάφορων τομέων και κλάδων της επιχειρήσεως, με απώτερο σκοπό την ορθολογικότερη χρησιμοποίηση των διάφορων μέσων, πόρων και συντελεστών της παραγωγής της επιχειρήσεως. Η ορθολογική όμως χρησιμοποίηση των συντελεστών αυτών προϋποθέτει ορθολογική διοίκηση των επιχειρήσεων, χρησιμοποίηση μοντέρνων μεθόδων και τεχνικού εξοπλισμού στη διοίκηση, υψηλά μορφωμένο, εκπαιδευμένο και ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και προπαντός διευθυντές στην επιχείρηση.

Η χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών θα δώσει τη δυνατότητα για την αξιοποίηση του κατάλληλου λογιστικού και στατιστικού υλικού των επιχειρήσεων από ανθρώπους όχι μόνο μέσα στην επιχείρηση αλλά και από ανθρώπους εκτός επιχειρήσεως, όπως από οικονομικούς αναλυτές, χρηματιστές, επενδυτές ή ακόμη και απλώς ερευνητές επιχειρηματικών προβλημάτων. Τα περισσότερα όμως στοιχεία για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών προέρχονται από τους δημοσιευμένους ισολογισμούς των επιχειρήσεων και των λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσεως. Σε άλλες χώρες, οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να δημοσιεύσουν και την κατάσταση πηγών και διαθέσεως κεφαλαίου της επιχειρήσεως, οπότε περισσότερα στοιχεία είναι διαθέσιμα στους ενδιαφερόμενους.

Οι αριθμοδείκτες που καταρτίζονται σε μια επιχείρηση, είναι πολύ χρήσιμοι και απαραίτητοι, γιατί βοηθούν στην ανάλυση, τη διάγνωση και εκτίμηση της παρούσης καταστάσεως και των συνθηκών της επιχειρήσεως, αποκτούν όμως μεγαλύτερη ωφέλεια και σπουδαιότητα όταν:

- ✓ Συγκρίνονται με προηγούμενα χρόνια. Έτσι ανακαλύπτουμε πραγματικά τις μεταβολές και την τάση των διαφόρων μεγεθών στην επιχείρηση.
- ✓ Συγκρίνονται με ομοειδείς δείκτες άλλων συναγωνιστικών επιχειρήσεων στους οποίους καταρτίζουμε βάση των δημοσιευμένων στοιχείων των επιχειρήσεων αυτών.
- ✓ Συγκρίνονται με έναν πρότυπο αριθμοδείκτη εντός ή εκτός επιχείρησης.

Επομένως, με κάθε μία από αυτές τις συγκρίσεις προκύπτουν και διαφορετικά αποτελέσματα που κατά αντιστοιχία είναι τα εξής:

- ✓ Μπορούμε να δούμε εάν ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης έχει ανοδική ή καθοδική τάση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.
- ✓ Μπορούμε να δούμε τη θέση της επιχείρησης σε σχέση με τον υπόλοιπο κλάδο.
- ✓ Εξετάζουμε κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι της. (*Αδαμίδης Αργύρης Α., “Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων”, Θεσσαλονίκη 1998, πρώτη έκδοση*)

2.3 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

Πρέπει να σημειώσουμε ότι κατά τον υπολογισμό και τη χρησιμοποίηση των δεικτών για την εκτίμηση της χρηματοοικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης, παρουσιάζονται ορισμένα προβλήματα, τα κυριότερα από τα οποία είναι:

- 1) Προβλήματα, που προέρχονται από την καθυστέρηση του υπολογισμού των δεικτών. Σε περίπτωση που υπάρχει καθυστέρηση στον υπολογισμό των οικονομικών καταστάσεων, δηλαδή των αποτελεσμάτων χρήσης και του ισολογισμού μιας επιχείρησης, θα υπάρχει κατά συνέπεια, καθυστέρηση και στον υπολογισμό των χρηματοοικονομικών, αφού βασίζεται στις οικονομικές αυτές καταστάσεις. Μια τέτοια καθυστέρηση μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για την επιχείρηση και ιδιαίτερα εκείνη που αντιμετωπίζει χρηματοοικονομικά προβλήματα, διότι μια έγκαιρη διαπίστωση θα βοηθήσει στο να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπισή τους.
- 2) Προβλήματα που προέρχονται από την αμφισβήτηση ως προς τις λογιστικές μεθόδους και πρακτικές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ορισμένων λογαριασμών της επιχείρησης. Συγκεκριμένα, δύο επιχειρήσεις μπορεί να χρησιμοποιήσουν διαφορετικές μεθόδους υπολογισμού των αποσβέσεων αποτίμησης των αποθεμάτων. Στα προβλήματα αυτά, προστίθενται και εκείνα που προέρχονται από τη

διαχρονική μεταβολή της αξίας του χρήματος, δηλαδή τα προβλήματα που πληθωρισμού (π.χ. μέθοδοι αναπροσαρμογής των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης). Σημειώνουμε ότι ορισμένες επιχειρήσεις που βρίσκονται σε άσχημη χρηματοοικονομική κατάσταση, εκμεταλλεύονται τις δυσκολίες αυτές και είναι σε θέση με μεγάλη ευκολία και με διάφορα λογιστικά τεχνάσματα να παραποιήσουν και ωραιοποιήσουν λογαριασμούς της επιχείρησης και έτσι να παρουσιάζουν μια τελείως διαφορετική εικόνα της χρηματοοικονομικής κατάστασης ή της απόδοσης της δραστηριότητας των διαφόρων τμημάτων – τομέων της, απ' ότι είναι στην πραγματικότητα. Συνεπώς ένας εξωτερικός χρηματοοικονομικός αναλυτής, που δεν έχει πρόσβαση στα εσωτερικά στοιχεία της επιχείρησης, αλλά εξαναγκάζεται εκ των πραγμάτων, για τον υπολογισμό των χρηματοοικονομικών δεικτών να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία που αναφέρονται στις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις, δεν μπορεί να είναι βέβαιος, ότι τα στοιχεία αυτά είναι ορθά και συνεπώς δεν μπορεί να είναι βέβαιος ότι οι δείκτες που υπολογίζονται βάσει των στοιχείων αυτών είναι ορθή. Απαιτείται επομένως προσεκτική και σε βάθος ανάλυση των χρηματοοικονομικών δεικτών προτού βγάλουμε οριστικά συμπεράσματα για τη χρηματοοικονομική κατάσταση και γενικότερα την απόδοση των δραστηριοτήτων των διαφόρων τμημάτων – τομέων της επιχείρησης.

- 3) Υπάρχουν τέλος, τα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την ερμηνεία των χρηματοοικονομικών δεικτών. Ένας μεμονωμένος δείκτης όχι μόνο δεν αποδίδει συνολικά και ορθά την πραγματικότητα αλλά μερικές φορές μπορεί να μας οδηγήσει μέχρι και σε εσφαλμένα συμπεράσματα σχετικά με την κατάσταση της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό, χρειάζεται να γίνει σύγκριση ενός συγκεκριμένου δείκτη με τους άλλους δείκτες της ίδιας επιχείρησης ή με τους αντίστοιχους δείκτες άλλων επιχειρήσεων του κλάδου, στατικά και διαχρονικά και μάλιστα να γίνει κριτική ανάλυση με το συγκεκριμένο δείκτη και άλλων συναφών συμπληρωματικών στοιχείων, έτσι ώστε να ήμαστε βέβαιοι ότι η ανάλυση των αριθμοδεικτών μας οδηγεί σε ορθά και αξιόπιστα συμπεράσματα για την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης. (*Ευθύμογλου Γ. Προδρόμου – Οικονόμου Σ. Γεωργίου, "Θέματα Χρηματοοικονομικής διοίκησης", τόμος Α', εκδοτικός οίκος Κουκούλη, Θεσσαλονίκη 1992*)

2.4 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Οι αριθμοδείκτες μπορούν να ταξινομηθούν σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με το κριτήριο που χρησιμοποιείται και τον τύπο της επιχειρηματικής δραστηριότητας που αναφέρεται, αλλά και ανάλογα με την ανάλυση και έρευνα που επιχειρούνται.

Επομένως, το σύνολο των αριθμοδεικτών που μπορεί να υπολογισθεί ταξινομείται στις ακόλουθες δύο κατηγορίες :

Πρώτον, ανάλογα με την πηγή προέλευσης των χρηματοοικονομικών δεδομένων οι αριθμοδείκτες μπορούν να ομαδοποιηθούν στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Αριθμοδείκτες ισολογισμού
2. Αριθμοδείκτες κατάστασης εισοδήματος
3. Αριθμοδείκτες κατάστασης μεταβολών χρηματοοικονομικής θέσης
4. Μικτοί αριθμοδείκτες: Οι μικτοί αριθμοδείκτες χρησιμοποιούν δεδομένα από δύο διαφορετικές, από τις πιο πάνω αναφερόμενες καταστάσεις.

Δεύτερον, ανάλογα με τις διάφορες οικονομικές πτυχές της δραστηριότητας της επιχείρησης οι αριθμοδείκτες μπορούν να ομαδοποιηθούν στις ακόλουθες κατηγορίες:

❖ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ (LIQUIDITY RATIOS)

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας είναι μια ομάδα κριτηρίων, που βασικό σκοπό έχουν τη μέτρηση της ικανότητας της επιχείρησης να ανταπεξέρχεται στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της και γενικότερα, στις τρέχουσες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της κατά το χρόνο λήξης τους.

Χαρακτηριστικοί Δείκτες Ρευστότητας είναι:

1. Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής ή Γενικής Ρευστότητας
2. Αριθμοδείκτης Άμεσης ή Ειδικής ή Πραγματικής Ρευστότητας
3. Αριθμοδείκτης Ταμειακής Ρευστότητας
4. Αριθμοδείκτης Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος

❖ **ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ Ή ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ACTIVITY RATIOS)**

Οι αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας ή αποδοτικότητας χρησιμοποιούνται προκειμένου να μετρηθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας μιας επιχείρησης στη χρησιμοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων. Κατά πόσο δηλαδή γίνεται ικανοποιητική ή όχι η χρησιμοποίηση αυτών.

Χαρακτηριστικοί Δείκτες Δραστηριότητας είναι:

1. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Εισπράξεως Απαιτήσεων
2. Μέση Περίοδος Είσπραξης
3. Μέση Περίοδος Πληρωμής
4. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων
5. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Αποθεμάτων
6. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού
7. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Παγίων
8. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ιδίων Κεφαλαίων
9. Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας του Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης

❖ **ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (PROFITABILITY RATIOS)**

Με τους αριθμοδείκτες αυτούς μετράται η αποδοτικότητα μιας επιχείρησης, η δυναμικότητα των κερδών της και η ικανότητα της διοίκησης στη διαχείριση όλων των πόρων που έχει στη διάθεσή της. Με άλλα λόγια, οι αριθμοδείκτες αυτοί μετρούν το βαθμό επιτυχίας ή αποτυχίας μιας επιχείρησης σε μια δεδομένη στιγμή ή και για μια χρονική περίοδο.

Χαρακτηριστικοί Δείκτες Αποδοτικότητας είναι:

1. Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας του Συνόλου των Κεφαλαίων
2. Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων
3. Αριθμοδείκτης Καθαρού Περιθωρίου ή Καθαρού Κέρδους
4. Αριθμοδείκτης Μικτού Περιθωρίου ή Μικτού Κέρδους

5. Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Ενεργητικού

❖ **ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ Ή ΔΟΜΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (FINANCIAL STRUCTURE AND VIABILITY RATIOS)**

Με τους αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων και βιωσιμότητας εκτιμάται η μακροχρόνια ικανότητα μιας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και ο βαθμός προστασίας που απολαμβάνουν οι πιστωτές της.

Χαρακτηριστικοί Δείκτες Δομής Κεφαλαίων είναι:

1. Αριθμοδείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης
2. Αριθμοδείκτης των ξένων προς τα συνολικά κεφάλαια ή δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης
3. Αριθμοδείκτης των ξένων προς τα ίδια κεφάλαια
4. Αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικά κεφάλαια
5. Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς ξένα (δανειακά) κεφάλαια ή υπερχρέωσης
6. Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια ή αυτοχρηματοδότησης πάγιων περιουσιακών στοιχείων
7. Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων

❖ **ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ (OPERATING EXPENSE RATIOS)**

Η διοίκηση μιας επιχείρησης ακολουθεί μια συγκεκριμένη πολιτική έναντι των διαφόρων δαπανών λειτουργίας και χρησιμοποιεί τους αριθμοδείκτες αυτούς για να δείξει την αποτελεσματικότητά της έναντι των επί μέρους δαπανών. Επομένως, θα πρέπει να διερευνάται μια ανοδική πορεία των λειτουργικών δαπανών, μήπως οφείλεται στο γεγονός ότι δεν καταβάλλονται από πλευράς διοικήσεως της εταιρείας οι ανάλογες προσπάθειες συμπίεσεως αυτών ή μήπως αυξάνονται δυσανάλογα των πωλήσεων ή των άλλων μεγεθών της επιχείρησης. Με άλλα λόγια, μετρούν την ικανότητα της επιχείρησης να αντιμετωπίζει τις διάφορες δαπάνες λειτουργίας της.

Χαρακτηριστικοί Δείκτες Δαπανών Λειτουργίας είναι:

1. Αριθμοδείκτης λειτουργικών εξόδων

2. Αριθμοδείκτης λειτουργικών εξόδων προς πωλήσεις

❖ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Ή ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ (INVESTMENT RATIOS)

Οι αριθμοδείκτες επενδύσεων μετρούν τις επιδόσεις των επιχειρήσεων στο χρηματιστήριο. Συσχετίζουν τον αριθμό των μετοχών μιας επιχείρησης με τα κέρδη, τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής με τα κέρδη ανά μετοχή, το μέρισμα ανά μετοχή με τα κέρδη ανά μετοχή, κλπ.

Χαρακτηριστικοί Δείκτες Επενδύσεων είναι:

1. Το Κατά Μετοχή Μέρισμα
2. Το Κατά Μετοχή Κέρδη
3. Η Μερισματική Απόδοση
4. Το Ποσοστό των Διανεμόμενων Κερδών
5. Η Εσωτερική Αξία της Μετοχής
6. Ο Λόγος Τιμής προς Κέρδη ανά Μετοχή (P/E)

Είναι ευνόητο ότι τα διάφορα είδη αριθμοδεικτών αλληλοσυμπληρώνονται προκειμένου ο αναλυτής να έχει μία ολοκληρωμένη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Ταξινομώντας τους αριθμοδείκτες σε κατηγορίες βοηθά τον χρηματοοικονομικό αναλυτή να εστιάσει την προσοχή του σε εκείνα τα σημεία που τον ενδιαφέρουν περισσότερο, ανάλογα πάντα με το σκοπό του. (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα- Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση) (Παπαδόπουλος Δημήτριος, “Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Επιχείρησης”, Τόμος Β΄, εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1983)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ελληνικό σύστημα υγείας αποτελεί ένα μικτό σύστημα με συμμετοχή του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, τόσο από την πλευρά της παροχής υπηρεσιών υγείας όσο και από την πλευρά χρηματοδότησης αυτών.

Η πορεία ανάπτυξης των υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα είναι παράλληλη με την πορεία ανάπτυξης του ίδιου του ελληνικού κράτους. Επομένως, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις που κυριάρχησαν στην χώρα μας ιδιαίτερα μετά την ανεξαρτησία της. Η Μικρασιατική καταστροφή, ο εμφύλιος, οι δικτατορίες, οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι είναι κάποιοι από τους πολλούς παράγοντες που καθόρισαν την πορεία ανάπτυξης του κοινωνικού κράτους και των υπηρεσιών υγείας.

Στην Ελλάδα ριζικές αλλαγές στον τομέα Υγείας, που έχουν εξαγγελθεί από τη δεκαετία του 80, ολοκληρώθηκαν μόλις πρόσφατα, καθώς επίσης νόμοι και προτάσεις έχουν εφαρμοσθεί ελλιπώς ή έχουν αγνοηθεί, εξαιτίας του υψηλού κόστους τους. (Λαδά – Χαντζοπούλου “Α. Η δημόσια υγεία – περίθαλψη στην Ελλάδα: Ιστορική εξέλιξη - σημερινά προβλήματα, Εκδόσεις Σύγχρονα Θέματα”, Αθήνα 1978)

Ιστορικά, το ελληνικό σύστημα υγείας αναπτύχθηκε στηριζόμενο, σε μεγάλο βαθμό, στην κοινωνική ασφάλιση (μοντέλο Bismarck), δηλαδή στην κάλυψη των υγειονομικών αναγκών διαφόρων επαγγελματικών ομάδων μέσω Ασφαλιστικών Ταμείων. Με άλλα λόγια,, βάσει του πρώτου άρθρου του νόμου 1397/83, «Το κράτος έχει την ευθύνη για την παροχή υγείας στο σύνολο των πολιτών και οι υπηρεσίες υγείας παρέχονται ισότιμα σε κάθε πολίτη ανεξάρτητα από την κοινωνική και επαγγελματική του κατάσταση». Παρόλα αυτά, ο πολίτης στην προσπάθειά του να εξασφαλίσει την καλύτερη φροντίδα υγείας καταφεύγει στον ιδιωτικό τομέα προσφέροντας κάποιο χρηματικό ποσό με αντάλλαγμα την υγεία του. Σήμερα, το μοντέλο αυτό τείνει περισσότερο προς ένα σύστημα υγείας που τουλάχιστον από άποψη χρηματοδότησης εξαρτάται κατά το μεγαλύτερο ποσοστό από τον κρατικό προϋπολογισμό (μοντέλο Beveridge). (Μαστρογιάννης Ι.

Ιστορία της κοινωνικής πρόνοιας της νεωτέρας Ελλάδας, 1821 – 1960, Αθήνα, 1960).

Έτσι, στη χώρα μας, οι υπηρεσίες υγείας ουσιαστικά στηρίζονταν στις προσπάθειες του δημοσίου τομέα μέχρι και το 1983 όπου και θεσπίστηκε το Εθνικό Σύστημα Υγείας με σκοπό την βελτίωση της υποδομής των κρατικών νοσοκομείων καθώς και των παρεχόμενων από αυτά υπηρεσιών.

Στην αρχή της δεκαετίας του 1990 με την έκρηξη της τεχνολογίας στην Ελλάδα και τη συγκέντρωση της υψηλής βιοϊατρικής τεχνολογίας στον ιδιωτικό τομέα της περίθαλψης, οι ιδιωτικές κλινικές άρχισαν να αποκτούν σημαντικά μερίδια αγοράς στο χώρο της υγείας. Στο γεγονός αυτό συνετέλεσε επίσης και αδυναμία των κρατικών νοσοκομείων να καλύψουν τη ζήτηση με αποτέλεσμα, ο ιδιωτικός τομέας να καλύπτει ένα μεγάλο τμήμα νοσοκομειακής φροντίδας όπως και ένα μεγάλο τμήμα εξωνοσοκομειακής περίθαλψης. Επιπροσθέτως, ολιγοπώλιο επικρατεί σε ότι αφορά τη μαιευτική και γυναικολογική περίθαλψη. Αξίζει ακόμα να σημειωθεί το γεγονός ότι ο ιδιωτικός τομέας παρουσιάζει ανάπτυξη και στον τομέα της ακτινολογίας που ακολουθείται από την απόκτηση της αντίστοιχης απαραίτητης προηγμένης τεχνολογίας.

Συγκεκριμένα, το υγειονομικό σύστημα της Ελλάδας συνίσταται σε τρία υποσυστήματα, τα οποία λειτουργούν σχεδόν ανεξάρτητα, ιδιαίτερα όσον αφορά στην κάλυψη των αναγκών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας:

- Το ΕΣΥ (κυρίως νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας και ΕΚΑΒ).
- Το ΙΚΑ και τα λοιπά Ασφαλιστικά Ταμεία, τα οποία προσφέρουν διαφορετική κάλυψη στους δικαιούχους περίθαλψής τους.
- Ο ιδιωτικός τομέας, με πολυάριθμα διαγνωστικά κέντρα, κλινικές, μαιευτήρια, εργαστήρια, ιατρεία και οδοντιατρεία

Στα πλαίσια αυτά τίθεται το ζήτημα του συντονισμού μεταξύ των τριών αυτών δομών και ιδιαίτερα μεταξύ ΕΣΥ και ασφαλιστικού συστήματος και της δημιουργίας ενός λειτουργικά ολοκληρωμένου και λογικά συνεκτικού συστήματος υγείας, το οποίο εκπληρώνεται με την ίδρυση των Περιφερειακών Συστημάτων με το Ν 2889/2.3.2001. Αυτά αποτελούν διοικητικές μονάδες για τον συντονισμό των δράσεων και πολιτικών παροχής υπηρεσιών υγείας. (http://www.vimaasklipiou.gr/volumes/2009/VOLUME%2004_09/VA_SP_2_08_04_09.pdf)

Πλέον, στην Ελλάδα, η χρηματοδότηση του συστήματος υγείας γίνεται από ένα «μικτό» σύστημα δαπανών του κράτους και των «ταμείων» που δημιουργήθηκαν στον εικοστό αιώνα. Ο Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΠΥ) είναι η πιο πρόσφατη «ασφαλιστική μεταρρύθμιση», με συγχώνευση ομοειδών ταμείων σε νέα μεγαλύτερα. Ουσιαστικά είναι το νέο ταμείο του οποίου συγχωνεύτηκαν το **ΙΚΑ-ΕΤΑΜ**, ο **ΟΓΑ**, το Ταμείο των Ελεύθερων Επαγγελματιών (**ΟΑΕΕ**) και το ταμείο του Δημοσίου (**ΟΠΑΔ-ΤΥΔΚΥ**) και καθορίζει τις παροχές υγείας σε είδος, την έκταση, το ύψος και τη διαδικασία χορήγησής τους. Επιπλέον, προσδιορίζει τους δικαιούχους των παροχών καθώς και τον τρόπο αποζημίωσης της σχετικής δαπάνης. (www.iatropedia.gr)

3.2 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα, η οργάνωση των υπηρεσιών υγείας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα έχει διαμορφωθεί ως εξής:

- **Πρωτοβάθμια Περίθαλψη ή Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Π.Φ.Υ)**

Ονομάζεται και εξωνοσοκομειακή περίθαλψη και προσφέρει υπηρεσίες που αφορούν την πρόληψη και διάγνωση της νόσου, χωρίς να απαιτείται παραμονή του ατόμου σε νοσοκομείο. Στη βαθμίδα αυτή συμμετέχουν ιατροί που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα στον ιδιωτικό τομέα, μικροβιολογικά εργαστήρια, διαγνωστικά κέντρα και εξωτερικά ιατρεία ιδιωτικών θεραπευτηρίων. (Κυριόπουλος Γ. “Η πολιτική υγείας στην Ελλάδα: στο σταυροδρόμι των επιλογών”. Εκδόσεις Θεμέλιο και Ακαδημία Επαγγελματιών Υγείας. Αθήνα, 1995)

- **Δευτεροβάθμια περίθαλψη**

Η δευτεροβάθμια περίθαλψη προσφέρει υπηρεσίες σε ασθενείς που απαιτείται η νοσηλεία τους σε νοσοκομείο. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν τα δημόσια και τα στρατιωτικά νοσοκομεία και οι ιδιωτικές κλινικές. Οι ιδιωτικές κλινικές δραστηριοποιούνται κυρίως σε αυτή τη κατηγορία με παρουσία κυρίως, στα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα της χώρας.

- **Τριτοβάθμια Περίθαλψη**

Η κατηγορία αυτή απαρτίζεται από υπηρεσίες εξειδικευμένης ιατρικής περίθαλψης, τα Περιφερειακά Γενικά και Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία που διαθέτουν πληρότητα σε εξοπλισμό για τη κάλυψη εξειδικευμένων περιπτώσεων.

- **Επείγουσα Προσοκομειακή Ιατρική Φροντίδα**

Καλύπτεται πανελλαδικά από το ΕΚΑΒ. Παρέχει υπηρεσίες πρώτων βοηθειών στον ασθενή μέχρι τη στιγμή που θα νοσηλευτεί σε κάποια μονάδα.

- **Ψυχιατρική Περίθαλψη**

Περιλαμβάνει τα ψυχιατρικά νοσοκομεία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και τα ψυχιατρικά τμήματα των Γενικών νοσοκομείων και ένα δίκτυο εξωνοσοκομειακών και κοινοτικών δομών του δημοσίου τομέα στο σύνολο της χώρας.

3.3 ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ

Οι ιδιωτικές κλινικές είναι κατά κανόνα μικρές νοσηλευτικές μονάδες που στη μεγάλη πλειοψηφία τους διαθέτουν περιορισμένο αριθμό κλινών. Ο μέσος όρος κλινών ανά ιδιωτική κλινική ανέρχεται σε 77. Οι περισσότερες κλινικές εξαρτώνται από τους δημόσιους ασφαλιστικούς οργανισμούς οι οποίοι κρατούν χαμηλές τις τιμές ενώ δύσκολα προχωρούν στην σύναψη συμβάσεων με ιδιωτικούς ασφαλιστικούς οργανισμούς λόγω του ότι δεν μπορούν τις περισσότερες φορές να ανταποκριθούν στην ζήτηση υψηλής ποιότητας υπηρεσιών.

Έτσι, οι ιδιωτικές κλινικές είναι κυρίως δυο κατηγοριών: Στην πρώτη κατηγορία ανήκει το μεγαλύτερο μέρος των ιδιωτικών κλινικών. Ειδικότερα υπάρχει ένας πολύ μεγάλος αριθμός μικρών νοσηλευτικών μονάδων που η βιωσιμότητα τους είναι αμφίβολη λόγω της αδυναμίας τους να ανταποκριθούν στην αυξανόμενη ζήτηση για άρτιες και ποιοτικά αναβαθμισμένες υπηρεσίες υγείας. Οι κλινικές αυτές εξαρτώνται κυρίως από τα διάφορα δημόσια ταμεία όπου η τιμολόγηση των υπηρεσιών είναι χαμηλότερη του κόστους.

Επίσης λόγω των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν δεν υπάρχουν οι απαιτούμενοι πόροι ώστε να αναβαθμιστεί ο ξενοδοχειακός, ιατρικός

και μηχανολογικός εξοπλισμός τους, ενώ λόγω των παραπάνω, αναμένεται να είναι ιδιαίτερα δύσκολη η προσαρμογή τους στους κοινοτικούς κανονισμούς.

Όμως υπάρχουν, αν και ελάχιστες στο αριθμό, και μεγάλες πολυδύναμες κλινικές που βρίσκονται κυρίως στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη. Οι μονάδες αυτές είναι άρτια οργανωμένες με σύγχρονο εξοπλισμό εφάμιλλο με αυτών του εξωτερικού και προσφέρουν το σύνολο των υπηρεσιών τόσο σε πρωτοβάθμια όσο και σε δευτεροβάθμια περίθαλψη. (Ανδριώτη Δ. “Τα επαγγέλματα υγείας στην Ελλάδα”, Εκδόσεις Εξάντας. Πολιτικές Υγείας. Αθήνα, 1988)

3.4 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΛΙΝΙΚΩΝ

Οι ιδιωτικές κλινικές ανήκουν φυσικά και αυτές στο λεγόμενο σύστημα υγείας της χώρας και δραστηριοποιούνται κυρίως στον πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο τομέα υγείας. Για τον ιδιωτικό τομέα, κυρίαρχο ρόλο έχουν οι Γενικές Κλινικές, τα Διαγνωστικά Κέντρα και οι Μαιευτικές Κλινικές, που ανάλογα με το μέγεθος τους και τις ειδικότητες που φιλοξενούν διακρίνονται σε:

- **Μεγάλες Πολυδύναμες Κλινικές**, που υπερβαίνουν σε δυναμικότητα τις 300 κλίνες, ενώ είναι στελεχωμένες από άρτια εκπαιδευμένο ιατρικό προσωπικό και διαθέτουν εξοπλισμό υψηλής τεχνολογίας. Καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών τόσο πρόληψης όσο και διάγνωσης.
- **Μεσαίες Κλινικές** οι οποίες είναι ιδιωτικές κλινικές με αριθμό κλινών μικρότερες των 300, ενώ η χρηματοδότησή τους γίνεται κυρίως μέσω συμβάσεων με ασφαλιστικούς οργανισμούς καθώς και με ταμεία του δημοσίου.
- **Μικρές Κλινικές**, όπου ο αριθμός των κλινών τους δεν υπερβαίνει τις 50 ενώ για τις περισσότερες το κόστος νοσηλείας των ασθενών καλύπτεται από τα δημόσια ταμεία.
- **Νευροψυχιατρικές Κλινικές** οι οποίες αποτελούν μια ξεχωριστή κατηγορία. Είναι αρκετές σε αριθμό ενώ τα έσοδά τους προέρχονται αποκλειστικά από εσωτερικούς νοσηλευμένους ασθενείς.

Μια άλλη ταξινόμηση των ιδιωτικών κλινικών είναι με βάση των ειδικοτήτων που προσφέρουν. Έτσι βάσει ειδικότητας έχουμε:

- Γενικές Κλινικές που περιλαμβάνουν οποιοδήποτε τμήμα νοσηλείας, παθολογικού και χειρουργικού τομέα,

- Μεικτές Κλινικές που περιλαμβάνουν νοσηλεία αμιγώς παθολογικού και αμιγώς χειρουργικού τομέα και τέλος
- Ειδικές Κλινικές που περιλαμβάνουν τμήματα μιας μόνο ειδικότητας.

3.5 Η ΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ

Ο κλάδος των νοσοκομείων, γενικά ανήκει σε μια θεσμική αγορά επιχειρήσεων (επιχειρήσεις δηλαδή που προσφέρουν υπηρεσίες οι οποίες είναι υπό την φροντίδα τους), και το κοινό στο οποίο απευθύνεται ανήκει σε όλο το πληθυσμιακό φάσμα, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, οικονομικής ή κοινωνικής θέσης.

Η άνοδος του Ιδιωτικού Τομέα Υγείας είναι πλέον σταθερή και εδραιωμένη. Παράλληλα, μια σειρά άλλων παραγόντων, όπως η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, η αλλαγή των καταναλωτικών προτύπων, η αύξηση των υγειονομικών πόρων κ.α. οδηγούν στη χώρα μας την ανάπτυξη του Ιδιωτικού Τομέα Υγείας σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τις λοιπές χώρες.

Έτσι, οι παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση είναι:

- Δημογραφικοί (αριθμός γεννήσεων, θνησιμότητα, προσδόκιμο ζωής, σύγχρονος τρόπος ζωής, αιτίες θανάτου)
- Κοινωνικοί (πολιτιστικό, βιοτικό επίπεδο)
- Οικονομικοί (εισόδημα, κοινωνική ασφάλιση, τιμές)
- Ατομικές/αξίες ιδέες (προτεραιότητα, στάση, συμπεριφορά σε θέματα υγείας)

Σημαντικές και συνεχείς είναι τα τελευταία χρόνια και οι επενδύσεις από πλευράς των ιδιωτικών κλινικών σε μηχανολογικό εξοπλισμό.

Ακόμα οι καταναλωτές πλέον, έχουν καλή πληροφόρηση σχετικά με θέματα υγείας, ασθενειών, θεραπειών και ιατρικού εξοπλισμού και έχουν επίγνωση των αναγκών υγείας που χρειάζονται. Ως επακόλουθο, αυτό τους κάνει ποιο απαιτητικούς σχετικά με την ικανοποίηση των αναγκών τους και ποιο συνειδητοποιημένους, για το τι υπηρεσίες αναζητούν. (Τούντας Γ., (2008) “Υπηρεσίες Υγείας” Εκδόσεις Οδυσσέας/Νέα Γενιά Χριστοφόρου)

Επίσης, μεγάλο ρόλο παίζει και ο δημόσιος τομέας, αφού αδυνατώντας να εξυπηρετήσει τους ασθενείς (γραφειοκρατικά εμπόδια, μακρές λίστες αναμονής

για έγκριση σημαντικών εξετάσεων, διαφθορά, έλλειψη οργάνωσης και εξοπλισμού), “στρέφει” το κοινό προς τις ιδιωτικές κλινικές. (Σουλιώτης Κ., “Ο Ρόλος του Ιδιωτικού Τομέα στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας”, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2000)

Αντίστοιχα, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών υγείας διακρίνονται και διαφοροποιούνται μεταξύ τους βάσει κάποιων ανταγωνιστικών χαρακτηριστικών, τόσο ποιοτικών, όσο και ποσοτικών.

Βασικά σημεία ανταγωνισμού ιδιωτικών μονάδων υγείας:

- τεχνολογικός εξοπλισμός
- ταχύτητα υπηρεσιών
- τιμολογιακή πολιτική
- γεωγραφική επέκταση
- εταιρικό μέγεθος
- ποιότητα υπηρεσιών
- φάσμα ιατρικών υπηρεσιών
- κεφαλαιακή διάρθρωση
- συνεργασία με ασφαλιστικούς φορείς

3.6 Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα δεδομένα στον υγειονομικό τομέα στην Ελλάδα όπως διαμορφώθηκαν μετά τη θεσμοθέτηση του ΕΣΥ, οδήγησαν τους προσανατολισμούς του ιδιωτικού τομέα υγείας κατά κύριο λόγο στην πρωτοβάθμια φροντίδα.

Προς αυτή την κατεύθυνση συνέβαλε:

- Η ελλιπής παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας από το δημόσιο σύστημα, που οφείλεται στις οργανωτικές του αδυναμίες και στη διαφοροποίηση του τρόπου, του φορέα και του είδους της παρεχόμενης φροντίδας. Έτσι, παρά τη δημιουργία 170 Κέντρων Υγείας τα οποία λειτουργούν από το 1985 και τη συγκρότηση ενός ευρέως δικτύου πολυιατρείων του ΙΚΑ, η παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα και αδυναμίες που συνδέονται με τον εξοπλισμό και τη στελέχωση των μονάδων, ειδικά στις αγροτικές περιοχές.

- Η αδυναμία προσαρμογής του δημόσιου τομέα στα νέα δεδομένα τα οποία δημιουργήθηκαν στην παροχή υπηρεσιών υγείας από την έκρηξη της βιοιατρικής τεχνολογίας, η οποία συντελέστηκε μετά τα μέσα της δεκαετίας του '80. Αντίθετα, η υψηλή βιοϊατρική τεχνολογία συγκεντρώθηκε σε μεγάλο βαθμό στον ιδιωτικό τομέα, ο οποίος προσαρμόστηκε γρήγορα στις τεχνολογικές εξελίξεις και με κίνητρο την διαρκώς αυξανόμενη ζήτηση και κατ' επέκταση τα υψηλά προσδοκώμενα ποσοστά κερδοφορίας, επεκτάθηκε σημαντικά κυρίως μέσα από την ανάπτυξη ιδιωτικών κέντρων διαγνωστικής ιατρικής.
- Η περιοριστική πολιτική που ακολούθησε από το κράτος μετά τη μεταρρύθμιση του ΕΣΥ ως προς τη δραστηριοποίηση του ιδιωτικού τομέα στη νοσοκομειακή φροντίδα. Η περιοριστική πολιτική γύρω από τη δραστηριοποίηση του ιδιωτικού τομέα στη νοσοκομειακή φροντίδα. Η περιοριστική πολιτική γύρω από τη δραστηριοποίηση του ιδιωτικού τομέα στη νοσοκομειακή περίθαλψη δεν εξαντλείται μόνο στο πλαίσιο του Ν.1397/83, σύμφωνα με τον οποίο απαγορευόταν η ίδρυση ιδιωτικών κλινικών (ΦΕΚ 143, 7/10/1983, άρθρο 6). Ενώ με το ΠΔ 517/91 η παραπάνω διάταξη καταργήθηκε, δεν άνοιξε δρόμος για τη δραστηριοποίηση επιχειρηματικών φορέων στην παροχή νοσοκομειακής περίθαλψης, αφού το διάταγμα, έθετε αυστηρότατους περιορισμούς και προϋποθέσεις –ιδιαίτερα ως προς τις κτιριακές εγκαταστάσεις- στις ήδη υπάρχουσες ιδιωτικές κλινικές (ΦΕΚ 202, 24/12/1991) πολλές από τις οποίες σταμάτησαν να δραστηριοποιούνται μη μπορώντας να αναπροσαρμοστούν με τις νέες προδιαγραφές. Έτσι, η ραγδαία ανάπτυξη των διαγνωστικών κέντρων αποτέλεσε την ορθολογική «αντίδραση» της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στον τομέα της υγείας, στην περιοριστική πολιτική που ακολούθησε σχετικά με τη δημιουργία νέων ιδιωτικών κλινικών.
- Οι απαισιόδοξες προσδοκίες των επιχειρηματιών σχετικά με τις προοπτικές κερδοφορίας στο χώρο της νοσοκομειακής περίθαλψης. Η επέκταση του ΕΣΥ, το οποίο στην πορεία της εξέλιξής του έδωσε έμφαση στη νοσοκομειακή φροντίδα, το υψηλό κόστος κατασκευής και εξοπλισμού που συνεπάγεται η δημιουργία νέων νοσηλευτικών μονάδων, ο μακροπρόθεσμος χαρακτήρας μιας τέτοιας επένδυσης, οι ιδιαίτερα χαμηλές τιμές που προβλέπουν για το νοσήλιο οι συμβάσεις με τα ασφαλιστικά

ταμεία, κατέστησαν μη ελκυστική την εμπλοκή των ιδιωτών στο χώρο της νοσοκομειακής περίθαλψης. (Σουλιώτης Κ., “Ο Ρόλος του Ιδιωτικού Τομέα στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας”, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2000)

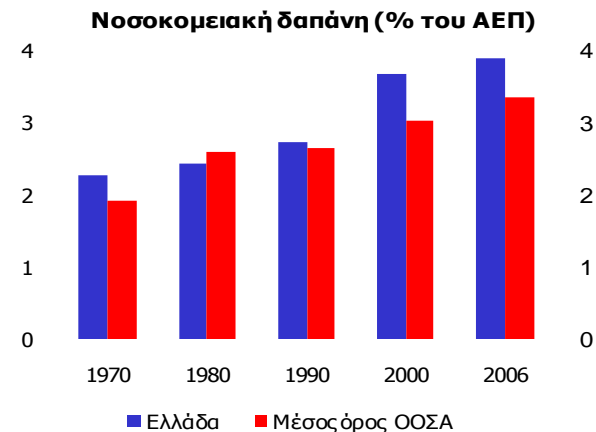
3.7 ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΓΟΡΑΣ

Είναι γεγονός ότι ο κλάδος των ιδιωτικών νοσοκομείων είναι ένας ιδιαίτερα σημαντικός για την ελληνική οικονομία, με κερδοφορία και με συνεχείς προοπτικές ανάπτυξης τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, ο οποίος έχει ευνοηθεί ιδιαίτερα, από τα προβλήματα των υπηρεσιών δημόσιας υγείας, με αποτέλεσμα το μερίδιο αγοράς να καλύπτει το 27% των συνολικών εσόδων του κλάδου το 2008, έναντι 13% που ήταν το 2000.

Επίσης σημαντικά κερδοφόρο κομμάτι των υπηρεσιών ιδιωτικής υγείας αποτελούν και τα μαιευτήρια, τα οποία κερδίζουν συνεχώς έδαφος, ενώ συνολικά όλοι οι ιδιωτικοί όμιλοι - εκτός από την εξωστρέφεια που επιδεικνύουν κυρίως στην Ν.Α. Ευρώπη και στην Τουρκία- στρέφονται και σε άλλες δραστηριότητες, όπως Κέντρα Αποκατάστασης και μονάδες βλαστοκυττάρων. Τα ιδιωτικά νοσοκομεία στην Ελλάδα μπορούν να προσελκύσουν αλλοδαπούς ασθενείς που επιζητούν προσιτές τιμές σε συνδυασμό με ποιοτικές υπηρεσίες και κορυφαίους ιατρούς - κυρίως για πλαστικές επεμβάσεις και εξωσωματική γονιμοποίηση. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), σε ολόκληρη τη χώρα καταγράφονται 15.124 κλίνες σε ιδιωτικά θεραπευτήρια επί συνόλου 54.704 κλινών.

Συνεπώς, οι επενδυτικές δραστηριότητες κατευθύνθηκαν κυρίως στην εξωνοσοκομειακή φροντίδα και την ίδρυση ιατρικών διαγνωστικών κέντρων, τα οποία λειτουργούν είτε ως αυτόνομες μονάδες, είτε ως ανεξάρτητες εταιρείες που αποτελούν τον εργαστηριακό τομέα ιδιωτικών κλινικών και χρησιμοποιούν την υπάρχουσα υποδομή σε βιοϊατρική τεχνολογία για να παρέχουν εξωνοσοκομειακή φροντίδα.

Όσον αφορά την οικονομική ύφεση, είναι ελπιδοφόρο το γεγονός ότι αυτή δεν ακυρώνει, απλά καθυστερεί την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου.

Πηγή: OECD Health Data

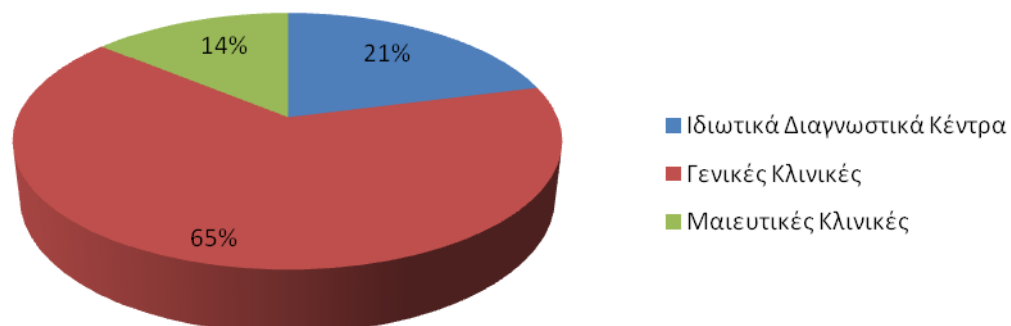
Αναφορικά με τη στρατηγική που ακολουθήθηκε το τελευταίο έτος, επισημαίνουμε την υλοποίηση προγραμμάτων αναβάθμισης ξενοδοχειακών υπηρεσιών και εξοπλισμού, την επέκταση των δραστηριοτήτων σε νέους τομείς και τη διεύρυνση των συνεργασιών με ασφαλιστικές εταιρείες.

Όπως αναφέρεται σε μελέτη της Εθνικής Τράπεζας (Διεύθυνση Σχεδιασμού και Οικονομικής Ανάλυσης) ο κλάδος των υπηρεσιών ιδιωτικής υγείας στην Ελλάδα, παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια, η οποία αντανακλάται στη συνεχή αύξηση των συνολικών δαπανών υγείας ως ποσοστό του ΑΕΠ (από 6½ το 1990 σε 9½ το 2007), ξεπερνώντας το αντίστοιχο μερίδιο για τις χώρες του ΟΟΣΑ κατά ½ ποσοστιαία μονάδα. (<http://www.healthview.gr/node/15243>)

Επίσης, η ανοδική πορεία του κλάδου συνεχίστηκε και το 2009, αν και με τάση επιβράδυνσης. Ωστόσο ο ανελαστικός χαρακτήρας των δαπανών υγείας αποτέλεσε ασπίδα προστασίας απέναντι στην αρνητική οικονομική συγκυρία. Παρ' όλα αυτά παρατηρήθηκε η τήρηση στάσης αναμονής αναφορικά με την περαιτέρω επέκταση σε Ελλάδα και εξωτερικό, ενώ δόθηκε περισσότερη έμφαση στον έλεγχο των δαπανών.

Η συνολική αγορά των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας (βάσει αξίας), παρουσίασε μείωση κατά 13,5% το 2010 σε σχέση με το 2009. Ειδικότερα κατά κατηγορία, τη μεγαλύτερη μείωση εμφανίζουν τα έσοδα των γενικών κλινικών (ποσοστό 15,6%) και ακολουθεί η αγορά των μαιευτικών - γυναικολογικών κλινικών με ποσοστό μείωσης 13,1%. Σχετικά με τα ιδιωτικά διαγνωστικά κέντρα, η μείωση των εσόδων τους διαμορφώθηκε στο 6,3% το 2010. Η κατηγορία των γενικών κλινικών αποσπά το μεγαλύτερο μερίδιο στο σύνολο της αγοράς των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας, το οποίο εκτιμάται στο 65% για το 2010. Οι μαιευτικές κλινικές συγκεντρώνουν το 14% των συνολικών εσόδων, ενώ το υπόλοιπο 21% μοιράζονται τα ιδιωτικά διαγνωστικά κέντρα.

Διάρθρωση της αγοράς υπηρεσιών υγείας (2010)

Γράφημα 3.7 Διάρθρωση Αγοράς Κλάδου 2010

Πηγή: ICAP, Εκτιμήσεις Αγοράς Κλάδου 2010

3.8 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΘΗΝΩΝ «ΥΓΕΙΑ»

3.8.1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ

Το Διαγνωστικό και Θεραπευτικό Κέντρο Υγεία είναι το πρώτο μεγάλο Ιδιωτικό Νοσηλευτικό Ίδρυμα που λειτούργησε στην Ελλάδα το 1974 και σήμερα αποτελεί μία από τις πιο μεγάλες μονάδες στο χώρο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας. Ιδρύθηκε το 1970 από μια ομάδα Ελλήνων ιατρών, με στόχο τη δημιουργία ενός προτύπου για τη χώρα Ιδιωτικού Νοσοκομείου. Λειτουργεί κοντά στα σαράντα χρόνια και συνεχίζει να πρωτοπορεί, έχοντας ως βασικό και πρώτιστο στόχο την παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και τη συνεχόμενη ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένων υπηρεσιών Υγείας σε Ελλάδα και το εξωτερικό.

Πλέον, έχει αποφασιστεί η συνένωσή του με τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα ΜΗΤΕΡΑ και ΛΗΤΩ. Οι στρατηγικές του πρωτοβουλίες αφορούν επίσης, στην ανέγερση του πρώτου Ιδιωτικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος στην Αλβανία σε συνδυασμό με επενδυτικές πρωτοβουλίες σε Κύπρο και Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ διαθέτει 6 Νοσοκομεία στην Ελλάδα, την Αλβανία και την Κύπρο, τα οποία διαθέτουν άδειες συνολικής δυναμικότητας 1.422 κλινών με 69 χειρουργικές αίθουσες, 40 αίθουσες τοκετών και 11 Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Στον Όμιλο Υγεία, προσφέρουν τις υπηρεσίες τους περισσότεροι από 3.400 εργαζόμενοι και περίπου 4.000 συνεργάτες ιατροί.

Πρόσφατη συμφωνία συνεργασίας υπέγραψαν ο Όμιλος ΥΓΕΙΑ και η Generali Hellas με σκοπό την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών ασφάλισης υγείας. Η συμφωνία αυτή προβλέπει την πρόσβαση των ασφαλισμένων της Generali Hellas, μέσω του ασφαλιστικού προγράμματος, στις μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης του Ομίλου ΥΓΕΙΑ. Με το Medical Prime ο ασφαλισμένος εξασφαλίζει για τον ίδιο και την οικογένειά του πλήρη κάλυψη στις μονάδες νοσοκομειακής και εξωνοσοκομειακής περίθαλψης του Ομίλου ΥΓΕΙΑ, ανεξάρτητα από το ιατρικό του ιστορικό.

Καθ' όλη τη διάρκεια της 40χρονης ιστορίας της, η Εταιρεία με σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον, επιδιώκει να συνδυάζει την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας.

ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ

υγεία

ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ

ΕΞ ΜΗΤΕΡΑ

ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ

Pharmacutopia
δητώ

ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ

ΠαιδωνΜΗΤΕΡΑ

ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ

LOGIMED

ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ

Stem-Health

ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ

Y-PHARMA A.E.
Φαρμακευτική Είδη

ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ

Ηρόφα LAB

BC

BIO-CHECK INT. A.E.
ΙΑΤΡΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑΤΕΙΟ

3.8.2 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Το νοσηλευτικό κέντρο ΥΓΕΙΑ έχει ρίξει το κύριο βάρος του επενδυτικού του προγράμματος στην ισχυροποίηση και την καθετοποίηση της υπάρχουσας μονάδας με υπερσύγχρονα ιατρικά μηχανήματα και την κάλυψη όσο των δυνατό περισσότερων περιστατικών.

Επομένως, αποστολή της εταιρείας είναι:

- Η παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στην αιχμή της Ιατρικής Επιστήμης και Τεχνολογίας.
- Η ανάπτυξη δικτύου ολοκληρωμένων υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Εταιρική και κοινωνική υπευθυνότητα και αξιοπιστία.
- Σημείο αναφοράς των ασθενών και του επιστημονικού δυναμισμού.
- Αξίопιστος και υπεύθυνος εργοδότης για το προσωπικό.
- Δημιουργία υπεραξίας για τους μετόχους.

Είναι τόσο μεγάλο το φάσμα των ιατρικών υπηρεσιών που προσφέρει η εταιρεία και τόσο υψηλή η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών που έχουν καθιερώσει το ΥΓΕΙΑ ως ένα από τα κορυφαία Νοσηλευτικά Ιδρύματα στην Ευρώπη.

Όραμα του Ομίλου αποτελεί η δημιουργία του μεγαλύτερου ομίλου παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών Υγείας στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

3.8.3 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΥΠΕΡΟΧΗ- ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ **ΥΓΕΙΑ**

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει το νοσηλευτικό ίδρυμα ΥΓΕΙΑ ακολουθεί μια ξεχωριστή στρατηγική ανάπτυξης που έχει να κάνει με την συνεχή ανανέωση του ιατρικού εξοπλισμού, τη σύναψη συνεργασιών και την προώθηση της φήμης της εταιρείας στο εξωτερικό. Κύρια σημεία υπεροχής έναντι του ανταγωνισμού αποτελούν:

ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ

Δ.Θ.Κ.Α. Υγεία

- **Συνεργασία με το HARVARD MEDICAL INTERNATIONAL**

Το νοσοκομείο **ΥΓΕΙΑ** και το **HARVARD MEDICAL INTERNATIONAL** υπέγραψαν συμφωνία συνεργασίας στις 20 Μαΐου 2002, η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2008, ενώ αποτελεί μέλος των American Hospital Association, European Health Management Association και International Society for Quality in Health Care.

Σε ειδική τελετή, παρουσία Ελλήνων και ξένων επιστημόνων και εκπροσώπων των ΜΜΕ, οι καθηγητές των δύο ιδρυμάτων ανέπτυξαν τους στόχους και τους βασικούς άξονες της συνεργασίας, η οποία σε πρώτη φάση θα είναι 5ετούς διάρκειας. Το **HARVARD MEDICAL INTERNATIONAL** είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, θυγατρική εταιρεία του Πανεπιστημίου Harvard. Το **HARVARD MEDICAL INTERNATIONAL** ιδρύθηκε το 1994 κάτω από την εποπτεία της Ιατρικής σχολής του Harvard για να δώσει απαντήσεις σε θέματα που αφορούν παγκοσμίως τις υπηρεσίες υγείας (εκπαίδευση, διοίκηση, ιατρική πρακτική και ιατρική έρευνα).

Στο πλαίσιο αυτό το **HARVARD MEDICAL INTERNATIONAL** εξαπλώνει τις δραστηριότητές του σε παγκόσμιο επίπεδο, και με αυτό τον τρόπο εμπλέκει νοσοκομεία η δομή των οποίων είναι σε θέση να προσφέρει συνεχή εκπαίδευση και έρευνα.

Η επιτροπή του **HARVARD MEDICAL INTERNATIONAL** πιστεύει ότι το νοσοκομείο **ΥΓΕΙΑ** έχει την δύναμη να κατέχει ηγετική θέση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η υλοποίηση του προγράμματος περιλαμβάνει:

- Την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών περιλαμβανομένων του κλινικού έργου και των διοικητικών υπηρεσιών
- Τη διαρκή εκπαίδευση του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού του **ΥΓΕΙΑ** από καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του **HARVARD**.
- Την ενίσχυση του τομέα της έρευνας και την δραστηριοποίηση σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος με στόχο την προαγωγή της ιατρικής επιστήμης και την καταξίωση του **ΥΓΕΙΑ** και στο διεθνή χώρο
- Τη δημιουργία από κοινού Ιατρικής Σχολής στην Ελλάδα.

- **Λειτουργία τμήματος Gamma Knife**

Το Νοσηλευτικό Ίδρυμα Υγεία σήμερα πρωτοπορεί και διαθέτει το μοναδικό στην Ελλάδα Τμήμα Ακτινοχειρουργικής Εγκεφάλου **GAMMA-KNIFE**, ένα εξειδικευμένο μηχάνημα θεραπείας παθήσεων του εγκεφάλου. Το Gamma Knife είναι η προτεινόμενη θεραπευτική μέθοδος ραδιοχειρουργικής για αρτηριοφλεβώδεις δυσπλασίες, πρωτοπαθείς ή υποτροπιάζοντες όγκους βάσεως κρανίου, μηνιγγιώματα, αδενώματα υπόφυσης, μεταστάσεις καθώς επίσης και για γλοιώματα και όγκους επιφύσεως, τη Νόσο του Parkinson, τη νευραλγία του τριδύμου και επιληψίες.

Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία και εμπειρία, η εν λόγω θεραπευτική αντιμετώπιση θεωρείται ότι είναι αποτελεσματικότερη της ανάλογης μικροχειρουργικής επέμβασης. Ειδικότερα, το Gamma Knife εκτιμάται ότι:

α) αντιμετωπίζει της προαναφερθείσες παθήσεις με τη βέλτιστη κατανομή ακτινοβολίας στον όγκο-στόχο και στους γειτνιάζοντες υγιείς ιστούς, λόγω του εξελιγμένου σχεδιαστικού συστήματος Gamma plan, κάτι που οδηγεί στην ελαχιστοποίηση των δυσχερών επιπλοκών,

β) αντιμετωπίζει της προαναφερθείσες παθήσεις σε λιγότερο χρόνο και διασφαλίζει τη συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων παγκοσμίως, καθώς ακολουθείται παντού το ίδιο πρωτόκολλο και τα αποτελέσματα των θεραπειών συζητούνται στη διεθνή ιατρική κοινότητα του Gamma Knife.

- **Τμήμα PET/CT (Τμήμα Τομογραφίας Εκπομπής Ποζιτρονίων)**

Στην Εταιρία λειτουργεί το μοναδικό PET/CT στην Ελλάδα, το οποίο παρέχει ολοκληρωμένες πληροφορίες όσον αφορά στην ακριβή θέση, στο μέγεθος, τον χαρακτήρα και την έκταση της νόσου οπουδήποτε στο σώμα. Η απεικόνιση PET στηρίζεται στην πρόσληψη ραδιοφαρμάκου FDG, το οποίο προσλαμβάνεται από υπερ- μεταβολικούς ιστούς όπως τα καρκινικά κύτταρα. Αυτό επιτρέπει στο PET/CT να απεικονίζει τον κακοήγη ιστό, συχνά πριν αυτός γίνει ορατός με άλλες μεθόδους. Το εγκατεστημένο στο ΥΓΕΙΑ Α.Ε. PET/CT αποτελείται από τελευταίας τεχνολογίας τομογράφο ποζιτρονίων (PET) με ανιχνευτικό κρύσταλλο Lutetium Oxyorthosilicate (LSO) και πολυτομικό αξονικό τομογράφο (CT), κάτι που επιτρέπει να εκτελούνται σε 30 λεπτά, ή και λιγότερο, Ολόσωμες εξετάσεις. Το PET/CT αποτελεί ανεκτίμητο εργαλείο, με γρήγορα πολλαπλασιαζόμενες Κλινικές εφαρμογές όσον αφορά στην ογκολογία (Καρκίνος πνευμόνων, παχέος εντέρου, Λέμφωμα, Μελάνωμα, Καρκίνος μαστού, οισοφάγου κ.λπ.), αλλά και λοιπές ειδικότητες (Νευρολογία, Καρδιολογία).

- **Τμήμα Μοριακής Βιολογίας**

Η Μοριακή Βιολογία είναι μια νέα επιστήμη με αντικείμενο το χειρισμό και τη μελέτη της γενετικής πληροφορίας στο επίπεδο του DNA και RNA. Η Μοριακή Βιολογία έχει την έννοια εξειδικευμένων δοκιμασιών που εφαρμόζονται για την επίλυση και διαλεύκανση επιστημονικών ερωτημάτων τόσο διαφορετικών όπως είναι ο προγραμματισμένος θάνατος των κυττάρων, η μελέτη των μεταλλαγμένων γονιδίων που οδηγούν στον ανεξέλεγκτο κυτταρικό πολλαπλασιασμό με αποτέλεσμα τον καρκίνο, η ταυτοποίηση ιών και βακτηρίων, η μελέτη γονιδίων τα οποία σε μεταλλαγμένη μορφή συνιστούν ισχυρή γενετική προδιάθεση για καρκίνο. Στο ΥΓΕΙΑ, ομάδα Μοριακών Βιολόγων ειδικευμένων σε εργαστήρια του εξωτερικού με μεγάλη πείρα στο χειρισμό και τη μελέτη της γενετικής πληροφορίας στο επίπεδο του DNA και του RNA, έχει οργανώσει το Ερευνητικό και Διαγνωστικό Εργαστήριο Μοριακής Βιολογίας.

3.8.4 ΙΑΤΡΙΚΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ

Στα πλαίσια παροχής υψηλού επιπέδου ιατρικών υπηρεσιών, η Εταιρία προέβη στην υλοποίηση συνεχών επενδύσεων στην υλικοτεχνική υποδομή, στη σύγχρονη ιατρική τεχνολογία και στη σύναψη συνεργασιών με ιατρούς υψηλής επιστημονικής κατάρτισης. Στόχος της Εταιρείας ήταν και εξακολουθεί να είναι η δημιουργία, η οργάνωση και η κατ' εξακολούθηση βελτίωση ενός υποδειγματικού και υψηλού επιστημονικού επιπέδου διαγνωστικού και θεραπευτικού κέντρου στο λεκανοπέδιο της Αττικής. Η Εταιρία στοχεύει στη διάγνωση και θεραπεία των ασθενών μέσω της εφαρμογής των πλέον σύγχρονων και αποτελεσματικών εξελίξεων της ιατρικής Επιστήμης πάντα με στόχο την ικανοποίηση των πελατών - ασθενών.

Επιπροσθέτως, η εφαρμοσμένη και δοκιμασμένη ιατρική, τόσο στον τομέα της διάγνωσης όσο και στον τομέα της θεραπείας, υποβοηθείται από την υψηλή βιοϊατρική τεχνολογία που διαθέτει το ΥΓΕΙΑ Α.Ε. και το ειδικευμένο Ιατρονοσηλευτικό προσωπικό. Τα επιστημονικά επιτεύγματα του ΥΓΕΙΑ Α.Ε. ήταν και είναι αποτέλεσμα της συνεχώς ανανεωμένης και εκσυγχρονιζόμενης επιστημονικής γνώσης.

Ειδικότερα, ορισμένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα του ΥΓΕΙΑ Α.Ε. στον χώρο της υγείας στην Ελλάδα είναι:

- Εισαγωγή του προληπτικού προσυμπτωματικού ελέγχου υγείας (Check- up) (έτος 1970)
- Τοποθέτηση ενδοφακών για καταρράκτη (έτος 1985)
- By pass (έτος 1985)
- Διαχωρισμός Σιαμαίων (έτος 1989)
- Μεταμόσχευση καρδιάς (έτος 1990)
- Μονάδα μεταμόσχευσης ρευστών οργάνων (π.χ. μυελού οστών κ.λπ.) (έτος 1990)
- Μονάδα Χειρουργείων μιας ημέρας (έτος 1992)
- Διαδερμική σπονδυλοπλαστική (έτος 1994)
- Πρότυπη μονάδα εντατικής θεραπείας (έτος 1994)
- Επεμβατική νευροακτινολογία, εμβολισμός ανευρύσματος εγκεφάλου (έτος 1995)
- Εμβολισμός αγγειώματος εγκεφάλου (έτος 1995)
- Θεραπεία ανευρυσμάτων αορτής με διχαλωτή ενδαυλική αρτηριακή πρόθεση (έτος 1995)
- Ίδρυση του Κέντρου Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας (Κ.Α.Ο.) (έτος 1995)
- Ελικοβακτηρίδιο του πυλωρού (έτος 1996)
- Βραχυθεραπεία του προστάτη (έτος 1997)
- Μικρογονιμοποίηση (έτος 1998)
- Ζωντανή μετάδοση στο Μεξικό πρωτοποριακής τεχνικής αφαίρεσης δεξιού επινεφριδιακού όγκου (έτος 2004)
- Το πρωτοποριακό σύστημα Ρομποτικής Χειρουργικής Da Vinci®S για αναίμακτες επεμβάσεις. (<http://www.hygeia.gr>)

3.9 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

3.9.1 ΓΕΝΙΚΑ

Ο Δρ. Γεώργιος Β. Αποστολόπουλος ίδρυσε την πρώτη κλινική «Ιατρικό Κέντρο Αθηνών» στο Μαρούσι το 1984. Την ίδια χρονιά ιδρύθηκε και η νέα κλινική «Παιδιατρικό Κέντρο Αθηνών» στο Μαρούσι. Το 1991 ιδρύεται νέα κλινική στο Παλαιό Φάληρο, αυτή τη φορά, και ονομάζεται «Ιατρικό Παλαιού Φαλήρου». Ακόμα ο Όμιλος Ιατρικού Αθηνών μπαίνει στο Χρηματιστήριο. Το 1997 άνοιξε νέα κλινική «Ιατρικό Ψυχικού» με την εξαγορά του πρώην «Απολλώνιου Θεραπευτηρίου». Ο Όμιλος Ιατρικού Αθηνών ισχυροποιεί τη παρουσία του στο χώρο της Υγείας και επεκτείνει περαιτέρω τη δραστηριότητά του και στα Βαλκάνια, ιδρύοντας το MEDSANA, θυγατρική εταιρεία του Ομίλου στη Ρουμανία. Η ίδρυση του «Ιατρικού Διαβαλκανικού Θεσσαλονίκης», ενός υπερσύγχρονου ιατρικού κέντρου που γίνεται σημείο αναφοράς για νοσηλεία και ιατρική εκπαίδευση στα Βαλκάνια και την Ν.Α Ευρώπη έγινε το 2000. Ο Όμιλος συνέχισε την επέκταση και όχι μόνο. Το 2000 ιδρύθηκε νέα κλινική το «Ιατρικό Δάφνης», του μοναδικού, εξειδικευμένου και σύγχρονα εξοπλισμένου

νεφρολογικού κέντρου στην Ελλάδα. Ακόμα ολοκληρώνεται και η λειτουργία νέου κτιρίου στο Ιατρικό Κέντρο Αθηνών- Αμαρουσίου και ολοκληρώνεται και η ανέγερση νέας πτέρυγας στο Ιατρικό Παλαιού Φαλήρου. Το 2007 έρχεται ακόμα μία ίδρυση νέας κλινικής, το «Ιατρικό Περιστερίου». Την ίδια χρονιά έχουμε και μία σπουδαία επένδυση από τον Όμιλο Asklepios Kliniken GmbH ,κορυφαίος Όμιλος Υγείας στην Ευρώπη με 100 νοσοκομεία, 38000 εργαζόμενους και περισσότερες από 20000 κλίνες, συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου. Η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου MEDSANA εγκαινιάζει το τρίτο διαγνωστικό κέντρο του Ομίλου στη Ρουμανία το 2008. Ο Όμιλος συνεχίζει να επεκτείνεται ανοίγοντας το 2009 Μαιευτική Γυναικολογική Κλινική «ΓΑΙΑ» Πρόκειται για τη σύμπραξη του Ομίλου με το Κοινωφελές Ίδρυμα «Ερρίκος Ντυνάν». Το 2010 ξεκινάει η συνεργασία της κλινικής ΓΑΙΑ με το FETAL MEDICINE FOUNDATION (FMF) του Λονδίνου, το πλέον πρωτοπόρο ίδρυμα έρευνας, εκπαίδευσης και κατάρτισης στην εμβρυική ιατρική. Το τελευταίο επίτευγμα του Ομίλου έγινε το 2012 με τη συνεργασία του με το πανεπιστημιακό νοσοκομείο της Ιατρικής Σχολής του Harvard, Massachusetts General Hospital (M.G.H).

Ο Όμιλος Ιατρικού Αθηνών διαθέτει και λειτουργεί **8 υπερσύγχρονες νοσηλευτικές μονάδες οι οποίες λειτουργούν και σαν διαγνωστικά κέντρα** παρέχοντας ιατρικές υπηρεσίες πρωτοβάθμιας περίθαλψης υψηλής ποιότητας. Αποτελείται συνολικά 1200 νοσηλευτικές κλίνες, 3000 εργαζομένους πλήρους απασχόλησης και ένα δίκτυο από 2800 έγκριτους ιατρούς. Επτά από τις νοσηλευτικές μονάδες βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή των Αθηνών. Το όγδοο

νοσοκομείο, το Ιατρικό Διαβαλκανικό Θεσσαλονίκης βρίσκεται στη βόρεια Ελλάδα. Σε επίπεδο Δευτεροβάθμιας φροντίδας, ο όμιλος στο σύνολο των νοσηλευτικών του μονάδων καλύπτει τους κάτωθι τομείς και μονάδες:

- Παθολογικό Τομέα
- Χειρουργικό Τομέα
- Ειδικές Μονάδες (Μ.Ε.Θ, Λιθοτριψίας, Παθολογικής Ογκολογίας)
- Ημερήσια Νοσηλεία
- Τμήμα Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης
- Διαγνωστικά Εργαστήρια
- Απεικονιστικά Εργαστήρια
- Μαιευτικό
- Νεογνολογικό
- Μονάδες Τεχνητού Νεφρού
- Προληπτική Ιατρική
- Μονάδα Επειγόντων Περιστατικών

Τα εξωτερικά ιατρεία των νοσηλευτικών μονάδων, τα διαγνωστικά εργαστήρια, αιματολογικά και ακτινοδιαγνωστικά καθώς και τα υπόλοιπα τμήματα, Καρδιολογικό, Ενδοσκοπικό, Παθολογοανατομικό, Πυρηνικής Ιατρικής είναι εξοπλισμένα με μηχανήματα υψηλής τεχνολογίας και ιδιαίτερα στον τομέα της ιατρικής απεικονιστικής διάγνωσης με τους πλέον σύγχρονους αξονικούς και

μαγνητικούς τομογράφους, οι οποίοι διασφαλίζουν διαγνωστική ακρίβεια και αξιοπιστία.

Εικόνα 2: Αξονικός τομογράφος

3.9.2 ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΑΙΧΜΗΣ

Οι νοσηλευτικές μονάδες διαθέτουν βιοϊατρικό εξοπλισμό τελευταίας γενιάς. Επενδύουμε σε τεχνολογία αιχμής με σκοπό να προσφέρουμε στους ασθενείς μας τις τελειότερες και πλέον αξιόπιστες μεθόδους διάγνωσης και θεραπείας. Εξοπλισμός ο οποίος αποκτήθηκε την τελευταία διετία μόνον, ενδεικτικά αναφέρεται παρακάτω:

- **Χειρουργικό σύστημα Da Vinci** (Ρομποτική Χειρουργική)
- **PET/CT Μονάδα Τομογραφίας** με εκπομπή ποζιτρονίων της SIEMENS
- **Αξονικός Τομογράφος 128 τομών SOMATOM της SIEMENS**
- **Μαγνητικός Τομογράφος 3 Tesla.**

Παράλληλα, αρκετά από τα ιατρικά τμήματα που λειτουργούν στα νοσοκομεία του Ομίλου, έχουν χαρακτηριστεί σαν «**διεθνή ιατρικά κέντρα αναφοράς και εκπαίδευσης**». Τέτοια τμήματα είναι το τμήμα ρομποτικής

χειρουργικής, το τμήμα γαστρεντερολογικής ενδοσκόπησης και το τμήμα επεμβατικής καρδιολογίας.

Αναγνωρίζοντας την σημασία των συστημάτων διασφάλισης ποιότητας των υπηρεσιών του, ο Όμιλος Ιατρικού Αθηνών έχει εγκαθιδρύσει ένα Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας με στόχο την πιστοποίηση όλων των παρεχόμενων υπηρεσιών σύμφωνα με το πρότυπο ISO. **Πιστοποίηση κατά ISO** έχουν λάβει το Ιατρικό Αθηνών για όλα τα κλινικά εργαστήρια, τις μονάδες εντατικής θεραπείας (ΜΕΘ) και τα εξωτερικά ιατρεία του, το Ιατρικό Διαβαλκανικό Θεσσαλονίκης και το Ιατρικό Ψυχικού, για τις μονάδες εντατικής θεραπείας τους, καθώς και η υπηρεσία EMS. Είναι τα μόνα ιδιωτικά νοσοκομεία στην Ελλάδα που έχουν επιτύχει αυτό το ποιοτικό ορόσημο. (www.iatriko.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο παρόν κεφάλαιο ξεκινάει ουσιαστικά η πρακτική εφαρμογή. Πιο συγκεκριμένα, θα παρουσιαστεί η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων αυτών των δύο ομίλων του κλάδου υγείας, δηλαδή των ομίλων ΥΓΕΙΑ και ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ υπό μορφή δεικτών. Η ανάλυση που θα ακολουθήσει θα είναι συγκριτική ανάμεσα στις δύο ομοειδείς μονάδες, αλλά και διαχρονική σε μια τριετή περίοδο από το έτος 2009-2011. Η δομή της ανάλυσης θα είναι να παρουσιαστούν και να σχολιαστούν οι σημαντικότεροι αριθμοδείκτες ανά ομάδα αριθμοδεικτών που αναφέρθηκαν και σε προηγούμενο κεφάλαιο, με στοιχεία που συλλέχθηκαν από τους ισολογισμούς των εξεταζόμενων ομίλων.

4.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Η διοίκηση μιας επιχείρησης στην προσπάθεια της να διατηρήσει την χρηματοοικονομική θέση, καθώς επίσης και να πετύχει επιβίωση της επιχείρησης θα πρέπει να προσέξει δύο σημαντικά χρηματοοικονομικά καθήκοντα της που αναφέρονται στη ρευστότητα και αποδοτικότητα των εργασιών της επιχείρησης. Οι έννοιες αυτές σχετίζονται, αυτό όμως δε θα πρέπει σε καμία περίπτωση να οδηγήσει στο να θεωρηθούν ταυτόσημες. Μακροχρόνια η ρευστότητα εξαρτάται από τη μακροχρόνια αποδοτικότητα. Εάν μακροχρόνια η επιχείρηση δεν πραγματοποιεί κέρδη, τότε είναι σίγουρο ότι δε θα υπάρχει στη διάθεση της κανένας τρόπο άντλησης κεφαλαίων για να πληρώσει τα χρέη της. Βραχυχρόνια όμως η ρευστότητα και αποδοτικότητα αποτελούν προβλήματα ανεξάρτητα μεταξύ τους, θα λέγαμε ότι αποτελούν ανταγωνιστικούς στόχους για τη διοίκηση της επιχείρησης. Από τα δύο αυτά προβλήματα προτεραιότητα επίλυσης βραχυχρόνια έχει το πρόβλημα της ρευστότητας. Και αυτό γιατί μια επιχείρηση που δεν πραγματοποιεί κέρδη βραχυχρόνια είναι δυνατό να διατηρεί ικανοποιητικό βαθμό ρευστότητας και έτσι να επιβιώσει στις δύσκολες καταστάσεις.

Ο προσδιορισμός της ρευστότητας συνδέεται με τη μελέτη του καθαρού κεφαλαίου κίνησης, αφού το καθαρό κεφάλαιο κίνησης είναι η διαφορά μεταξύ κυκλοφοριακών περιουσιακών στοιχείων και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Για να ελέγξουμε την ρευστότητα μιας επιχείρησης πρέπει η τρέχουσα χρηματοοικονομική θέση της να είναι ισχυρή, να ικανοποιεί τις αξιώσεις των βραχυχρόνιων πιστωτών όταν γίνονται απαιτητές, να διατηρεί επαρκές κεφάλαιο κίνησης για την αποτελεσματική διεξαγωγή των συνηθών εργασιών της επιχείρησης, να καταβάλλει τους τρέχοντες τόκους και τα μερίσματα και να διατηρεί μια ευνοϊκή πιστοληπτική διαβάθμιση από μέρους τρίτων.

Μια έλλειψη ρευστότητας μπορεί να σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να επωφεληθεί από τις ευνοϊκές εκπτώσεις που προσφέρονται από τους προμηθευτές, καθώς επίσης ότι δεν είναι ικανή να επωφεληθεί από τις ευνοϊκές επιχειρηματικές ευκαιρίες καθώς παρουσιάζονται σε αυτήν.

4.2.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ Ή ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ρευστότητας είναι, κατά γενική ομολογία, το πιο πλατύ διαδεδομένο μέτρο ρευστότητας και της βραχυχρόνιας χρηματοοικονομικής ευρωστίας της επιχείρησης. Υπολογίζεται με τη διαίρεση των κυκλοφοριακών περιουσιακών στοιχείων με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, δηλαδή με βάση τη παρακάτω σχέση:

$$A.K.P = \frac{\text{Κυκλοφοριακά Περιουσιακά Στοιχεία}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Όπου, A.K.P = η τιμή του αριθμοδείκτη κυκλοφοριακής ρευστότητας συγκεκριμένης επιχείρησης. (Παπαδόπουλος Δημήτριος, “Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Επιχείρησης”, Τόμος Β’, εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1983)

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον παρακάτω πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα.

Πίνακας 4.2.1. Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής ή Γενικής Ρευστότητας των Ομίλων Κλάδου

ΓΕΝΙΚΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.60	0.63	0.70
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	1.48	0.72	0.73

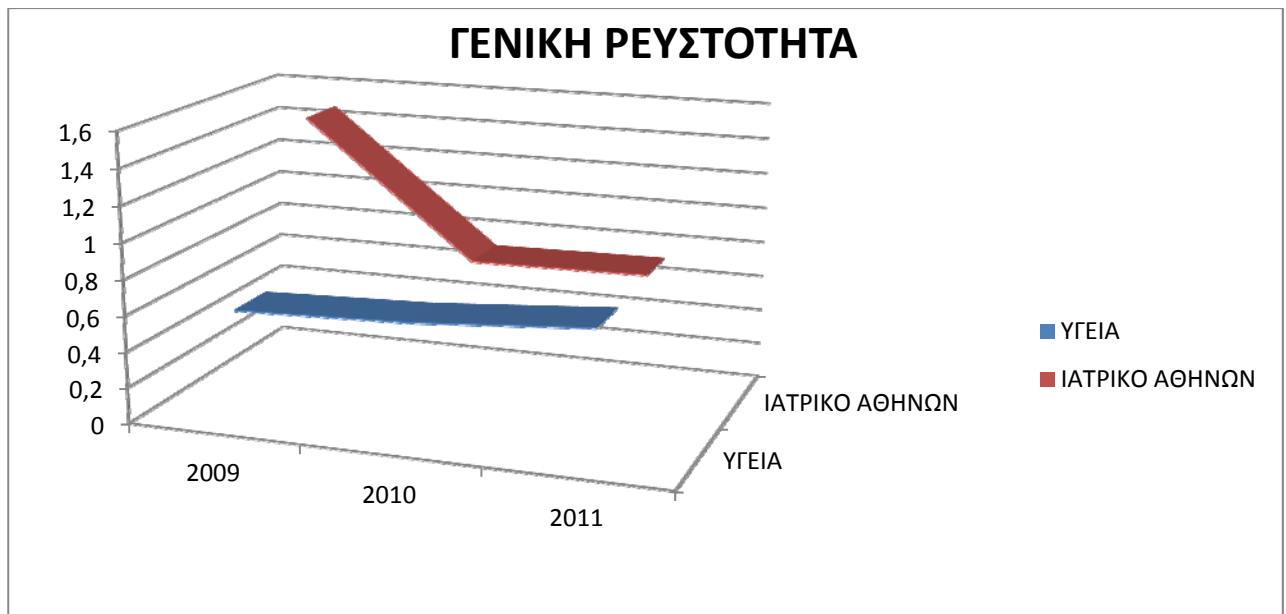
Ο αριθμοδείκτης αυτός μετράει το βαθμό στον οποίο τα κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Όσο μεγαλύτερο είναι το ύψος των κυκλοφοριακών περιουσιακών στοιχείων σε σχέση

με τις τρέχουσες υποχρεώσεις τόσο μεγαλύτερη είναι η εγγύηση ότι αυτές οι υποχρεώσεις θα μπορέσουν να ικανοποιηθούν από τα υπάρχοντα περιουσιακά στοιχεία. Γενικά μπορούμε να πούμε ότι μια υψηλή τιμή του αριθμοδείκτη αυτού συνεπάγεται μικρότερο κίνδυνο για τα άτομα που έχουν επενδύσει χρηματικά ποσά στην επιχείρηση. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας τόσο καλύτερη, από πλευράς ρευστότητας, είναι η θέση της συγκεκριμένης επιχειρήσεως. Σχετικά με τις τιμές με τις οποίες μπορεί να πάρει ο αριθμοδείκτης ισχύει:

1. Τιμές μεγαλύτερες από τη μονάδα σημαίνουν ότι τα κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία είναι μεγαλύτερα από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (το καθαρό κεφάλαιο κίνησης είναι μεγαλύτερο του μηδενός) και αποτελούν ένδειξη ρευστότητας από μέρους της επιχείρησης.
2. Τιμή ίση με τη μονάδα σημαίνει ότι τα κυκλοφοριακά στοιχεία είναι ίσα με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (το καθαρό κεφάλαιο κίνησης είναι ίσο με το μηδέν) και αποτελεί ένδειξη μιας κατάστασης αδιαφορίας από άποψης ρευστότητας.
3. Τιμές μικρότερες από τη μονάδα σημαίνουν ότι τα κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία είναι μικρότερα από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και αποτελούν ένδειξη της μη ύπαρξης ρευστότητας από μέρους της επιχείρησης.

Έτσι από τις τιμές που προέκυψαν από τους δύο ομίλους παρατηρούμε ότι το Ιατρικό Κέντρο Αθηνών όλες τις χρονιές σε σχέση με το Υγεία βρισκόταν σε καλύτερη οικονομική θέση. Μόνο το 2009 το Ιατρικό Αθηνών είχε άνεση ρευστότητας, ενώ από εκεί και πέρα παρουσιάζει μεγάλη μείωση, γεγονός που δηλώνει αδυναμία με το πέρας των χρόνων ικανοποίησης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών του και πρέπει να ληφθεί υπόψη από τη διοίκηση. Όσον αφορά τον όμιλο Υγεία και τις τρεις χρονιές παρουσιάζει τιμές μικρότερες της μονάδας, όπου συνεπάγεται ότι υπάρχει έλλειψη ρευστότητας και στον όμιλο αυτόν.

Γράφημα 4.2.1 Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής ή Γενικής Ρευστότητας των Ομίλων Κλάδου

4.2.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ Ή ΕΙΔΙΚΗΣ Ή ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο αριθμοδείκτης αυτός που μετράει την άμεση ρευστότητα συμπληρώνει τον αριθμοδείκτη κυκλοφοριακής ρευστότητας. Επινοήθηκε για να περιλάβει όλα εκείνα τα στοιχεία, τα οποία μετατρέπονται εύκολα και γρήγορα σε ρευστά και αγνοεί όλα εκείνα τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού, τα οποία δεν μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά.

Ο αριθμητής, δεν πρέπει να περιλαμβάνει: τα αποθέματα γιατί απαιτείται αρκετό χρονικό διάστημα μέχρι την πώλησή τους, τις πρώτες και βοηθητικές ύλες γιατί δεν γνωρίζουμε εάν θα μετατραπούν σύντομα σε έτοιμα προϊόντα, τις προκαταβολές γιατί χρειάζονται κάποιο χρονικό διάστημα για να μετατραπούν σε χρήμα και τις αμφίβολης είσπραξης απαιτήσεις, δηλαδή τις επισφαλείς. Επομένως, ο δείκτης αυτός υπολογίζεται αν από το κυκλοφορούν ενεργητικό αφαιρεθούν τα αποθέματα και το υπόλοιπο διαιρεθεί με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

$$A.A.P = \frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό} - \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Όπου, A.A.P = η τιμή του αριθμοδείκτη άμεσης ρευστότητας της συγκεκριμένης επιχείρησης που αναλύουμε. (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Πέμπτη Έκδοση, Αθήνα-Πειραιάς 1997)

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα.

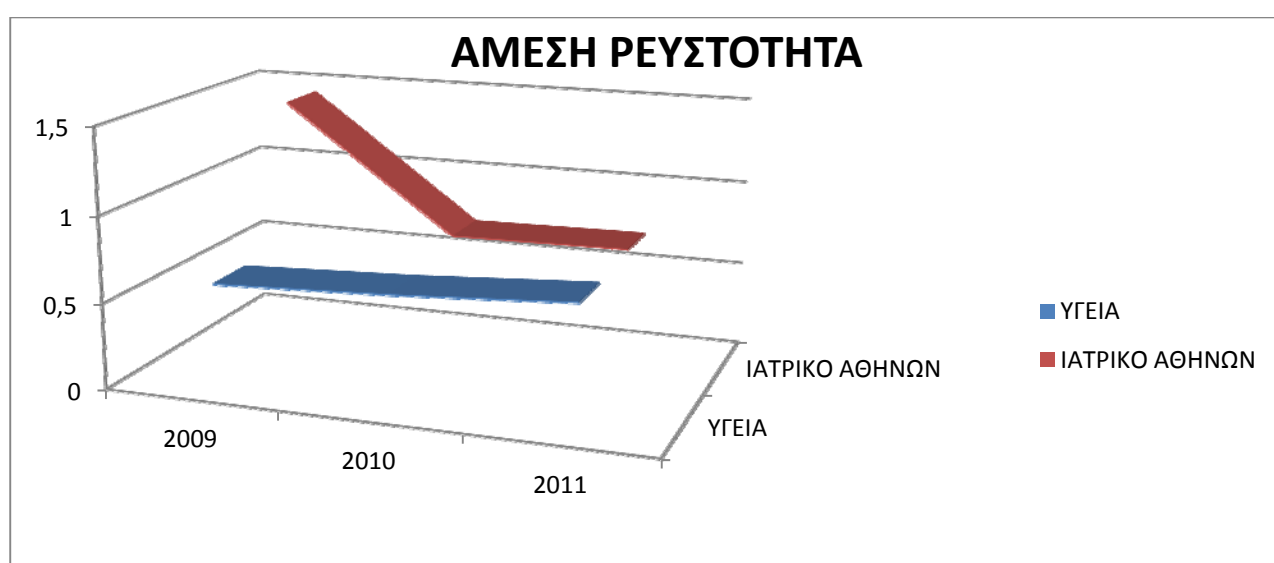
Πίνακας 4.2.2. Αριθμοδείκτης Άμεσης Ρευστότητας των Ομίλων Κλάδου

ΑΜΕΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.58	0.62	0.68
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	1.44	0.70	0.71

Σχετικά με τις τιμές τις οποίες μπορεί να πάρει ο αριθμοδείκτης, θα πρέπει να σημειωθούν τα ακόλουθα:

1. Τιμές μεγαλύτερες από τη μονάδα σημαίνουν ότι τα μετρητά και τα ισοδύναμα μετρητών είναι μεγαλύτερα από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και αποτελούν ένδειξη ύπαρξης ρευστότητας από μέρους της επιχείρησης.
2. Τιμή ίση με τη μονάδα σημαίνει ότι τα περιουσιακά στοιχεία άμεσου ρευστότητας είναι ίσα με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και αποτελεί ένδειξη μιας κατάστασης αδιαφορίας από άποψη ρευστότητας αφού τα περιουσιακά στοιχεία άμεσου ρευστότητας καλύπτουν ακριβώς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.
3. Τιμή μικρότερη της μονάδας σημαίνει ότι τα περιουσιακά στοιχεία άμεσου ρευστότητας είναι μικρότερα από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και αποτελούν ένδειξη μ ύπαρξης ρευστότητας από μέρους της επιχείρησης.

Επομένως, για να είναι ικανοποιητικός αυτός ο δείκτης πρέπει να είναι μεγαλύτερος από την μονάδα. Στην προκειμένη περίπτωση, με την ανάλυση του αριθμοδείκτη άμεσης ρευστότητας διαπιστώνουμε ότι μόνο για το Ιατρικό Αθηνών το έτος 2009 ο δείκτης αυτός είναι μεγαλύτερος από τη μονάδα, άρα είχε άνεση ρευστότητας. Ενώ για το Υγεία και τις τρεις χρονιές και για το Ιατρικό, από το 2010 και μετά, βλέπουμε ότι τα περιουσιακά στοιχεία τους είναι λιγότερα από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις άρα υπάρχει έλλειψη ρευστότητας. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις δεν είναι σε θέση να εξοφλήσουν επαρκώς τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις τους.

Γράφημα 4.2.2 Αριθμοδείκτης Άμεσης Ρευστότητας των Ομίλων Κλάδου

4.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ **Ή ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ**

Η κυκλοφορία των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης γίνεται με διαδικασία των δαπανών και εσόδων στη συγκεκριμένη λογιστική χρήση. Ο αριθμός των περιπτώσεων, στις οποίες συμπληρώνεται ο κύκλος του συγκεκριμένου στοιχείου, απεικονίζεται από έναν αριθμό, τον αριθμοδείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ή τον αριθμοδείκτη ρυθμού επανεισροής του στοιχείου αυτού.

Οι αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας βασικά αποσκοπούν να μετρήσουν το βαθμό της αποτελεσματικής χρησιμοποίησης των περιουσιακών

στοιχείων της επιχείρησης. Ο βαθμός αυτός, καθορίζεται από τη συσχέτιση του επιπέδου πωλήσεων και του ύψους του κεφαλαίου που επενδύθηκε στα διάφορα περιουσιακά στοιχεία. Αρκετοί από τους αριθμοδείκτες αυτούς επίσης σχετίζονται με τη ρευστότητα γιατί η ποιότητα και η ρευστότητα αυτών επηρεάζονται από το βαθμό της κυκλοφοριακής ταχύτητας τους.

Οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας αποτελούν κριτήρια, τα οποία μετρούν το βαθμό της αποτελεσματικής χρησιμοποίησης των περιουσιακών στοιχείων και συμβάλλουν σημαντικά στη μέτρηση του βαθμού ρευστότητάς τους, δηλαδή του μέσου χρόνου που απαιτείται για τη μετατροπή τους σε μια πιο ρευστή μορφή ή σε μετρητά.

Εάν συσχετίσουμε (διαιρέσουμε) τη χρονική περίοδο, στην οποία αναφέρεται ο αριθμοδείκτης (π.χ. ένα έτος σε ημέρες) με την τιμή του αριθμοδείκτη θα λάβουμε τη χρονική διάρκεια (π.χ. σε ημέρες, αν η περίοδος αναφοράς του αριθμοδείκτη εκφράζεται έτσι) που απαιτείται για να ολοκληρωθεί το κύκλωμα του συγκεκριμένου στοιχείου. Αυτός ο υπολογισμός γίνεται βασικά για τα κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία. Στην περίπτωση που παράλληλα με τον αριθμό των περιπτώσεων στις οποίες συμπληρώνεται το κύκλωμα του συγκεκριμένου στοιχείου, γνωρίζουμε το ποσοστό κέρδους που αποφέρει η διάθεση του συγκεκριμένου στοιχείου, π.χ. εμπορεύματα, τότε ο πολλαπλασιασμός των δύο αυτών μεγεθών μας δίνει το μέσο ετήσιο κέρδος πάνω στη μονάδα του συγκεκριμένου στοιχείου. Από την άλλη πλευρά, η γνώση του ύψους της τιμής αριθμοδείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας, ιδιαίτερα των κυκλοφοριακών περιουσιακών στοιχείων, δίνει μια ένδειξη για τη ρευστότητα του στοιχείου και φυσικά τη χρησιμοποίησή του στην ικανοποίηση των υποχρεώσεων της επιχείρησης.

4.3.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Ο αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων δείχνει πόσες φορές κατά μέσο όρο μέσο στο έτος οι απαιτήσεις ολοκληρώνουν το κύκλωμα δηλαδή δημιουργούνται και εισπράττονται κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης.

Ο αριθμοδείκτης αυτός σύμφωνα με τη θεωρητική άποψη που γίνεται αποδεκτή ως η σωστή, υπολογίζεται εάν διαιρέσουμε τα ύψος των πιστωτικών πωλήσεων της λογιστικής χρήσης με το μέσο ύψος των ανείσπρακτων πωλήσεων κατά την ίδια χρονική περίοδο. Όμως το ύψος των πιστωτικών πωλήσεων σπάνια είναι γνωστό στους εκτός της επιχείρησης λαμβάνοντας αποφάσεις. Γι' αυτό συνήθως ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίζεται με τη διαίρεση των καθαρών πωλήσεων με το μέσο όρο των ανείσπρακτων απαιτήσεων κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης, δηλαδή με βάση τη παρακάτω σχέση:

$$A.K.T.A = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Μέσο Ύψος Απαιτήσεων}}$$

Όπου, A.K.T.A = αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων.
(Παπαδόπουλος Δημήτριος, "Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Επιχείρησης", Τόμος Β', εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1983)

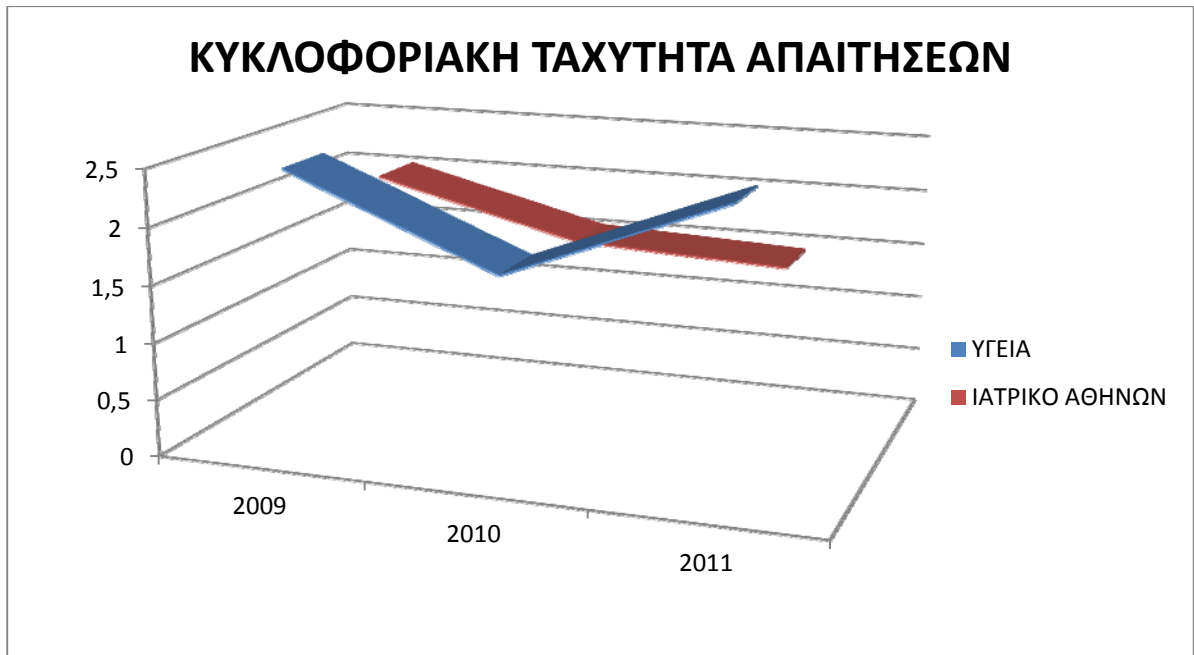
Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα

Πίνακας 4.3.1 Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων των Ομίλων Κλάδου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	2.46	1.70	2.43
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	2.05	1.58	1.49

Όσον αφορά τον αριθμοδείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων. μεγαλύτερες τιμές αυτού είναι προτιμότερες από τις μικρότερες. Κατά συνέπεια, όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του Α.Κ.Τ.Α τόσο μεγαλύτερη είναι η εμπιστοσύνη στα συμπεράσματα που αντλούνται από την χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών ρευστότητας. Και αυτό συμβαίνει γιατί ο Α.Κ.Τ.Α αποτελεί ένδειξη της ποιότητας και της ρευστότητας των απαιτήσεων, τα οποία αποτελούν δύο βασικά στοιχεία που πρέπει να μετρηθούν προτού οι αριθμοδείκτες ρευστότητας μπορέσουν να σχηματίσουν την βάση για την εξαγωγή έγκυρων συμπερασμάτων σχετικά με τη ρευστότητα της επιχείρησης.

Έτσι σύμφωνα με τις τιμές που προέκυψαν από τους δύο ομίλους παρατηρούμε ότι το Υγεία στο συγκεκριμένο αριθμοδείκτη κατάφερε να συγκεντρώσει καλύτερες τιμές. Πιο συγκεκριμένα, οι απαιτήσεις για τον όμιλο Υγεία εισπράττονται κατά μέσο όρο 2 φορές μέσα στο χρόνο και για τα έτη 2009 και 2011, ενώ για το 2010 εισπράττονται ακόμη πιο αργά, 1 φορά. Εξετάζοντας το Ιατρικό Αθηνών διαπιστώνεται σταδιακή μείωση του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων καθώς μόνο το 2009 οι απαιτήσεις εισπράττονται 2 φορές και για τα άλλα δύο έτη 1 φορά. Το γεγονός αυτό οφείλεται στη ραγδαία αύξηση των απαιτήσεων του ομίλου σε σχέση με τις καθαρές πωλήσεις της το οποίο φανερώνει την αδυναμία του να εισπράττει επαρκώς τις απαιτήσεις του κατά τη διάρκεια μιας οικονομικής χρήσης. Με άλλα λόγια, η πιστωτική πολιτική του ομίλου αρχίζει να χαλαρώνει. Αυτό μας βγάζει στο συμπέρασμα ότι αυτός ο χαμηλός αριθμοδείκτης μπορεί να παρέχει ένδειξη ότι ίσως η επιχείρηση να αναγκαστεί βραχυπρόθεσμα να δανειστεί για να είναι σε θέση να εξοφλεί τις υποχρεώσεις της.

Γράφημα 4.3.1 Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων των Ομίλων Κλάδου

4.3.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει πόσες φορές μέσα στη λογιστική χρήση ολοκληρώνεται το κύκλωμα των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Βασικά ο αριθμοδείκτης αναφέρεται μόνο στις υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές που αντικατοπτρίζονται στους λογαριασμούς προμηθευτές και γραμμάτια πληρωτέα. Με βάση αυτή τη διευκρίνιση αυτός ο αριθμοδείκτης υπολογίζεται εάν διαιρέσουμε τις αγορές της λογιστικής χρήσης με το μέσο όρο των πληρωτέων λογαριασμών, δηλαδή με βάση την παρακάτω σχέση:

$$A. K. T. Π. Λ = \frac{\text{Σύνολο Αγορών Λογιστικής Χρήσης}}{\text{Μέσο ύψος Πληρωτέων Λογαριασμών}}$$

Όπου, Α.Κ.Τ.Π.Λ= = αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας πληρωτέων λογαριασμών.

Το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο αναλυτής καταστάσεων είναι ότι οι επιχειρήσεις σπάνια γνωστοποιούν ξεχωριστά στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους το ύψος των αγορών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια

της χρήσης. Μια αρκετά ατελής προσέγγιση του ύψους των αγορών των αγορών μπορεί να αποτελέσει το κόστος πωληθέντων αγαθών μετά την προσαρμογή του για στοιχεία όπως η απόσβεση που δεν συνεπάγονται εκροή κεφαλαίων, καθώς επίσης και για τις μεταβολές στα αποθέματα. Επιπλέον, ορισμένοι συγγραφείς αντί του μέσου ύψους των πληρωτέων λογαριασμών χρησιμοποιούν το μέσο ύψος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Αυτό έχει δικαιολογητική βάση στις περιπτώσεις που το ύψος των πληρωτέων λογαριασμών αποτελεί σημαντικό μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Σχετικά με τις αγορές υποτίθεται ότι όλες πραγματοποιούνται με πίστωση. (Παπαδόπουλος Δημήτριος, “Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Επιχείρησης”, Τόμος Β’, εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1983)

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα.

Πίνακας 4.3.2 Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων των Ομίλων Κλάδου

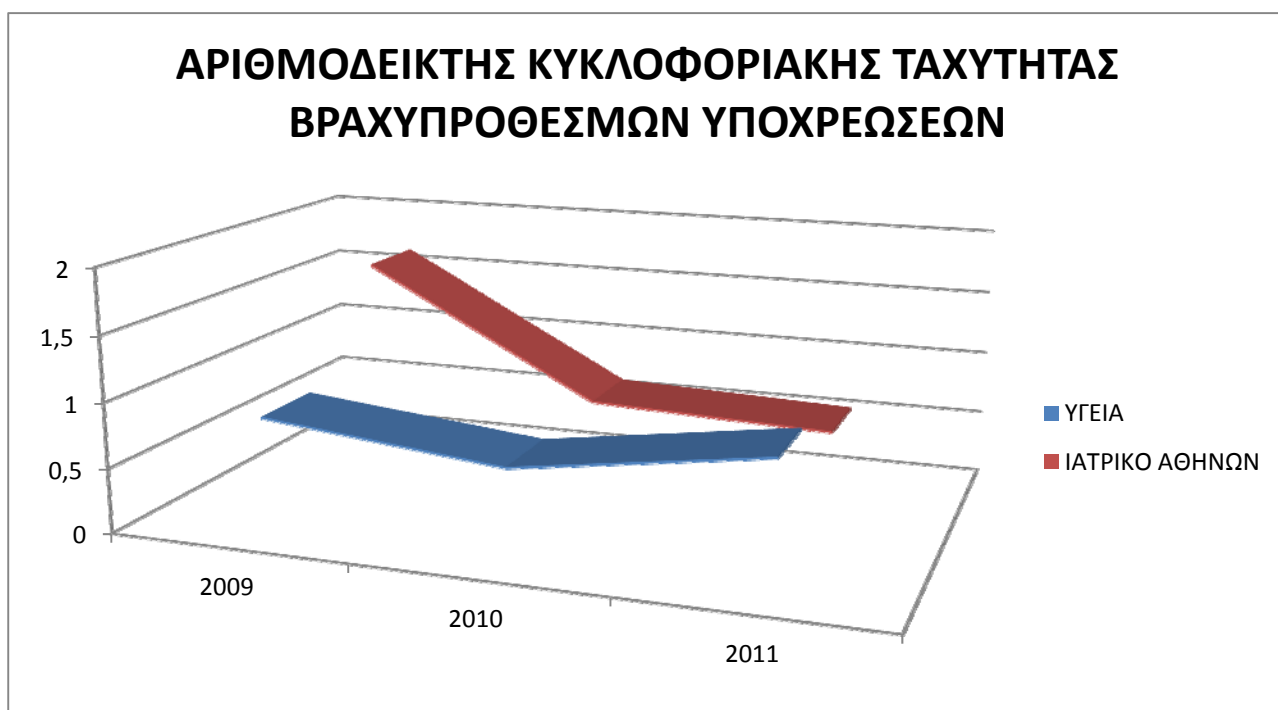
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.83	0.64	0.91
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	1.65	0.65	0.58

Η παρακολούθηση του συγκεκριμένου δείκτη για μια σειρά ετών φανερώνει την πολιτική της επιχείρησης ως προς τη χρηματοδότηση των αγορών της. Μια μεταβολή του δείκτη διαχρονικά δείχνει ότι η επιχείρηση αλλάζει την πιστοληπτική της πολιτική.

Εξαιρετική σημασία στην ερμηνεία του αριθμοδείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων έχει η συσχέτισή του με την ταχύτητα εισπράξεως απαιτήσεων. Εάν η τιμή του αριθμοδείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας

εισπράξεως απαιτήσεων είναι μεγαλύτερη από την τιμή του αριθμοδείκτη της κυκλοφοριακής ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, που στην προκειμένη περίπτωση ισχύει, τότε αυτό είναι καλό για τον όμιλο, διότι οι υποχρεώσεις του εξοφλούνται με βραδύτερο ρυθμό από ό, τι εισπράττονται οι απαιτήσεις. Και στα τρία έτη η κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων και για το Υγεία και για το Ιατρικό Αθηνών είναι μεγαλύτερη από την κυκλοφοριακή ταχύτητα υποχρεώσεων. Ως εκ τούτου οι όμιλοι δεν χρειάζεται να διατηρούν μεγάλα ποσά σε κυκλοφοριακά στοιχεία, αφού είναι σαν να χρηματοδοτούνται από τους πιστωτές τους.

Γράφημα 4.3.2 Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων των Ομίλων Κλάδου

4.3.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ο αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης του ενεργητικού σε σχέση με τις πωλήσεις. Με άλλα λόγια, ο αριθμοδείκτης δείχνει εάν υπάρχει ή όχι υπερεπένδυση κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων που πραγματοποιεί. Ο τρόπος υπολογισμού του αριθμοδείκτη έχει ως εξής:

$$\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ενεργητικού} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}}$$

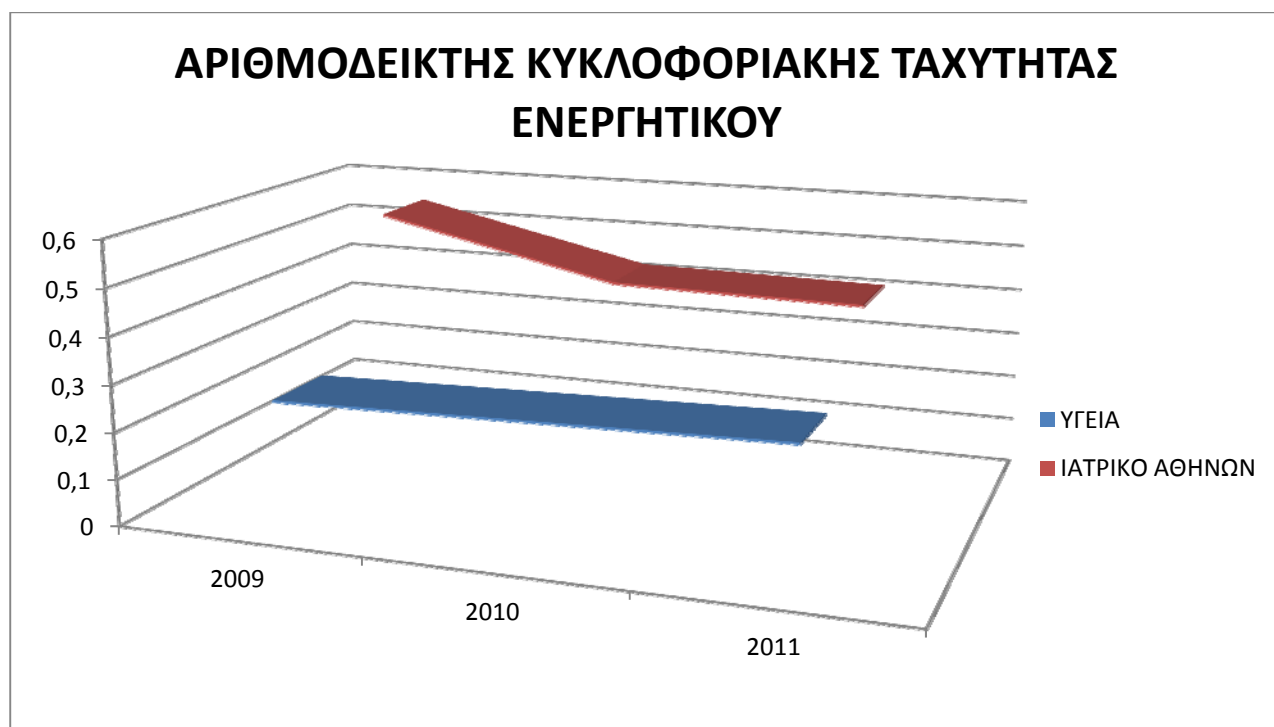
Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα.

Πίνακας 4.3.3 Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού των Ομίλων Κλάδου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.25	0.26	0.27
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	0.55	0.43	0.42

Στην προκειμένη περίπτωση και σύμφωνα με τις τιμές που προέκυψαν και οι δύο όμιλοι συγκέντρωσαν χαμηλές τιμές στον αριθμοδείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού κάτι που πρακτικά σημαίνει ότι δεν χρησιμοποιούνται εντατικά τα στοιχεία του ενεργητικού. Το Υγεία παρουσίασε μια πολύ μικρή αύξηση στο δείκτη από 0,25 το 2009 σε 0,27 το 2011 η οποία οφείλεται σε αύξηση των πωλήσεων. Το Ιατρικό Αθηνών αν και παρουσιάζει καλύτερες τιμές σε σχέση με το Υγεία, παρατηρείται πτωτική τάση μεταξύ των εξεταζόμενων ετών, γεγονός που ερμηνεύεται μερικώς από την ύφεση στην οποία βρίσκεται η οικονομία της χώρας και έχει αντίκτυπο στον κλάδο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας. Πιο συγκεκριμένα το 2009 ο δείκτης έχει τη μέγιστη τιμή του σε 0,55 ενώ τα έτη 2010 και 2011 μειώνεται σε 0,43 και 0,42. Αυτή η συνεχής μείωση σημαίνει μικρότερη χρησιμοποίηση του ενεργητικού σε σχέση με τις πωλήσεις που σημαίνει υπερεπένδυση κεφαλαίου στα στοιχεία του ενεργητικού. Επομένως, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο όμιλος Υγεία αξιοποιεί σε ικανοποιητικότερο βαθμό το ενεργητικό του σε σχέση με τις πωλήσεις οι οποίες μεταβάλλονταν, γεγονός που

είναι πολύ πιθανό να οδηγεί σε μια αυξανόμενη αποδοτικότητα των κεφαλαίων της επιχείρησης. Αντίθετα, το Ιατρικό Αθηνών δεν αξιοποίησε τα περιουσιακά στοιχεία σε ικανοποιητικά επίπεδα σε σχέση με τις μεταβολές του κύκλου εργασιών του ομίλου.

Γράφημα 4.3.3 Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού των Ομίλων Κλάδου

4.3.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΩΝ

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων υπολογίζεται από το πηλίκο των καθαρών πωλήσεων προς το σύνολο του πάγιου ενεργητικού της επιχείρησης και δείχνει πόσες φορές το πάγιο ενεργητικό ανανεώνεται ή επανακτάται μέσω των πωλήσεων, εντός της χρήσης. Ουσιαστικά δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης των παγίων στοιχείων στη δημιουργία πωλήσεων και είναι ο εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Παγίων} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις}}{\text{Καθαρό πάγιο ενεργητικό}}$$

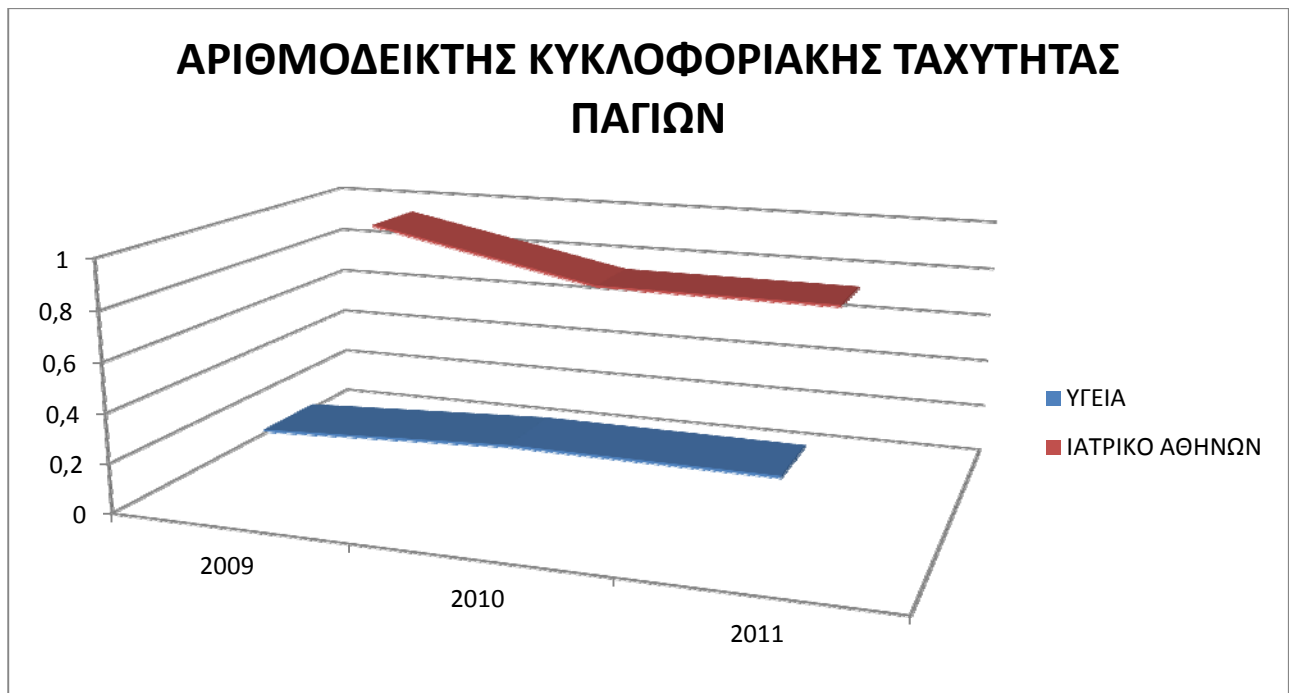
Επιπλέον, παρέχει ένδειξη για την επάρκεια των πωλήσεων σε σχέση προς την επένδυση σε πάγια στοιχεία. (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα- Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση)

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα

Πίνακας 4.3.4 Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Παγίων των Ομίλων Κλάδου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.30	0.34	0.33
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	0.95	0.75	0.74

Είναι γενικώς παραδεκτό ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης αυτός, τόσο πιο εντατική είναι η χρησιμοποίηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως σε σχέση με τις πωλήσεις της. Όπως φαίνεται και από τον παραπάνω πίνακα, τα επίπεδα χρήσης των παγίων σε σχέση με τις πωλήσεις κυμάνθηκε σε σταθερά επίπεδα το διάστημα 2009- 2011 για τον όμιλο Υγεία σε αντίθεση με το Ιατρικό Αθηνών το οποίο είχε πτωτική τάση. Πιο συγκεκριμένα το Υγεία κυμάνθηκε από 0,30- 0,34, ενώ το Ιατρικό Αθηνών παρουσίασε μείωση από 0.95 που σημείωσε το έτος 2009 σε 0,74 και 0,75 το 2010 και 2011 αντίστοιχα. Επομένως, ο όμιλος Υγεία αξιοποιεί σε ικανοποιητικότερο βαθμό τα πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις από το Ιατρικό Αθηνών αφού μείωση του εν λόγω αριθμοδείκτη διαχρονικά υποδηλώνει μείωση του βαθμού χρησιμοποίησης των παγίων, η οποία πιθανώς να δείχνει υπερεπένδυση σε πάγια.

Γράφημα 4.3.4 Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Παγίων των Ομίλων Κλάδου

4.4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η έννοια της αποδοτικότητας αναφέρεται στην ικανότητα μιας επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη. Η ικανότητα δημιουργίας κερδών ενδιαφέρει τους μετόχους, τους πιστωτές, τη διοίκηση και γενικά τους εργαζόμενους σε μια επιχείρηση. Οι μέτοχοι ενδιαφέρονται να γνωρίζουν την αποδοτικότητα μιας επιχείρησης είτε για να επιλέξουν τις μετοχές ως επένδυση είτε για να αποφασίσουν εάν θα τις διατηρήσουν στο χαρτοφυλάκιο τους, καθώς αυξήσεις της αποδοτικότητας μιας επιχείρησης σχετίζονται με αυξήσεις του πλούτου των μετοχών. Οι διάφοροι πιστωτές ενδιαφέρονται να γνωρίζουν την ικανότητα μιας επιχείρησης να εξυπηρετεί τις υποχρεώσεις της προκειμένου να βοηθηθούν στις αποφάσεις χορήγησης πιστώσεων. Η διοίκηση μιας επιχείρησης συνήθως αμείβεται με βάση τις επιτεύξεις της και την καλύτερη ένδειξη για τις επιτεύξεις της και την καλύτερη ένδειξη για τις επιτεύξεις της παρέχουν οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας. Η διοίκηση επίσης θέτει στόχους για την επιλογή επενδυτικών προγραμμάτων, οι οποίοι συνήθως εκφράζονται με τη μορφή αναμενόμενης αποδοτικότητας των επενδύσεων, ο δε έλεγχος επίτευξης αυτών των στόχων εξετάζει αποκλίσεις από επιθυμητούς βαθμούς αποδοτικότητας.

Γενικά, μια επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί αριθμοδείκτες αποδοτικότητας στις φάσεις προγραμματισμού των διαφόρων επενδύσεων, ελέγχου και αμοιβής των υπεύθυνων στελεχών. Όλες, όμως, οι κατηγορίες των εργαζομένων θα πρέπει να επιζητούν αυξήσεις των αμοιβών τους ανάλογες με την αύξηση της αποδοτικότητας της επιχείρησης όπου εργάζονται.

Συχνά η έννοια της αποδοτικότητας ταυτίζεται με την έννοια της αποτελεσματικότητας της διοίκησης μιας επιχείρησης. Την καλύτερη βέβαια ένδειξη για την αποτελεσματικότητα της διοίκησης παρέχει η μακροχρόνια αποδοτικότητα της επιχείρησης και ιδιαίτερα όταν υπολογίζεται για έναν ολόκληρο οικονομικό κύκλο. (Γκίκα Δημήτριου Χ., “Η Ανάλυση Και οι Χρήσεις Των Λογιστικών Καταστάσεων”, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2002)

4.4.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ Ή ΜΙΚΤΟΥ

ΚΕΡΔΟΥΣ

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι ένας σημαντικός αριθμοδείκτης, διότι απεικονίζει τη σχέση μεταξύ του μικτού κέρδους χρήσης και των πωλήσεων. Ταυτόχρονα, προσδιορίζει το βαθμό κάλυψης των λειτουργικών και άλλων εξόδων, καθώς και το περιθώριο πραγματοποίησης καθαρών κερδών.

Ο υπολογισμός του αριθμοδείκτη αυτού είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τις εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, διότι αποτελεί ένα μέτρο αξιολόγησης της λειτουργικής αποδοτικότητας. Μια επιχείρηση θεωρείται ως επιτυχημένη εφόσον έχει ένα αρκετά υψηλό ποσοστό μικτού κέρδους, το οποίο σε συνδυασμό με το ύψος των πωλήσεών της επιτρέπει να καλύψει τα έξοδά της και να αποκομίσει ένα ικανοποιητικό καθαρό κέρδος, σε σχέση με τα απασχολούμενα ίδια κεφάλαια. Ο αριθμοδείκτης μικτού κέρδους υπολογίζεται από το πηλίκο του μικτού κέρδους προς τις τρέχουσες πωλήσεις της χρήσης και είναι ο εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης Μικτού Κέρδους} = 100 * \frac{\text{Μικτά κέρδη}}{\text{Καθαρές πωλήσεις}}$$

Όπου Μικτά κέρδη = Πωλήσεις – Κόστος Πωληθέντων (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα- Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση)

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα.

Πίνακας 4.4.1 Αριθμοδείκτης Μικτού Κέρδους των Ομίλων Κλάδου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.18	0.12	0.13
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	0.15	0.13	0.18

Μια επιχείρηση θεωρείται ως επιτυχημένη εφόσον έχει ένα αρκετά υψηλό ποσοστό μικτού κέρδους, το οποίο σε συνδυασμό με το ύψος των πωλήσεων της επιτρέπει να καλύψει τα λειτουργικά και άλλα έξοδά της και να αποκομίσει ένα ικανοποιητικό καθαρό κέρδος, σε σχέση με τα απασχολούμενα ίδια κεφάλαια. Σύμφωνα με τους παραπάνω υπολογισμούς, ο όμιλος Υγεία παρουσίασε μείωση στον δείκτη από 0,18 το 2009 στο 0,12 και 0,13 το 2010 και 2011. Αυτή η πτωτική πορεία του δείκτη δείχνει ένα μειωμένο ποσοστό μικτού κέρδους, το οποίο, εφόσον συνοδεύεται από μειωμένες πωλήσεις, οδηγεί σε χαμηλότερα μικτά κέρδη. Μια τέτοια εξέλιξη κρίνεται ως αρνητική.

Από την άλλη, το Ιατρικό Αθηνών στο συγκεκριμένο αριθμοδείκτη βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση αφού παρουσίασε αύξηση στο δείκτη από 0,15 το 2009 σε 0,18 το 2011. Αυτή η ανοδική πορεία του δείκτη αναδεικνύει ένα βελτιωμένο ποσοστό μικτού κέρδους, το οποίο, παρόλο που δε συνοδεύεται από σταθερές ή αυξανόμενες πωλήσεις, οδηγεί σε υψηλότερα μικτά κέρδη. Αυτό οφείλεται στην πολύ καλή λειτουργική αποδοτικότητα ή αλλιώς,

αποτελεσματικότητα της διοίκησης του ομίλου στο να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές.

Γράφημα 4.4.1 Αριθμοδείκτης Μικτού Κέρδους των Ομίλων Κλάδου

4.4.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ Ή ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους θεωρείται ένας από τους σπουδαιότερους που χρησιμοποιούν οι αναλυτές για την πρόβλεψη των μελλοντικών κερδών. Δείχνει το ποσοστό του καθαρού κέρδους που έχει μια επιχείρηση από τις πωλήσεις της και υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης Καθαρού Κέρδους} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη εκμ/σης}}{\text{Καθαρές πωλήσεις}}$$

Όπου στα καθαρά κέρδη δεν περιλαμβάνονται μη λειτουργικά έσοδα και κέρδη (που προέρχονται από συμμετοχές, προσωρινές επενδύσεις σε χρεόγραφα, δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, κληρώσεις λαχών και άλλα) όπως και τα μη λειτουργικά έξοδα και ζημιές (όπως ζημιές από καταστροφή εμπορευμάτων).

(Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα- Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση)

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα.

Πίνακας 4.4.2 Αριθμοδείκτης Καθαρού Κέρδους των Ομίλων Κλάδου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.09	-0.46	-0.08
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	0.01	-0.02	-0.05

Για τον αριθμοδείκτη καθαρού κέρδους αξίζει να σημειωθεί ότι ικανοποιητική πορεία του δείκτη θεωρείται η ανοδική, πράγμα που σημαίνει πως σε μια ενδεχόμενη αύξηση των πωλήσεων θα πρέπει να αντιστοιχεί μια μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση των καθαρών κερδών. Στην προκειμένη περίπτωση και σύμφωνα με τις τιμές που προέκυψαν το Ιατρικό Αθηνών ήταν ο όμιλος που ξεχώρισε με χαμηλότερες αρνητικές τιμές, ενώ ο όμιλος Υγεία είχε υψηλότερες αρνητικές τιμές με κορύφωση το 2010 που ανήλθε σε ακραία πτώση που να φτάνει το -0,46. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το ποσοστό λειτουργικών δαπανών είναι πολύ υψηλό σε σχέση με το ποσοστό καθαρού κέρδους όπου κυριαρχούν οι ζημιές. Είναι φανερό ότι αυτή είναι η χειρότερη από όλες τις περιπτώσεις και χρειάζεται λήψη από την πλευρά της διοίκησης δραστικών μέτρων για τη βελτίωση της κατάστασης.

Γράφημα 4.4.2 Αριθμοδείκτης Καθαρού Κέρδους των Ομίλων Κλάδου

4.4.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα μιας επιχείρησης και παρέχει ένδειξη του κατά πόσο επιτεύχθηκε ο στόχος πραγματοποίησης ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος, από τη χρήση των κεφαλαίων του μετόχου. Με άλλα λόγια, μετρά την αποτελεσματικότητα με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχείρησης απασχολούνται σε αυτήν και υπολογίζεται με τον εξής τύπο:

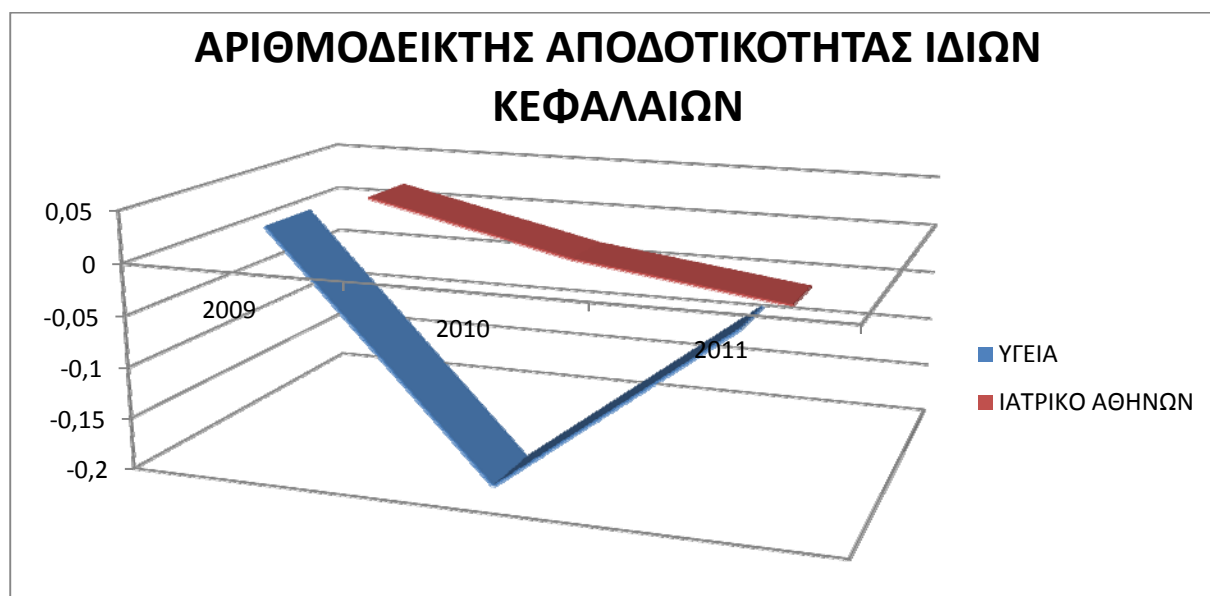
$$\text{Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη}}{\text{Σύνολο ιδίων κεφαλαίων}}$$

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα. (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα- Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση)

Πίνακας 4.4.3 Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων των Ομίλων Κλάδου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.03	-0.20	-0.03
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	0.02	-0.03	-0.06

Με βάση τον παραπάνω πίνακα, ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων, ο οποίος εξαρτάται από το ύψος των ξένων κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί μέσα σε μια επιχείρηση κινείται πτωτικά και για τους δύο ομίλους. και μάλιστα απότομα για τον όμιλο Υγεία το έτος 2010, αφού παρουσιάζει τιμή -0,20. Το 2011 φαίνεται να μειώνει τη διαφορά αυτή σε -0,03. Ένας τέτοιος χαμηλός δείκτης αποδοτικότητας αποτελεί επακόλουθο της λανθασμένης χρησιμοποίησης των κεφαλαίων της επιχείρησης. Αυτό σημαίνει ότι η εταιρία δεν έχει μεγάλη απόδοση στην κερδοφορία αφού δεν κάνει καλή διαχείριση των κεφαλαίων της. Παρόλα αυτά ο δείκτης αυτός φαίνεται να είναι καλύτερος για το Ιατρικό Αθηνών χωρίς να αναιρεί το γεγονός ότι “πάσχει” σε κάποιον τομέα του.

Γράφημα 4.4.3 Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων των Ομίλων Κλάδου

4.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΟΜΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η ανάλυση της δομής κεφαλαίων έχει βασικό σκοπό την εκτίμηση της ικανότητας μακροχρόνιας επιβίωσης μιας επιχείρησης. Κύριο αντικείμενο είναι ο εντοπισμός των πηγών κεφαλαίων, τα οφέλη και οι κίνδυνοι που δημιουργεί η προέλευσή τους. Οι μέτοχοι, οι τράπεζες και οι διάφοροι πιστωτές αποτελούν τις κυριότερες πηγές προέλευσης κεφαλαίων. Η χρήση ξένων κεφαλαίων, δηλαδή κεφαλαίων τα οποία έχει δανειστεί μία επιχείρηση, προσφέρει σοβαρό όφελος στα ίδια κεφάλαια, ταυτόχρονα, όμως, αυξάνει τον κίνδυνο χρεοκοπίας μιας επιχείρησης σε περίπτωση αδυναμίας της να ικανοποιήσει τους δανειστές της.

Οι ουσιώδεις διαφορές μεταξύ κεφαλαίων τα οποία έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι και αυτών τα οποία έχουν δανείσει οι διάφοροι πιστωτές καθορίζουν και τη σπουδαιότητα ανάλυσης της δομής κεφαλαίων. Τα κεφάλαια των μετόχων, δηλαδή τα ίδια κεφάλαια, δεν εγγυώνται κάποιες αποδόσεις, δεν υπάρχει συγκεκριμένη ημερομηνία για την επιστροφή τους, δηλαδή είναι μόνιμα δεσμευμένα στην επιχείρηση, και αυτά πρώτα υφίστανται τον κίνδυνο απώλειας σε περίπτωση αδυναμίας της επιχείρησης να ικανοποιήσει τους πιστωτές της. Από την άλλη πλευρά, τα κεφάλαια τα οποία έχουν χορηγήσει οι πιστωτές, δηλαδή τα ξένα κεφάλαια, απαιτούν τόσο την πληρωμή τόκων όσο και την πληρωμή χρεολυσίων σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, ακόμα και όταν οι πληρωμές αυτές έχουν δυσμενείς χρηματοοικονομικές συνέπειες για την επιχείρηση. Εάν, όμως, μια επιχείρηση αδυνατεί να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις της προς τους πιστωτές, τότε οι μέτοχοι ενδέχεται να χάσουν τον έλεγχο της επιχείρησης καθώς και μέρος ή το σύνολο της επένδυσής τους σε αυτήν. Σε περίπτωση, βέβαια, που τα ίδια κεφάλαια δεν αρκούν για την κάλυψη των ζημιών τις οποίες έχει υποστεί η επιχείρηση, οι πιστωτές μπορούν να χάσουν μέρος ή και όλο το ποσό το οποίο έχουν δανείσει καθώς και δεδουλευμένους τόκους που δεν έχουν εισπράξει.

4.5.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ

Ο αριθμοδείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης δείχνει τη σχέση μεταξύ συνόλου ενεργητικού και ιδίων κεφαλαίων. Πόσες φορές δηλαδή το σύνολο του ενεργητικού καλύπτει τα ίδια κεφάλαια, αν και ο αντίστροφος του δείκτη χρηματοοικονομικής μόχλευσης είναι ευκολότερο να ερμηνευθεί, γιατί δείχνει το

ποσοστό του συνόλου των κεφαλαίων αποτελούν τα ίδια κεφάλαια. Ο αριθμοδείκτης αυτός, αποτελεί ένα από τα συστατικά στοιχεία της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων και υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης} = \frac{\text{Μέσος όρος συνόλου ενεργητικού}}{\text{Μέσος όρος ιδίων κεφαλαίων}}$$

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα. (Γκίκα Δημήτριου Χ., “Η Ανάλυση Και οι Χρήσεις Των Λογιστικών Καταστάσεων”, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2002)

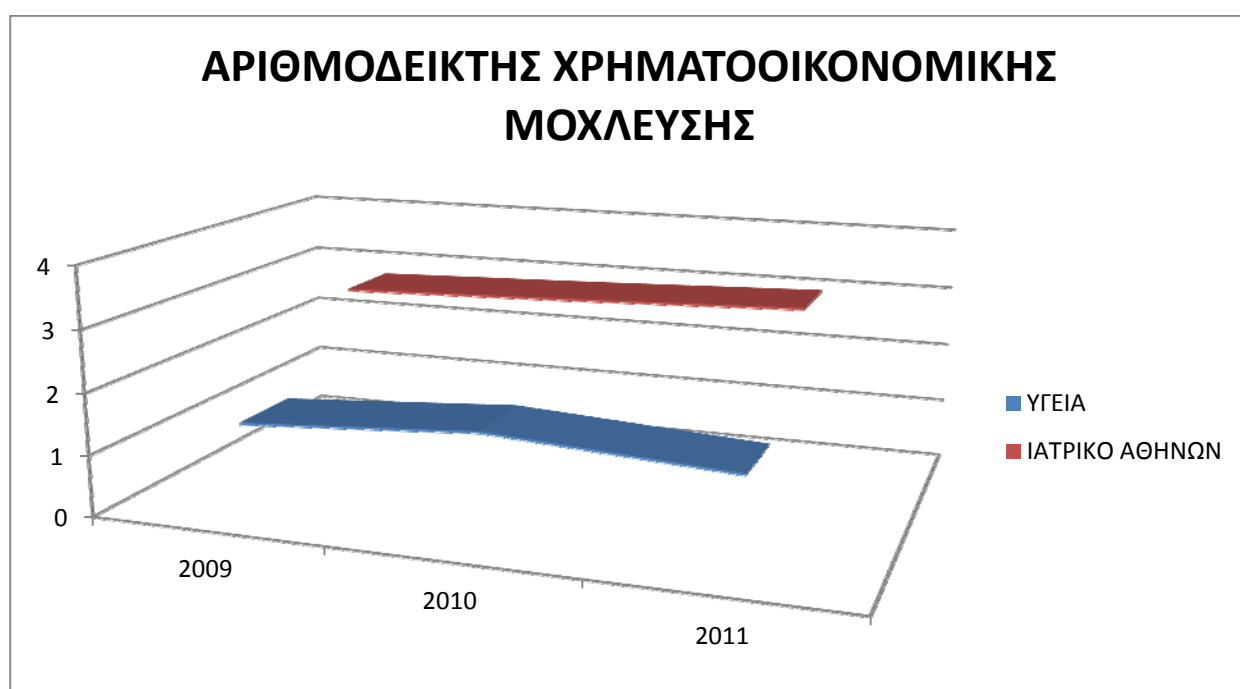
Πίνακας 4.5.1 Αριθμοδείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης των Ομίλων Κλάδου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	1.39	1.64	1.41
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	2.80	2.90	3.02

Είναι γνωστό ότι ένας σχετικά υψηλός αριθμοδείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης αυξάνει την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων, αλλά δημιουργεί ταυτόχρονα και αυξημένο κίνδυνο χρεοκοπίας για την επιχείρηση. Αυξήσεις, δηλαδή του αριθμοδείκτη χρηματοοικονομικής μόχλευσης προκύπτουν από την αυξημένη χρήση ξένων κεφαλαίων και είναι ενδεικτικές μιας αύξησης του κινδύνου χρεοκοπίας μιας επιχείρησης.

Από τον παραπάνω πίνακα μπορούμε να δούμε ότι για τον όμιλο Υγεία η χρηματοοικονομική μόχλευση παρουσίασε αυξομειώσεις την περίοδο 2009-2011 με το ολικό ελάχιστό της να ισούται με 1,39 το 2009 γεγονός που παρουσιάστηκε καθώς διαχρονικά τα Ίδια Κεφάλαια είχαν αυξομειώσεις, ενώ το 2010 η μέγιστη τιμή της έφτασε το 1,64. Ο αριθμοδείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης όσον

αφορά το Ιατρικό Αθηνών σημειώνει αύξηση του δείκτη διαχρονικά. Πιο συγκεκριμένα, από 2,80 το 2009 στο 2,90 το 2011, δηλαδή είχε μεγαλύτερη αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων. Ενώ όμως το Ιατρικό Αθηνών εξακολουθεί να αυξάνει με σταθερό ρυθμό την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της, ο όμιλος Υγεία τη μειώνει. Αυξήσεις, του αριθμοδείκτη χρηματοοικονομικής μόχλευσης προκύπτουν από την αυξημένη χρήση ξένων κεφαλαίων και επομένως είναι ενδεικτικές μιας αύξησης του κινδύνου χρεοκοπίας για το Ιατρικό, πράγμα που δεν ενδείκνυται για τον όμιλο Υγεία αφού έχει καλύτερες τιμές.

Γράφημα 4.5.1 Αριθμοδείκτης Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης των Ομίλων Κλάδου

4.5.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ Ή ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ

Ο αριθμοδείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης δείχνει τι ποσοστό του συνόλου των κεφαλαίων ή του ενεργητικού αποτελούν τα ξένα κεφάλαια και είναι

ενδεικτικός του βαθμού προστασίας των πιστωτών από το σύνολο των κεφαλαίων μιας επιχείρησης και υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης} = \frac{\text{Σύνολο ξένων κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}}$$

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα. (Γκίκα Δημήτριου Χ., “Η Ανάλυση Και οι Χρήσεις Των Λογιστικών Καταστάσεων”, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2002)

Πίνακας 4.5.2 Αριθμοδείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης των Ομίλων Κλάδου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.28	0.39	0.28
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	0.64	0.65	0.66

Όσον αφορά τον αριθμοδείκτη δανειακής επιβάρυνσης, είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι ένας σχετικά χαμηλός δείκτης ξένων προς συνολικά κεφάλαια είναι επίσης ενδεικτικός της ικανότητας δανεισμού μιας επιχείρησης, καθώς οι πιστωτές είναι συνήθως πρόθυμοι να χορηγήσουν πρόσθετες πιστώσεις μόνον όταν υπάρχει ένας σχετικά υψηλός βαθμός προστασίας τους από μία ενδεχόμενη χρεοκοπία.

Σύμφωνα με τον πίνακα 4.5.2 βλέπουμε ότι το Υγεία σε σύγκριση με το Ιατρικό Αθηνών παρουσιάζει χαμηλότερες τιμές του δείκτη ξένων προς συνολικά κεφάλαια. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, ο βαθμός προστασίας των πιστωτών σε μια ενδεχόμενη χρεοκοπία για τον όμιλο Υγεία να είναι ικανοποιητικός. Όσον αφορά το Ιατρικό Αθηνών εκτός από το γεγονός ότι παρουσιάζει υψηλότερες τιμές, η

πορεία του δείκτη είναι αυξητική διαχρονικά, επομένως ο όμιλος αυτός θεωρείται λιγότερο φερέγγυος ως προς την πιστοληπτική ικανότητά του.

Γράφημα 4.5.2 Αριθμοδείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης των Ομίλων Κλάδου

4.5.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης ξένων προς ίδια κεφάλαια} = \frac{\text{Σύνολο ξένων κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο ιδίων κεφαλαίων}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει τι ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων αποτελούν τα ξένα κεφάλαια και είναι ενδεικτικός του βαθμού προστασίας των πιστωτών με ίδια κεφάλαια. Καθώς, όμως, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων αντανακλά τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του συνόλου του ενεργητικού και της λογιστικής αξίας του συνόλου των υποχρεώσεων, οι δε λογιστικές αξίες συχνά δεν έχουν σχέση με τις τρέχουσες αξίες των παγίων ή τις τρέχουσες ταμειακές εκροές

για την ικανοποίηση των υποχρεώσεων, μπορεί να χρησιμοποιηθεί αντί του ανωτέρω αριθμοδείκτη ο εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης ξένων προς ίδια κεφάλαια} = \frac{\text{Σύνολο ξένων κεφαλαίων}}{\text{Χρηματιστηριακή αξία ιδίων κεφαλαίων}}$$

Εφόσον, βέβαια, πρόκειται για επιχειρήσεις εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Ο αριθμοδείκτης αυτός θεωρείται ότι παρέχει μια πιο ρεαλιστική ένδειξη του βαθμού προστασίας των πιστωτών, γιατί οι χρηματιστηριακές αξίες περιλαμβάνουν πληροφορίες τόσο για τα στοιχεία του ενεργητικού, μείον τις υποχρεώσεις, που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση όσο και για την ικανότητα παραγωγής κερδών στο μέλλον, με τα οποία θα ικανοποιηθούν σε μεγάλο βαθμό οι μακροχρόνιες υποχρεώσεις. (Γκίκα Δημήτριου Χ., “Η Ανάλυση Και οι Χρήσεις Των Λογιστικών Καταστάσεων”, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2002)

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα.

Πίνακας 4.5.3 Αριθμοδείκτης Ξένων προς Ίδια Κεφάλαια των Ομίλων Κλάδου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΞΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.39	0.64	0.40
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	1.80	1.90	2.02

Από τον αριθμοδείκτη Ξένων προς Ίδια Κεφάλαια αποδεικνύεται ότι η προστασία των πιστωτών με ίδια κεφάλαια είναι μεγαλύτερη στον όμιλο Υγεία αφού έχει συγκεντρώσει τις καλύτερες τιμές. Πιο συγκεκριμένα και σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα ότι ο όμιλος Υγεία στο συγκεκριμένο δείκτη παρουσιάζει χαμηλότερη δανειακή επιβάρυνση αφού η υψηλότερη τιμή του είναι 0,64 το έτος

2010. Από εκεί και πέρα το 2011 μειώνεται σε 0,40. Σε αντίθεση με το Ιατρικό Αθηνών το οποίο παρουσιάζει μια συνεχώς αυξανόμενη πορεία τα έτη 2009-2011 σε τιμές 1.80- 2.02 όπου αυτό τον καθιστά περισσότερο αφερέγγυο αφού φαίνεται να έχει περισσότερα ξένα κεφάλαια στην κατοχή του.

Γράφημα 4.5.3 Αριθμοδείκτης Ξένων προς Ίδια Κεφάλαια των Ομίλων Κλάδου

4.5.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΓΙΑ Ή ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αυτοχρηματοδότησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων χρησιμοποιείται στον προσδιορισμό του τρόπου χρηματοδότησης των παγίων της επιχείρησης και υπολογίζεται εάν διαιρέσουμε τα ίδια κεφάλαια με την καθαρή αξία (αναπόσβεστη αξία) των παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης και έχει ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης Αυτοχρηματοδότησης Παγίων} = \frac{\text{ίδια κεφάλαια}}{\text{Καθαρά πάγια}}$$

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα. (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα-Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση)

Πίνακας 4.5.4 Αριθμοδείκτης Αυτοχρηματοδότησης Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων των Ομίλων Κλάδου

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	3.81	3.18	3.71
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	0.71	0.70	0.67

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το ποσοστό καλύψεως των παγίων, από το ίδιο κεφάλαιο και θεωρείται ικανοποιητικός όταν είναι τουλάχιστον μεγαλύτερος από την μονάδα, όταν δηλαδή το ίδιο κεφάλαιο υπερτερεί της αξίας των καθαρών παγίων. Η επιθυμητή τάση του δείκτη είναι ανοδική, δηλαδή η όλο και μεγαλύτερη κάλυψη των παγίων από το ίδιο κεφάλαιο. Η σημασία του έγκειται, στο ότι τα πάγια χρηματοδοτούμενα εκατό τοις εκατό από ίδια κεφάλαια μπορούν, αν κριθεί απαραίτητο, να χρησιμοποιηθούν για την εξόφληση του ξένου μακροπρόθεσμου κεφαλαίου.

Επομένως, όταν παρατηρούμε μια τάση αύξησης της τιμής του αριθμοδείκτη, αυτό δείχνει ότι η επέκταση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού της επιχείρησης έχει χρηματοδοτηθεί περισσότερο από τα ίδια κεφάλαια παρά από δανειακά κεφάλαια. Αντίθετα, όταν παρατηρούμε μια τάση μείωσης της τιμής του αριθμοδείκτη, αυτό δείχνει ότι για τη χρηματοδότηση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού της έχουν χρησιμοποιηθεί εκτός από τα ίδια, και ξένα κεφάλαια.

Όσον αφορά το Ιατρικό Αθηνών τα ίδια κεφάλαια δεν είναι αρκετά ώστε να χρηματοδοτούν τα πάγια και αυτό γίνεται αντιληπτό από τις τιμές που παρουσιάζονται στον πίνακα 4.5.4 αφού οι τιμές και για τα τρία έτη είναι

μικρότερες της μονάδας. Επομένως, ο όμιλος για να καλύψει τα πάγια είναι υποχρεωμένος να ανατρέξει και στα ξένα κεφάλαια. Σε αντίθεση με τον όμιλο Υγεία, όπου το ποσοστό καλύψεως των παγίων από το ίδιο κεφάλαιο είναι αρκετά ικανοποιητικό αφού οι τιμές του δείκτη αυτού είναι υψηλές.

Γράφημα 4.5.4 Αριθμοδείκτης Αυτοχρηματοδότησης Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων των Ομίλων Κλάδου

4.5.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Ο αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικά κεφάλαια εκφράζει το ποσοστό των ενεργητικών στοιχείων μιας επιχείρησης που έχει χρηματοδοτηθεί από τους φορείς της. Ο προσδιορισμός του αριθμοδείκτη αυτού προκύπτει αν διαιρέσουμε τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης με τα συνολικά της κεφάλαια (ίδια συν δανειακά). Υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης Ιδίων προς Συνολικά κεφάλαια} = \frac{\text{ίδια κεφάλαια}}{\text{Συνολικά κεφάλαια}}$$

Για τους δύο ομίλους, ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε όπως περιγράφεται στον πίνακα και απεικονίζεται στο γράφημα. (Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα-Πειραιάς 1997 Πέμπτη Έκδοση)

Πίνακας 4.5.5 Αριθμοδείκτης Ιδίων προς Συνολικά Κεφάλαια των Ομίλων Κλάδου

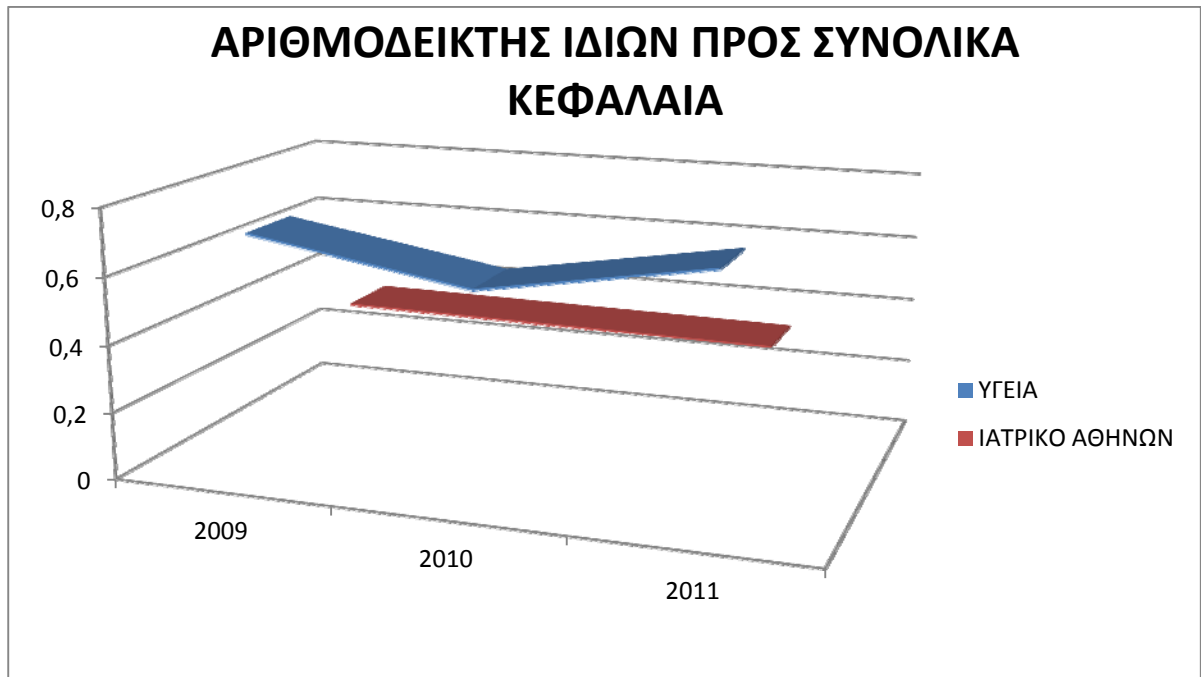
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	2009	2010	2011
ΥΓΕΙΑ	0.71	0.60	0.71
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ	0.35	0.34	0.33

Ένας υψηλός αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικά κεφάλαια δείχνει ότι υπάρχει μικρή πιθανότητα οικονομικής δυσκολίας για την εξόφληση των υποχρεώσεων της επιχείρησης. Αντίθετα, ένας πολύ χαμηλός αριθμοδείκτης αποτελεί ένδειξη μιας πιο επικίνδυνης κατάστασης, λόγω της πιθανότητας να προκύψουν μεγάλες ζημιές στην επιχείρηση που θα πρέπει να καλυφθούν από τα ίδια κεφάλαια. Αυτό γίνεται εμφανέστερο σε περιόδους χαμηλών κερδών συνοδευόμενων από την πίεση εξοφλήσεως υποχρεώσεων, οπότε επιχειρήσεις με χαμηλή σχέση ιδίων προς συνολικά κεφάλαια βρίσκονται σε δυσχερή θέση.

Με βάση τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι ο όμιλος Υγεία στο συγκεκριμένο αριθμοδείκτη έχει συγκεντρώσει τις καλύτερες τιμές, αφού ο αριθμοδείκτης αυτός είναι πολύ υψηλός και συγκεκριμένα, οι τιμές στις οποίες κυμαίνεται τα έτη 2009-2011 είναι 0,60-0,71. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει πιθανότητα οικονομικής δυσκολίας για την εξόφληση των υποχρεώσεων του.

Ακόμη, το Ιατρικό Αθηνών παρουσιάζει μείωση στο δείκτη από 0,35 το 2009 σε 0,33 το 2011 που αυτό πρακτικά σημαίνει ότι και τα τρία έτη έχει ίδια κεφάλαια μεγαλύτερα του 50% του συνολικού κεφαλαίου οπότε έχει έντονη

εξάρτηση από το ξένο κεφάλαιο. Συγκεκριμένα, η εξάρτηση κατά το 2009 η εξάρτηση του ομίλου από ξένα κεφάλαια ήταν 0,65 ή 65%, αφού τα ίδια κεφάλαια αποτελούν το 0,35 ή 35% του συνολικού κεφαλαίου. Παρατηρείται και αύξηση της εξάρτησης κατά τα έτη 2010 και 2011 σε 66% και 67% αντίστοιχα. Γι' αυτό πρέπει να ελεγχθεί εάν πρόκειται για ξένα μακρόχρονα ή βραχύχρονα κεφάλαια.

Γράφημα 4.5.5 Αριθμοδείκτης Ιδίων προς Συνολικά Κεφάλαια των Ομίλων Κλάδου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Χρηματοοικονομική ανάλυση αποτελεί πολύ σημαντικό εργαλείο για τη συγκέντρωση γνώσεων και πληροφοριών απαραίτητων ώστε κάθε επιχείρηση να εκτιμήσει την οικονομική της κατάσταση, να καθορίσει το βραχυπρόθεσμο μέλλον, να προσαρμόσει τη μακροπρόθεσμη στρατηγική της και να προβεί στη λήψη σημαντικών αποφάσεων για την επιβίωση και την ανάπτυξή της.

Ο τομέας υπηρεσιών υγείας, μπορεί να θεωρηθεί ως ένας από τους πιο σύνθετους και πολύπλοκους τομείς μιας κοινωνίας. Η ανάπτυξή του έγινε σταδιακά και επηρεάστηκε από τις εξελίξεις στην οικονομία, στην επιστήμη και στις ανθρώπινες αξίες.

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματοποιήσαμε ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων, δηλαδή των ισολογισμών και των πινάκων διαθέσεως κερδών των ομίλων ΥΓΕΙΑ και ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ που μας οδηγούν στα ακόλουθα συμπεράσματα, τα οποία αφορούν τα στοιχεία που μας δίνονται από τις επιχειρήσεις.

Σημαντικό ρόλο σε κάθε επιχείρηση και χρήζουν ιδιαίτερης αναφοράς είναι οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις. Ο όμιλος παρουσιάζει αυξητικές τάσεις όσον αφορά τις υποχρεώσεις του καθώς και τις απαιτήσεις του. Οι απαιτήσεις και οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εξετάζονται παράλληλα όταν αναλύουμε την ρευστότητα μιας επιχείρησης. Ο βαθμός ρευστότητας εξαρτάται σημαντικά από την δυνατότητα της επιχειρήσεως να ρευστοποιεί έγκαιρα τα αποθέματα και τις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις της. Η επιχείρηση για την πληρωμή των χρεών της, μπορεί να στηριχθεί, εκτός από τα διαθέσιμα της και στις τρέχουσες απαιτήσεις της, που πηγάζουν κυρίως από τους λογαριασμούς χρεωστών, πελατών και γραμματίων εισπρακτέων, όταν αυτές μπορούν να μετατραπούν σε ρευστό στις κανονικές τους προθεσμίες.

Επομένως, για τους δείκτες ρευστότητας, για τον όμιλο Υγεία και τις τρεις χρονιές και για το Ιατρικό, από το 2010 και μετά, βλέπουμε ότι τα περιουσιακά στοιχεία τους είναι λιγότερα από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις άρα υπάρχει έλλειψη ρευστότητας. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις δεν είναι σε θέση να

εξοφλήσουνε επαρκώς τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις τους. Παρόλα αυτά με τη βοήθεια των δεικτών κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων μπορούμε να διαπιστώσουμε και για τους δύο ομίλους, ότι οι υποχρεώσεις τους εξοφλούνται με βραδύτερο ρυθμό από ό, τι εισπράττονται οι απαιτήσεις. Ως εκ τούτου δικαιολογείται το γεγονός ότι οι όμιλοι δεν χρειάζεται να διατηρούν μεγάλα ποσά σε κυκλοφοριακά στοιχεία, αφού είναι σαν να χρηματοδοτούνται από τους πιστωτές τους.

Επιπλέον, ο όμιλος Υγεία αξιοποίησε σε ικανοποιητικότερο βαθμό το ενεργητικό του σε σχέση με τις πωλήσεις οι οποίες μεταβάλλονταν, γεγονός που είναι πολύ πιθανό να οδηγεί σε μια αυξανόμενη αποδοτικότητα των κεφαλαίων της επιχείρησης. Αντίθετα, το Ιατρικό Αθηνών δεν αξιοποίησε τα περιουσιακά στοιχεία σε ικανοποιητικά επίπεδα σε σχέση με τις μεταβολές του κύκλου εργασιών του ομίλου οπότε θα πρέπει ή να αυξήσει το βαθμό χρησιμοποίησεως αυτών ή να προβεί σε ρευστοποίηση μέρους των περιουσιακών της στοιχείων.

Όσον αφορά τους αριθμοδείκτες κερδοφορίας, το Ιατρικό Αθηνών βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση από τον όμιλο Υγεία αφού παρουσίασε ανοδική πορεία των δεικτών που αναδεικνύουν ένα βελτιωμένο ποσοστό μικτού κέρδους, το οποίο, παρόλο που δε συνοδεύεται από σταθερές ή αυξανόμενες πωλήσεις, οδηγεί σε υψηλότερα μικτά κέρδη. Αυτό οφείλεται στην πολύ καλή λειτουργική αποδοτικότητα ή αλλιώς, αποτελεσματικότητα της διοίκησης του ομίλου στο να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές. Στον δείκτη καθαρού κέρδους παρατηρείται και στους δύο ομίλους αλλά κυρίως στο Υγεία μικρότερο ποσοστό μικτού κέρδους και υψηλότερο ποσοστό λειτουργικών εξόδων. Είναι φανερό ότι είναι η χειρότερη από όλες τις περιπτώσεις και χρειάζεται λήψη από την πλευρά της διοίκησης δραστικών μέτρων για τη βελτίωση της κατάστασης

Αναφορικά με τη χρηματοοικονομική μόχλευση, παρατηρείται ως γενικευμένο φαινόμενο η χρήση όλο και μεγαλύτερου ποσοστού ξένου κεφαλαίου σε σχέση με το ενεργητικό όσον αφορά το Ιατρικό Αθηνών. Επομένως, δεν είναι ενδεικτικός της ικανότητας δανεισμού μιας επιχείρησης, καθώς οι πιστωτές είναι συνήθως πρόθυμοι να χορηγήσουν πρόσθετες πιστώσεις μόνον όταν υπάρχει ένας σχετικά υψηλός βαθμός προστασίας τους από μία ενδεχόμενη χρεοκοπία. Ενώ ο όμιλος Υγεία αξιοποιεί κυρίως τα ίδια κεφάλαια οπότε προσφέρουν μεγαλύτερη αξιοπιστία στους πιστωτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, οι Όμιλοι που αναλύθηκαν, γενικά έχουν εδραιωθεί στον κλάδο, έχοντας εξασφαλίσει φήμη, πελατεία, καθώς και ένα ανταγωνιστικό αποτέλεσμα έναντι των μικρότερων του κλάδου. Είναι γεγονός ότι έχουν επηρεαστεί τα αποτελέσματα και για τους δύο ομίλους, από τη γενικευμένη κρίση αν και το Ιατρικό Αθηνών παρουσιάζει υψηλότερη κερδοφορία σε σχέση με τον όμιλο Υγεία. Παρόλα αυτά, διατηρούν αρνητικές τιμές. Επομένως, η διοίκηση των ομίλων θα πρέπει να προχωρήσουν σε μείωση των λειτουργικών τους εξόδων, τόσο των Διοικητικών όσο και των εξόδων λειτουργίας διάθεσης για να διαφυλάξουν την ομαλή λειτουργία του και για να μην βρεθεί σε δυσκολότερη κατάσταση, ώστε να διατρέξει πρόβλημα η πορεία τους. Και μετά το πέρας της κρίσης και ύστερα από την ολοκλήρωση των στρατηγικών κινήσεων και αλλαγών για κάθε όμιλο, που βρίσκονται σε εξέλιξη στην παρούσα φάση θα είναι ακόμα καλύτερη η πορεία τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- ❖ Αρτάκης Γεώργιος, “ Χρηματοδοτική Διοίκηση, Αποφάσεις Επενδύσεων” εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 2002
- ❖ Νιάρχου Ν., “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων”, εκδόσεις
- ❖ Κοντάκου Α., Παπασπύρου Α., “Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων”, εκδόσεις «Έλλην», Αθήνα 1999
- ❖ Παπαδόπουλος Δημήτριος, “Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Επιχείρησης”, Τόμος Β΄, εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1983
- ❖ Λαζαρίδης Ι., Π. Ευθύμογλου, “Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων ”, Τεύχος Α΄, Πειραιάς 2000
- ❖ Αδαμίδης Αργύρης Λ., “Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων”, εκδοτικός οίκος UNIVERSITY STUDIO PRESS, Θεσσαλονίκη 1998, πρώτη έκδοση
- ❖ Ευθύμογλου Γ. Προδρόμου – Οικονόμου Σ. Γεωργίου, “Θέματα Χρηματοοικονομικής διοίκησης”, τόμος Α΄, εκδοτικός οίκος Κουκούλη, Θεσσαλονίκη 1992
- ❖ Γκίκα Δημήτριου Χ., “Η Ανάλυση Και οι Χρήσεις Των Λογιστικών Καταστάσεων”, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2002
- ❖ Γκινόγλου Δ. Ταχυνάκης Π., Μωυσή Σ., Γενική Χρηματοοικονομική Λογιστική, Εκδοτικός οίκος Rosili Αθήνα 2005
- ❖ Λαζαρίδη Ι., και Παπαδόπουλου Δ. “Χρηματοοικονομική Διοίκηση-Βασικές Έννοιες Χρηματοοικονομικής Χρηματοοικονομικός Σχεδιασμός και Διοίκηση Κεφαλαίου Κίνησης” Τεύχος Α΄ Έκδοση Β΄, Θεσσαλονίκη 2005

- ❖ Κλαδική Μελέτη ICAP, Ιδιωτικές Υπηρεσίες Υγείας, Αθήνα, Ιούλιος 2008
- ❖ Λαδά – Χαντζοπούλου “Α. Η δημόσια υγεία – περίθαλψη στην Ελλάδα: Ιστορική εξέλιξη - σημερινά προβλήματα, Εκδόσεις Σύγχρονα Θέματα”, Αθήνα 1978
- ❖ Μαστρογιάννης Ι. Ιστορία της κοινωνικής πρόνοιας της νεωτέρας Ελλάδας, 1821 – 1960, Αθήνα, 1960
- ❖ Ανδριώτη Δ. Τα επαγγέλματα υγείας στην Ελλάδα, Εκδόσεις Εξάντας. Πολιτικές Υγείας. Αθήνα, 1988
- ❖ Τούντας, Γ., (2008) “Υπηρεσίες Υγείας” Εκδόσεις Οδυσσέας/Νέα Γενιά Χριστοφόρου
- ❖ Σουλιώτης Κ., “Ο Ρόλος του Ιδιωτικού Τομέα στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας”, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2000
- ❖ Κυριόπουλος Γ. “Η πολιτική υγείας στην Ελλάδα: στο σταυροδρόμι των επιλογών”. Εκδόσεις Θεμέλιο και Ακαδημία Επαγγελματιών Υγείας. Αθήνα, 1995

ΞΕΝΗ

- ❖ Specisoft, “Investment Research & Analysis Journal”
- ❖ Investment Research & Analysis Journal, Δημοσίευση στο “IRAJ”: Ιανουάριος 2005
- ❖ Specisoft, “Χρηματοοικονομική Ανάλυση & Αξιολόγηση Ισολογισμών Επιχειρήσεων”

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- ❖ <http://www.nextdeal.gr/%CE%95%CE%B9%CE%B4%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CE%A5%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%B1/itemlist/tag/%CE%BC%CE%B1%CE%B9%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82%20%CE%BA%CE%BB%CE%B9%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82.html>

- ❖ www.vima-asklipiou.gr
- ❖ www.iatropedia.gr
- ❖ <http://www.healthview.gr/node/15243>)
- ❖ www.iraj.gr
- ❖ www.hygeia.gr
- ❖ www.iatriko.gr
- ❖ <http://www.nextdeal.gr/%CE%95%CE%B9%CE%B4%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CE%A5%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%B1/item/13434-%CE%A3%CF%84%CE%BF-%CE%A5%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CF%80%CF%81%CF%8E%CF%84%CE%BF-%CF%85%CE%B2%CF%81%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%87%CF%8E%CF%81%CE%B1%CF%82.html>
- ❖ http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_economyepix_1_13/01/2005_130081, ημερ. 17/12/07
- ❖ http://www.kariera.gr/GR/JobSeeker/JSPage.aspx?pagever=ICAP_Group&cachebypa

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΟΜΙΛΩΝ

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΥΓΕΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 4316506/Β/06/14

ΛΕΩΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ & ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ 4 15123 ΜΑΡΟΥΣΙ, ΑΘΗΝΑ

Στοιχεία και πληροφορίες χρήσης από 01 Ιανουαρίου 2010 έως 31 Δεκεμβρίου 2010

(Στοιχεία βάσει του ΚΛΠ180, άρθρο 135, για επιχειρήσεις που αναφέρονται στους οικονομικούς καταστάσεις, εκπομπές και μη, κατά το Δ/Υ/Α)

Το παρόντος στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στοιχεία και μη για χρήση σύμφωνα με την αναφορά κατάσταση και το αποκομμάτιο του Ομίλου και της μητρικής ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΥΓΕΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ετοιμάστηκαν σύμφωνα με τον κανόνα, την αρχή και τον τρόπο με τον οποίο είναι συντάσσεται (ή είναι συντάσσεται) με το παρόν, με συνέπεια στη διατύπωση των στοιχείων και των ελέγχων σύμφωνα με τη μέθοδο ελέγχου που οριζείται στην περίπτωση (α) του άρθρου 135 του ΚΛΠ180.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΣΤΟΙΧΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΗ (ΕΝΔΟΧΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΗ)																																																																																																																						
	Επίσημοι εργαζόμενοι σε εργασία		Επίσημοι εργαζόμενοι σε εργασία																																																																																																																				
Αριθμός Υπαλλήλων: 1.790	Ο Όμιλος																																																																																																																						
Αριθμός Δοκιμαστών: 1.790	Η Εταιρεία																																																																																																																						
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Διαχειριστές</th> <th>2010-12-31</th> <th>2009-12-31</th> <th>2008-12-31</th> <th>2007-12-31</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Συντάξιμοι Διοικητές)</td> <td>(81.521.988)</td> <td>20.487.308</td> <td>(82.198.431)</td> <td>16.296.337</td> </tr> <tr> <td>Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Αναμενόμενοι Διοικητές)</td> <td>(4.578.836)</td> <td>0</td> <td>42.310.000</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Πάωλ / μισθωτο προσωπικό για: Αναμενόμενοι</td> <td>20.285.513</td> <td>20.285.319</td> <td>8.542.268</td> <td>7.947.987</td> </tr> <tr> <td>Αναμενόμενοι εργαζόμενοι υπαλλήλων</td> <td>44.318.750</td> <td>0</td> <td>42.310.000</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Πρόβλεψη</td> <td>6.457.423</td> <td>4.287.143</td> <td>1.840.325</td> <td>1.072.637</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο επί πληρωμή εργαζομένων προηγούμενου χρόνου</td> <td>(861.902)</td> <td>(872)</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Μη πραγματοποιηθείσες όφελος από αναμενόμενους εργαζομένους</td> <td>684.312</td> <td>484.748</td> <td>0</td> <td>279.273</td> </tr> <tr> <td>Απομεικτό μισθό, όφελος, κέρδη από οφειλόμενους διοικητικούς</td> <td>1.725.624</td> <td>(2.288.698)</td> <td>1.790.460</td> <td>(11.441.140)</td> </tr> <tr> <td>Απομεικτό υπαλλήλων - Προσωπική των Διοικητών</td> <td>(121.574)</td> <td>(143.925)</td> <td>(48.988)</td> <td>(19.891)</td> </tr> <tr> <td>Καθαριστό κέρδη από οφειλόμενους εργαζομένους</td> <td>0</td> <td>20.588</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Καθαριστό κέρδη από οφειλόμενους εργαζομένους</td> <td>11.312.387</td> <td>14.144.743</td> <td>8.807.168</td> <td>6.030.960</td> </tr> <tr> <td>Πάωλ / μισθωτο προσωπικό υπαλλήλων</td> <td>283.989</td> <td>572.203</td> <td>283.989</td> <td>572.203</td> </tr> <tr> <td>Πάωλ / μισθωτο προσωπικό για μεμολοιζόμενους εργαζομένους ομίλου ή του ομίλου (με τις καταργηθείσες διοικήσεις)</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων</td> <td>830.530</td> <td>(1.017.827)</td> <td>(998.026)</td> <td>203.262</td> </tr> <tr> <td>Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων</td> <td>(7.297.588)</td> <td>(23.472.218)</td> <td>(18.948.991)</td> <td>(4.029.246)</td> </tr> <tr> <td>Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων υπαλλήλων</td> <td>(9.108.371)</td> <td>10.427.417</td> <td>0</td> <td>3.232.281</td> </tr> <tr> <td>Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων (μηνιαίοι)</td> <td>28.028.022</td> <td>(18.928.061)</td> <td>32.285.064</td> <td>(8.008.198)</td> </tr> <tr> <td>Αναμενόμενοι εργαζομένους από διοικητικούς εργαζομένους</td> <td>6.140.337</td> <td>3.520.418</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Μισθός</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Καθαριστό κέρδη από οφειλόμενους εργαζομένους</td> <td>(8.402.952)</td> <td>(15.131.828)</td> <td>(14.406.398)</td> <td>(12.173.803)</td> </tr> <tr> <td>Προβλεπόμενα οφειλόμενα</td> <td>(8.261.468)</td> <td>(8.887.131)</td> <td>(22.318.118)</td> <td>(264.388)</td> </tr> <tr> <td>Καθαριστό κέρδη</td> <td>(878.766)</td> <td>2.622.333</td> <td>3.813.944</td> <td>6.110.729</td> </tr> </tbody> </table>				Διαχειριστές	2010-12-31	2009-12-31	2008-12-31	2007-12-31	Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Συντάξιμοι Διοικητές)	(81.521.988)	20.487.308	(82.198.431)	16.296.337	Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Αναμενόμενοι Διοικητές)	(4.578.836)	0	42.310.000	0	Πάωλ / μισθωτο προσωπικό για: Αναμενόμενοι	20.285.513	20.285.319	8.542.268	7.947.987	Αναμενόμενοι εργαζόμενοι υπαλλήλων	44.318.750	0	42.310.000	0	Πρόβλεψη	6.457.423	4.287.143	1.840.325	1.072.637	Σύνολο επί πληρωμή εργαζομένων προηγούμενου χρόνου	(861.902)	(872)	0	0	Μη πραγματοποιηθείσες όφελος από αναμενόμενους εργαζομένους	684.312	484.748	0	279.273	Απομεικτό μισθό, όφελος, κέρδη από οφειλόμενους διοικητικούς	1.725.624	(2.288.698)	1.790.460	(11.441.140)	Απομεικτό υπαλλήλων - Προσωπική των Διοικητών	(121.574)	(143.925)	(48.988)	(19.891)	Καθαριστό κέρδη από οφειλόμενους εργαζομένους	0	20.588	0	0	Καθαριστό κέρδη από οφειλόμενους εργαζομένους	11.312.387	14.144.743	8.807.168	6.030.960	Πάωλ / μισθωτο προσωπικό υπαλλήλων	283.989	572.203	283.989	572.203	Πάωλ / μισθωτο προσωπικό για μεμολοιζόμενους εργαζομένους ομίλου ή του ομίλου (με τις καταργηθείσες διοικήσεις)	0	0	0	0	Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων	830.530	(1.017.827)	(998.026)	203.262	Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων	(7.297.588)	(23.472.218)	(18.948.991)	(4.029.246)	Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων υπαλλήλων	(9.108.371)	10.427.417	0	3.232.281	Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων (μηνιαίοι)	28.028.022	(18.928.061)	32.285.064	(8.008.198)	Αναμενόμενοι εργαζομένους από διοικητικούς εργαζομένους	6.140.337	3.520.418	0	0	Μισθός	0	0	0	0	Καθαριστό κέρδη από οφειλόμενους εργαζομένους	(8.402.952)	(15.131.828)	(14.406.398)	(12.173.803)	Προβλεπόμενα οφειλόμενα	(8.261.468)	(8.887.131)	(22.318.118)	(264.388)	Καθαριστό κέρδη	(878.766)	2.622.333	3.813.944	6.110.729
Διαχειριστές	2010-12-31	2009-12-31	2008-12-31	2007-12-31																																																																																																																			
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Συντάξιμοι Διοικητές)	(81.521.988)	20.487.308	(82.198.431)	16.296.337																																																																																																																			
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Αναμενόμενοι Διοικητές)	(4.578.836)	0	42.310.000	0																																																																																																																			
Πάωλ / μισθωτο προσωπικό για: Αναμενόμενοι	20.285.513	20.285.319	8.542.268	7.947.987																																																																																																																			
Αναμενόμενοι εργαζόμενοι υπαλλήλων	44.318.750	0	42.310.000	0																																																																																																																			
Πρόβλεψη	6.457.423	4.287.143	1.840.325	1.072.637																																																																																																																			
Σύνολο επί πληρωμή εργαζομένων προηγούμενου χρόνου	(861.902)	(872)	0	0																																																																																																																			
Μη πραγματοποιηθείσες όφελος από αναμενόμενους εργαζομένους	684.312	484.748	0	279.273																																																																																																																			
Απομεικτό μισθό, όφελος, κέρδη από οφειλόμενους διοικητικούς	1.725.624	(2.288.698)	1.790.460	(11.441.140)																																																																																																																			
Απομεικτό υπαλλήλων - Προσωπική των Διοικητών	(121.574)	(143.925)	(48.988)	(19.891)																																																																																																																			
Καθαριστό κέρδη από οφειλόμενους εργαζομένους	0	20.588	0	0																																																																																																																			
Καθαριστό κέρδη από οφειλόμενους εργαζομένους	11.312.387	14.144.743	8.807.168	6.030.960																																																																																																																			
Πάωλ / μισθωτο προσωπικό υπαλλήλων	283.989	572.203	283.989	572.203																																																																																																																			
Πάωλ / μισθωτο προσωπικό για μεμολοιζόμενους εργαζομένους ομίλου ή του ομίλου (με τις καταργηθείσες διοικήσεις)	0	0	0	0																																																																																																																			
Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων	830.530	(1.017.827)	(998.026)	203.262																																																																																																																			
Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων	(7.297.588)	(23.472.218)	(18.948.991)	(4.029.246)																																																																																																																			
Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων υπαλλήλων	(9.108.371)	10.427.417	0	3.232.281																																																																																																																			
Μισθός / οφειλόμενοι εργαζομένων (μηνιαίοι)	28.028.022	(18.928.061)	32.285.064	(8.008.198)																																																																																																																			
Αναμενόμενοι εργαζομένους από διοικητικούς εργαζομένους	6.140.337	3.520.418	0	0																																																																																																																			
Μισθός	0	0	0	0																																																																																																																			
Καθαριστό κέρδη από οφειλόμενους εργαζομένους	(8.402.952)	(15.131.828)	(14.406.398)	(12.173.803)																																																																																																																			
Προβλεπόμενα οφειλόμενα	(8.261.468)	(8.887.131)	(22.318.118)	(264.388)																																																																																																																			
Καθαριστό κέρδη	(878.766)	2.622.333	3.813.944	6.110.729																																																																																																																			

ΣΤΟΙΧΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΩΝ (ΕΝΔΟΧΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΗ)	Επίσημοι εργαζόμενοι σε εργασία			
	2010-12-31	2010-06-30	2009-12-31	2009-06-30
ΑΠΕΡΙΣΤΡΩΤΟ	203.275.172	225.487.458	402.424.313	104.147.181
Προβλεπόμενα οφειλόμενα τρίτων εταιρειών	184.178	188.748	594.178	188.748
Επιπλέον/ελάττωμα	146.171.739	146.298.479	2.804.670	3.284.189
Ασπίδα μη εκκαθαρισμένων οικονομικών στοιχείων	193.292.380	226.581.124	301.825.111	383.892.918
Ασπίδα	61.853.723	93.799.819	2.588.712	1.590.738
Ασπίδα από πλάσμα	73.124.033	81.764.037	81.796.620	67.504.195
Ασπίδα εκκαθαρισμένων οικονομικών στοιχείων	62.463.155	46.028.174	38.128.388	24.211.588
Μη εκκαθαρισμένων οικονομικών στοιχείων προηγούμενου χρόνου	0	0	0	0
Μη πραγματοποιηθείσες όφελος	19.859.298	0	0	0
Σύνολο οικονομικών	729.084.793	789.073.722	528.897.206	264.899.497

ΣΤΟΙΧΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΒΑΔΩΝ ΜΕΣΩ ΚΕΡΑΜΑΚΩΝ (ΕΝΔΟΧΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΗ)	Επίσημοι εργαζόμενοι σε εργασία			
	2010-12-31	2010-06-30	2009-12-31	2009-06-30
Σύνολο κεραμικών	72.193.277	88.981.275	72.193.277	88.981.275
Ασπίδα	233.899.982	332.294.832	248.098.063	338.952.672
Σύνολο οικονομικών	306.798.738	388.168.103	320.112.187	387.813.947
Ασπίδα	20.440.973	32.290.026	0	0
Σύνολο οικονομικών	286.357.765	421.368.129	320.112.187	387.813.947
Μεταβάρωση οικονομικών στοιχείων	33.017.085	38.999.420	0	0
Προβλεπόμενα οφειλόμενα υπαλλήλων	74.673.623	76.807.767	17.837.475	18.500.726
Προβλεπόμενα οικονομικά στοιχεία	217.538.156	194.561.381	146.500.000	160.800.000
Ασπίδα	933.028.829	80.828.688	42.477.896	55.890.816
Υπερβάλλοντες υποδείξεις για μη εκκαθαρισμένων οικονομικών στοιχείων	5.698.520	0	0	0
Σύνολο οικονομικών	625.546.309	246.898.011	244.888.371	187.211.342
Σύνολο οικονομικών	729.084.793	789.073.722	528.897.206	264.899.497

ΣΤΟΙΧΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΒΑΔΩΝ ΜΕΣΩ ΚΕΡΑΜΑΚΩΝ (ΕΝΔΟΧΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΗ)	Επίσημοι εργαζόμενοι σε εργασία			
	2010-12-31	2010-06-30	2009-12-31	2009-06-30
Σύνολο οικονομικών	491.586.712	585.338.652	307.813.947	324.316.463
Συνεχιστικά οικονομικά στοιχεία από προηγούμενο χρόνο/ομίλου από διοικητικούς εργαζομένους	(61.614.894)	955.268	(84.418.788)	13.587.026
Ασπίδα	0	0	0	0
Ασπίδα	11.129.474	82.703.708	11.129.474	82.703.708
Προβλεπόμενα οφειλόμενα υπαλλήλων στα προκύπτοντα	262.989	872.293	283.989	472.293
Ασπίδα	(25.244)	(24.812)	0	0
Μεταβάρωση σε μη εκκαθαρισμένων οικονομικών στοιχείων	(17.877)	(91.810)	0	0
Ασπίδα	(68.800)	(18.888.957)	0	0
Μεταβάρωση σε μη εκκαθαρισμένων οικονομικών στοιχείων	(1.874.428)	0	0	0
Μεταβάρωση σε μη εκκαθαρισμένων οικονομικών στοιχείων	85.875	0	0	0
Ασπίδα	0	(1.911.546)	0	(1.181.546)
Ασπίδα	0	(8.281.546)	0	(8.281.546)
Επιπλέον/ελάττωμα	(24.468.027)	(15.112.282)	(24.468.027)	(15.675.708)
Σύνολο οικονομικών	326.148.317	491.368.414	223.112.187	207.813.947

ΣΤΟΙΧΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΩΝ (ΕΝΔΟΧΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΗ)	Επίσημοι εργαζόμενοι σε εργασία			
	2010-12-31	2010-06-30	2009-12-31	2009-06-30
Σύνολο οικονομικών	268.112.827	15.843.742	314.688.968	326.704.462
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Συντάξιμοι Διοικητές)	15.843.742	15,843,742	15,843,742	15,843,742
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Αναμενόμενοι Διοικητές)	(247.12.873)	(2.143.500)	(20.487.284)	(8.542.268)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (μηνιαίοι)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Προσωπική των Διοικητών)	(87.188.748)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
-Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
-Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Ασπίδα	(248.968)	0	(248.968)	0
Συνεχιστικά οικονομικά στοιχεία από προηγούμενο χρόνο/ομίλου από διοικητικούς εργαζομένους	(87.883.713)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
-Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
-Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Συντάξιμοι Διοικητές)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Αναμενόμενοι Διοικητές)	(247.12.873)	(2.143.500)	(20.487.284)	(8.542.268)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (μηνιαίοι)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Προσωπική των Διοικητών)	(87.188.748)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Ασπίδα	(248.968)	0	(248.968)	0
Συνεχιστικά οικονομικά στοιχεία από προηγούμενο χρόνο/ομίλου από διοικητικούς εργαζομένους	(87.883.713)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
-Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
-Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Συντάξιμοι Διοικητές)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Αναμενόμενοι Διοικητές)	(247.12.873)	(2.143.500)	(20.487.284)	(8.542.268)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (μηνιαίοι)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Προσωπική των Διοικητών)	(87.188.748)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Ασπίδα	(248.968)	0	(248.968)	0
Συνεχιστικά οικονομικά στοιχεία από προηγούμενο χρόνο/ομίλου από διοικητικούς εργαζομένους	(87.883.713)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
-Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
-Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Συντάξιμοι Διοικητές)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Αναμενόμενοι Διοικητές)	(247.12.873)	(2.143.500)	(20.487.284)	(8.542.268)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (μηνιαίοι)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Προσωπική των Διοικητών)	(87.188.748)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Ασπίδα	(248.968)	0	(248.968)	0
Συνεχιστικά οικονομικά στοιχεία από προηγούμενο χρόνο/ομίλου από διοικητικούς εργαζομένους	(87.883.713)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
-Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
-Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Συντάξιμοι Διοικητές)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Αναμενόμενοι Διοικητές)	(247.12.873)	(2.143.500)	(20.487.284)	(8.542.268)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (μηνιαίοι)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Προσωπική των Διοικητών)	(87.188.748)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Ασπίδα	(248.968)	0	(248.968)	0
Συνεχιστικά οικονομικά στοιχεία από προηγούμενο χρόνο/ομίλου από διοικητικούς εργαζομένους	(87.883.713)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
-Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
-Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Συντάξιμοι Διοικητές)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Αναμενόμενοι Διοικητές)	(247.12.873)	(2.143.500)	(20.487.284)	(8.542.268)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (μηνιαίοι)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Προσωπική των Διοικητών)	(87.188.748)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Ασπίδα	(248.968)	0	(248.968)	0
Συνεχιστικά οικονομικά στοιχεία από προηγούμενο χρόνο/ομίλου από διοικητικούς εργαζομένους	(87.883.713)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)
-Καθαριστό κέρδη	(77.981.324)	(1.688.904)	(79.546.309)	(1.758.026)
-Απομεικτό μισθό	(2.648.428)	(2.123.267)	(1.899.789)	(2.438.117)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Συντάξιμοι Διοικητές)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Αναμενόμενοι Διοικητές)	(247.12.873)	(2.143.500)	(20.487.284)	(8.542.268)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (μηνιαίοι)	(81.521.988)	(8.024.000)	(88.588.020)	(20.487.284)
Καλός / Ομάδα επί πληρωμή (Προσωπική των Διοικητών)	(87.188.748)	(1.113.203)	(91.217.028)	(7.297.588)</

ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 13782/06/Β/86/06
Διοτρίου 5-7, 151 25 Μαρούσι

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ από 1 Ιανουαρίου 2009 έως 31 Δεκεμβρίου 2009

(Καταρτισμένη βάση του κ.ν. 2100/20, άρθρο 185 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, συσταμένες, και μη, κατά το Δ.Α.Π.)

Το παρόντα σχέδιο και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, σχετίζονται με μία γενική εικόνα σχετικά με την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. Συνιστάται επιμέλεια στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επένδυση επίσημη ή άλλη συναλλαγή με την εταιρεία, να ανατρέξει στη διεύθυνση διεύθυνση της εταιρείας, όπου ανατρέξει οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έγκριση ελέγχου του αρμόδιου ελεγκτή λογιστή.

Αρμόδια Υπηρεσία-Πρωτόκολλο: Διοικητική Διεύθυνση	Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Υποθέσεων • Δ/νση ΑΕ & ΕΠΕ www.ifo.gr	Επίσημη Διοικητική Σφραγίδα Οργανισμός	Όνομα
Προσφώνηση: Μεταφρασμένη σύμφωνα με το Διοικητικό Σφραγιστικό των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων	23 Μαρτίου 2010	Δρ. Γεώργιος Β. Αποστολίδης	Όνομα
Οριστική ελεγκτική λογιστική:	Καταρτίες Τρανσφάρλλος Α.Μ. ΣΟΕΛ 21361	Δρ. Βασίλειος Γ. Αποστολίδης	Διοικητικός Δ/Σ
Ελεγκτική εταιρεία:	ΒΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΕΓΧΤΕΣ Α.Ε. Α.Μ. ΣΟΕΛ 111	Χρήστος Γ. Αποστολίδης	Αντιπρόεδρος
Υπογραφή ελεγκτή σύμφωνα με το άρθρο 185:	Με σύμφωνη γνώμη	Jochem Quenter Paul Schmidt	Μέλος Δ.Σ.
		Stephen Leontaris	Μέλος Δ.Σ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (ετήσια οικονομική και μη οικονομική) Ποσό συμπεριλαμβανομένων σε €					ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ (ετήσια οικονομική και μη οικονομική) Ποσό συμπεριλαμβανομένων σε €								
ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	01/01/2009		31/12/2009		01/01/2008		31/12/2008		Επίσημο μέθοδος	01/01/2009		31/12/2009	
	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2008	31/12/2009		31/12/2008	31/12/2009		
ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	01/01/2009		31/12/2009		01/01/2008		31/12/2008			01/01/2009		31/12/2009	
Διαχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	284.086.802,86	279.904.287,40	292.190.162,74	293.908.229,45					Αποσβέσεις Διατεταγμένες:				
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	2.942.374,91	2.211.625,29	294.392,79	315.833,86					Καθαρά προ φόρων (συμπεριλαμβανομένων κρατημάτων)	6.134.781,04	10.847.923,09	8.291.145,50	7.134.661,99
Λογία μη εκχωρημένων περιουσιακά στοιχεία	5.678.480,91	5.253.164,40	39.376.153,01	39.736.122,59					Αποσβέσεις:	12.283.667,68	11.695.284,39	11.574.781,01	11.089.934,66
Αποθέματα	6.829.908,97	7.382.592,27	3.728.090,06	6.636.993,45					Προβόλες:	-620.468,06	2.485.242,30	-919.222,17	2.279.892,32
Αποζημιώσεις από πωλήσεις	136.812.231,10	127.883.308,79	136.191.019,24	127.171.266,79					Επιπλέον/επιπλέον: Διαφορές	49.276,00	-28.499,00	0,00	0,00
Λογία εκχωρημένων περιουσιακά στοιχεία	77.238.419,67	67.946.991,79	69.961.749,04	68.435.423,23					Αποσβέσεις (έσοδα, έσοδα, κέρδη και ζημιές)	-1.238.349,60	-3.210.968,85	-5.970.722,19	-6.493.993,91
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ	512.207.813,52	499.894.129,84	599.821.964,84	599.821.964,84					Αποσβέσεις (έσοδα, έσοδα, κέρδη και ζημιές)	13.820.831,21	17.839.966,23	15.515.004,62	17.488.835,73
ΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΩΣΕΙΣ	01/01/2009		31/12/2009		01/01/2008		31/12/2008			01/01/2009		31/12/2009	
Μετοχές κεφάλαιο	26.888.153,80	26.888.153,80	26.888.153,80	26.888.153,80					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	-1.238.349,60	-3.210.968,85	-5.970.722,19	-6.493.993,91
Λογία σκευασμάτων	148.253.929,97	146.023.503,79	152.510.848,79	151.939.216,46					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	13.820.831,21	17.839.966,23	15.515.004,62	17.488.835,73
Επίσημο έσοδο κεφάλαιο (α)	178.414.889,77	172.823.882,90	178.868.887,98	178.481.972,28					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	-1.238.349,60	-3.210.968,85	-5.970.722,19	-6.493.993,91
Διαφορές Μετοχών (β)	229.210,99	304.484,92	0,00	0,00					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	13.820.831,21	17.839.966,23	15.515.004,62	17.488.835,73
Επίσημο έσοδο κεφάλαιο (γ) - (α) + (β)	178.644.100,76	173.128.367,82	178.868.887,98	178.481.972,28					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	-1.238.349,60	-3.210.968,85	-5.970.722,19	-6.493.993,91
Μετοχές/οφειλές, Δανειακές υποχρεώσεις	131.993.944,45	130.230.797,28	149.338.905,17	149.948.902,38					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	13.820.831,21	17.839.966,23	15.515.004,62	17.488.835,73
Προβόλες / Λογία μεταρρυθμίσεων υποχρεώσεων	34.827.436,44	37.967.682,20	32.423.101,20	35.294.039,34					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	-1.238.349,60	-3.210.968,85	-5.970.722,19	-6.493.993,91
Δραστηριότητες, Δανειακές υποχρεώσεις	12.048.238,10	3.993.919,12	3.192.468,08	624.138,12					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	-1.238.349,60	-3.210.968,85	-5.970.722,19	-6.493.993,91
Λογία δραστηριοτήτων υποχρεώσεων	148.392.934,81	122.913.984,93	183.466.095,80	126.263.782,29					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	-1.238.349,60	-3.210.968,85	-5.970.722,19	-6.493.993,91
Επίσημο υποχρέωση (δ)	341.854.219,80	317.103.983,33	324.423.267,23	312.913.902,63					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	13.820.831,21	17.839.966,23	15.515.004,62	17.488.835,73
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΩΣΕΩΝ	512.207.813,52	499.894.129,84	599.821.964,84	599.821.964,84					Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	-1.238.349,60	-3.210.968,85	-5.970.722,19	-6.493.993,91
(γ) - (δ)									Κρατικά τόκοι και συναφή έσοδα	13.820.831,21	17.839.966,23	15.515.004,62	17.488.835,73

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΧΡΗΣΗΣ (ετήσια οικονομική και μη οικονομική) Ποσό συμπεριλαμβανομένων σε €				
ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	01/01/2009		31/12/2009	
	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2008	31/12/2009
ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	01/01/2009		31/12/2009	
Επίσημο έσοδο κεφάλαιο έσοδα χρήσεως	178.228.187,41	167.888.895,82	178.481.972,28	178.481.972,28
Επιπλέον/επιπλέον έσοδα μετά από φόρους (συμπεριλαμβανομένων κρατημάτων)	1.843.616,31	10.879.399,60	3.254.424,33	3.794.218,43
Διαμνημόνευτο μέρισμα	-4.428.189,00	-5.338.158,81	-4.336.799,00	-5.204.136,81
Επίσημο έσοδο κεφάλαιο έσοδα χρήσεως (α) + (β) + (γ)	175.643.614,72	173.430.136,61	177.399.600,28	177.072.053,90
Επίσημο έσοδο κεφάλαιο έσοδα χρήσεως (α) + (β) + (γ) + (δ)				

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (ετήσια οικονομική και μη οικονομική) Ποσό συμπεριλαμβανομένων σε €				
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	01/01/2009		31/12/2009	
	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2008	31/12/2009
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	01/01/2009		31/12/2009	
Καθαρά έσοδα	238.848.801,76	234.711.886,84	278.088.028,05	278.479.948,28
Μετα κέρδη	32.404.709,45	33.810.889,27	43.617.933,23	43.225.769,78
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	20.717.288,63	25.976.920,49	18.405.427,93	18.079.918,63
Κέρδη προ φόρων (α)	6.134.781,04	10.847.923,09	8.291.145,50	7.134.661,99
Κέρδη μετά από φόρους (Α)	1.919.862,31	11.106.737,60	3.254.424,33	8.794.218,43
Διαφορές μετοχών:				
Διαμνημόνευτο μέρισμα	1.903.446,18	11.066.472,82	3.254.424,33	8.794.218,43
Διαμνημόνευτο μέρισμα μετά από φόρους (Β)	16.416,14	40.284,78	0,00	0,00
Επιπλέον/επιπλέον έσοδα μετά από φόρους (Α) + (Β)	1.843.616,31	10.879.399,60	3.254.424,33	8.794.218,43
Διαμνημόνευτο μέρισμα	1.827.200,18	10.399.109,82	3.254.424,33	8.794.218,43
Διαμνημόνευτο μέρισμα	16.416,14	40.284,78	0,00	0,00
Κέρδη μετά από φόρους, μετά μεταβολών (σε €)	0,0219	0,1276	0,0606	0,1014
Προπληρωμένο μέρισμα - από μετοχή - (σε €)			0,0100	0,0500
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και επενδυτικών αποτελεσμάτων	38.869.895,28	37.872.184,88	28.888.288,84	28.188.919,29

ΠΡΟΣΒΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:				
ΑΔΜΗ ΟΜΙΛΟΥ	Είδος	Ποσοστό Συμμετοχής %	Μέθοδος Ενσωμάτωσης	Φορολογικά Αποτελέσματα
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ				
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΑΕ	Μαρούσι Αττικής	100,00	ΟΛΙΚΗ	2009
ΙΑΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕΒΕ	Κηφισιά Αττικής	30,30	ΟΛΙΚΗ	2007-2009
ΕΣΩΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΕΑΕ	Μαρούσι Αττικής	31,00	ΟΛΙΚΗ	2007-2009
ΕΥΡΩΤΕΛ ΕΑΕ	Μαρούσι Αττικής	31,00	ΟΛΙΚΗ	2007-2009
ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΟΓΕΝΕΤΙΚΗΣ & ΑΝΟΙΚΤΑΣΤΑΣΗΣ				
ΑΒΑΝΤΙΚΟ ΚΑΚΟΞΟΝ ΑΕ	Μαρούσι Αττικής	33,00	ΟΛΙΚΗ	2007-2009
HOSPITAL AFFILIATES INTERNATIONAL ΑΕ	Κηφισιά Αττικής	68,89	ΟΛΙΚΗ	2007-2009
MEGASANA BMC	Βουκουρεστίο Ρουμανίας	100,00	ΟΛΙΚΗ	1997-2009
BIOMARK SRL (ομάδα MEGASANA SRL)	Βουκουρεστίο Ρουμανίας	78,90	ΟΛΙΚΗ	1997-2009
OTTELLA HOLDING	Λαμία Βοιωτίας	99,99	ΟΛΙΚΗ	1999-2009
EUROSTATE ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΕ	Μαρούσι Αττικής	100,00	ΟΛΙΚΗ	2003-2009
ΓΑΙΑ Α.Ε.	Αθήνα	100,00	ΟΛΙΚΗ	2009
MEDICAFE ΑΕ	Βεσπολιονία	99,00	ΚΑΒΑΡΗ ΘΕΣΗ	2007-2009
INTERGATE ΑΕΕ	Αθήνα	27,33	ΚΑΒΑΡΗ ΘΕΣΗ	2007-2009

8. Γνωστοποιούμε αναλυτικά με τα ακόλουθα μέτρα της Ομίλου και της Εταιρείας όπως αυτά ορίζονται από το Δ.Λ.Π. 24 (ποσό σε €):

01/01/2009	01/01/2009	31/12/2009	31/12/2009
α) Έσοδα	2.083.940,41	7.451.996,96	7.451.996,96
β) Έξοδα	508.890,34	42.189.830,77	42.189.830,77
γ) Αποτελέσματα	2.528.708,19	14.343.925,03	14.343.925,03
δ) Υποχρεώσεις	489.292,92	31.180.446,16	31.180.446,16
ε) Διαφορές & αμοιβές Διευθυντικών στελεχών			
ε) μέγιστη τη διαφορά	8.018.079,32	6.869.534,00	6.869.534,00
στ) Αποτελέσματα Διευθυντικών στελεχών	0,00	0,00	0,00
ζ) Υποχρεώσεις προς τα Διευθυντικά στελέχη	1.521.660,70	1.521.660,70	1.521.660,70
η) μέγιστη τη διαφορά	660.000,00	600.000,00	600.000,00
θ) Άλλα ταμειακά διαθέσιμα	0,00	0,00	0,00

10. Τα ποσά των λοιπών συνολικών εσόδων μετά από φόρους για τη χρήση: 1/1-31/12/2009 € -76.246,00 και 1/1-31/12/2008 € -227.367,00 αφορούν συνολικά/επιμέρους Διαφορές.

11. Καταρτίστηκε αναφορά για την Ομάδα του Ομίλου γίνεται από περιόδους: 2, 3η Ήλιξη Ισολογιστικής ετήσιας έκθεσης και από περιόδους 16 και 17 των οικονομικών καταστάσεων.

12. Τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποτελεσμάτων της Εταιρείας και του Ομίλου έχουν υποληφθεί σύμφωνα με την εγκύκλιο 54/24/2008 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Σχετική αναφορά γίνεται στην περίοδο 13 των οικονομικών καταστάσεων.

13. Έχουν τηριστεί οι βασικές λογιστικές αρχές του Ισολογισμού της 31/12/2008.

14. Έχουν γίνει παρεκπτώσεις (παρεκπτώσεις προβλεπόμενων στοιχείων), ως προς το ποσό/πρόσθετο των υποχρεώσεων των εταιρειών και πληροφορίες για κενά στοιχεία απόσπασσης: 12-1/13/2016/12/2008, σύμφωνα με την περίοδο 2 της ίδιας απόσπασσης, ώστε τα κενά/πρόσθετα των περιλαμβανόμενων στα δημοσιεύματα στοιχεία και πληροφορίες να είναι σύμφωνα με τα διατεθέντα του Δ.Π.Χ.Α.

ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 13782/06/Β/86/06

Διεύθυνση: 5-7, 15125 Μαρούσι

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ από 1 Ιανουαρίου 2010 έως 31 Δεκεμβρίου 2010

(Προσαρμοσμένα δεδομένα σύμφωνα με το κ.ν. 2150/2001, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενσωματωμένες και μη, και το ΔΛΠ)

Το παρόν είναι αποτελεί και πληροφόρηση, που υποβάλλεται από τις οικονομικές καταστάσεις, σε συνδυασμό με την γενική κατάσταση και τα στοιχεία σχετικά με την ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Εταιρεία) και τον Όμιλό της. Συνιστάται στους αναγνώστες, πριν προβούν σε οποιαδήποτε ενέργεια που αφορά την Εταιρεία ή τον Όμιλό της, να αναζητήσουν επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την Εταιρεία και τον Όμιλό της και να συμβουλευτούν τον νόμο που εφαρμόζεται.

Αρχηγός Υπερτίμης - Ημερησίως: Υπερτίμησις Ανώνυμη Εταιρεία
Διαθέσιμη διεύθυνση: www.iatiko.gr
Ημερομηνία έκδοσης από το Δ.Οικ.Α.Ε. Εμφαυλισμού των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων: 30 Μαρτίου 2011
Νόμισμα Ελληνικό: Κουπόνι: Τραπεζομάρτιο Α.Μ. 106Α 21 361
Ελληνική εταιρεία: 800 ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΛΗΝΕΣ Α.Ε. Α.Μ. 106Α 111
Τύπος ή θέση επίλυσης εισηγμένων: Με σύμφωνη γνώμη - Θέση Εμπιστοσύνης

Επίσημο Διαχειριστικό Συμβούλιο
Πρόεδρος: Θέων Πιπιδής Δ.Ε.
Διευθύνων Σύμβουλος: Δημήτριος Τζιζούνης
Αντιπρόεδρος: Μίχης Δ.Σ.
Μέλη Δ.Σ.: Μίχης Δ.Σ.
Νικόλαος Καραγιάννης

ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΤΑΤΑΧΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (ετήσια ενσωματωμένα και μη ενσωματωμένα) Ποσό σε ευρώ σε €

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2010	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2009
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Επιχειρησιακό κεφάλαιο εντάξει από άλλα στοιχεία	275.934.168,84	284.086.802,36	244.251.568,74	252.130.162,74
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	2.452.418,28	2.342.374,91	256.240,16	294.389,75
Από μη καθορισμένα περιουσιακά στοιχεία	8.363.384,23	5.678.480,51	46.783.053,39	39.576.153,01
Αποθέματα	4.875.695,75	6.329.508,97	4.388.623,39	5.728.093,06
Αποθέματα από πώληση	141.111.484,23	136.812.231,10	138.852.750,45	136.131.013,24
Από άλλα καθορισμένα περιουσιακά στοιχεία	57.814.320,69	77.258.415,67	68.179.374,24	68.961.749,04
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	490.551.482,02	512.075.813,52	502.711.610,37	508.821.584,84
ΨΑΦΙΔΙΑ ΚΑΤΑΤΑΧΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΘΕΣΗ				
Μετασώζ Κεφάλαιο	26.888.153,80	26.888.153,80	26.888.153,80	26.888.153,80
Από άλλα στοιχεία	129.989.027,04	143.525.929,97	146.297.351,29	152.510.843,79
Επιπλέον κεφάλαια των δικαιούχων μεριτών (α)	156.877.180,84	170.414.083,77	173.185.505,09	179.398.997,59
Αποθέματα Μεταμάρτυς (β)	191.467,40	229.510,95	0,00	0,00
Σύνολο Ψαφιδίων Κεφαλαίων (α)+(β)	157.068.648,24	170.643.594,72	173.185.505,09	179.398.997,59
Μετασώζ Οφειλόμενα υπαρκτών	4.357.078,99	151.595.944,45	2.758.655,90	148.338.955,17
Προβήματα / Άλλα μη καθορισμένα υπαρκτών	36.789.743,74	34.827.426,44	34.395.593,68	32.425.101,20
Προσπεσμένα οφειλόμενα υπαρκτών	173.460.145,88	12.048.283,10	170.621.008,74	9.192.468,08
Άλλα βραχυπρόθεσμα υπαρκτών	118.875.865,17	143.392.354,81	121.750.846,96	133.466.050,99
Επιπλέον υπαρκτών (δ)	333.482.833,78	341.864.218,80	329.526.105,28	324.422.567,25
ΣΥΝΟΛΟ ΨΑΦΙΔΙΩΝ ΚΑΤΑΤΑΧΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΘΕΣΗ (α)+(β)	490.551.482,02	512.075.813,52	502.711.610,37	508.821.584,84

ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΤΑΤΑΧΗ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΠΟΘΩΝ ΧΡΗΣΗΣ (ετήσια ενσωματωμένα και μη ενσωματωμένα) Ποσό σε ευρώ σε €

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2010	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2009
Σύνολο μεμβρών				
Απομεινωθέντα δικαιώματα:				
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων (ενοσωματωμένα/ενοσωματωμένα)	-12.921.837,92	6.134.781,04	-5.581.495,12	8.261.145,50
Πληρωτέα προσαρμογές για:				
Αποθέματα	12.409.430,38	12.283.667,63	10.974.668,15	11.574.781,01
Προβήματα	5.206.172,51	-42.048,06	5.137.298,07	-413.223,17
Επιπληρωτέα δικαιώματα	-49.028,46	45.276,00	0,00	0,00
Απομεινωθέντα δικαιώματα (Εξόφληση, κέρδη και ζημιές)				
Ενοσωματωμένα δικαιώματα	-2.813.463,87	-1.238.345,60	-3.054.992,23	-5.370.722,19
Καταμεινωθέντα δικαιώματα και ανεπείρητα έξοδα	10.492.108,84	15.820.853,21	9.901.489,94	15.515.004,62
Πληρωτέα προσαρμογές για μεταβλητά πληρωτέα υπαρκτών κίνησης ή που αναφέρονται με τις πληροφορίες				
Ενοσωματωμένα:				
Μείωση / (αύξηση) απομεινωθέντων	1.453.813,22	1.003.080,30	1.339.469,67	908.906,39
Μείωση / (αύξηση) απομεινωθέντων	1.773.248,71	-18.529.036,07	-3.728.137,82	-22.806.528,06
(Μείωση) / (αύξηση) υπαρκτών (στην κατάσταση)	-23.224.274,29	14.152.019,67	-10.729.358,68	490.489,97
Μείωση:				
Καταμεινωθέντα δικαιώματα και ανεπείρητα έξοδα καταβλητέα	-10.325.281,84	-10.453.146,32	-8.744.603,94	-10.153.298,73
Καταβλητέα στην Εταιρεία	-6.14.734,60	-5.741.758,69	298.378,73	-3.126.177,74
Επιπληρωτέα δικαιώματα (α)	-1.664.037,32	12.858.826,11	-5.987.282,23	-5.619.611,40
Ενοσωματωμένα δικαιώματα				
Απομεινωθέντα δικαιώματα, αμειβόμενα, καταβλητέα και Πρωτόκολλο	1.35.318,22	0,00	-5.729.681,78	-60.000,00
Απομεινωθέντα δικαιώματα και άλλων οφειλών στατιστικών	-8.133.132,85	-17.215.913,10	-5.708.721,66	-10.704.283,14
Επιπληρωτέα από παλιές ενσωματώσεις	4.333,24	51.278,54	4.333,24	47.584,54
Άλλα καταβλητέα	1.007.886,62	952.789,49	940.841,49	847.814,35
Μερίσματα απομεινωθέντων	76.120,00	93.637,50	44.220,00	4.300.000,00
Επιπληρωτέα δικαιώματα (β)	-4.909.474,77	-16.118.206,57	-10.448.008,71	-5.688.884,25
Καταμεινωθέντα δικαιώματα				
Επιπληρωτέα από αναμειβόμενα / αναπληρώσιμα δικαιώματα	22.245.507,68	11.447.304,68	21.971.010,67	8.828.166,11
Εξοφλήσιμα δικαιώματα	-4.657.142,86	-3.047.881,89	-4.657.142,86	0,00
Εξοφλήσιμα υπαρκτών από χρηματοδοτικά μνημόνια (απομεινωθέντα)	-2.178.425,84	-89.519,67	-1.600.710,24	-870.453,29
Μερίσματα απομεινωθέντων	-89.780,00	-4.428.604,45	0,00	-4.327.211,40
Επιπληρωτέα δικαιώματα (γ)	15.320.158,98	2.991.306,67	15.713.157,67	3.620.498,37
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) στα ταμιακά διαθέσιμα και απομεινωθέντα (α) + (β) + (γ)	-102.333.163,11	-275.973,79	76.866,83	-7.507.997,28
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ενεργή χρεώσων	283.793.671,00	29.255.644,79	18.737.319,79	24.385.317,07
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα παθητή χρεώσων	182.46.507,88	28.974.671,00	18.874.188,42	19.327.319,79

ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΤΑΤΑΧΗ ΕΥΝΟΙΚΩΝ ΠΟΘΩΝ (ετήσια ενσωματωμένα και μη ενσωματωμένα) Ποσό σε ευρώ σε €

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2010	31/12/2009	31/12/2010	31/12/2009
Κίνηση εργασιών				
Μείωση κέρδη / ζημιών	170.643.594,72	173.228.167,41	179.398.997,59	178.481.322,26
Συνεπαρασώζ κέρδη / ζημιών από φόρους (απομεινωθέντα και δικαιώματα προσαρμογών)	-13.485.166,48	1.843.616,31	-6.213.492,50	5.254.404,33
Ανεπείρητα μερίσματα	-89.780,00	-4.428.189,00	0,00	-4.336.739,00
Σύνολο κίνησης εργασιών	157.068.648,24	170.643.594,72	173.185.505,09	179.398.997,59

ΠΡΟΦΟΡΑ ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΤΑΤΑΧΗ ΠΟΘΩΝ

ΑΔΜΗ ΟΜΙΛΟΥ	Τύπος	Ποσοστό Διακείμενο %	Μέθοδος Απομεινωθέντων	Ποσοστό Απομεινωθέντων %	7. Ίσοσημοποίηση αναμειβόμενα με τα αναμειβόμενα μερίσματα του Ομίλου και σε Εταιρεία όπως από επίσημο και το ΔΛΠ 34 (ποσό σε €)	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΑΕ	Μερίσματα	100,00	Ο.Κ/Κ	2007-2010	α) Έξοδα	1.786.320,98	32.532.248,46
ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΑΒΕ	Κεφάλαιο	100,00	Ο.Κ/Κ	2009-2010	β) Έξοδα	428.018,84	2.201.133.237,57
ΑΙΟΝΟΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΕΑΕ	Μερίσματα	505,00	Ο.Κ/Κ	2007-2010	γ) Αποθέματα	2.460.539,06	1.893.733.258,58
ΕΡΕΥΝΑ ΕΑΕ	Μερίσματα	51,00	Ο.Κ/Κ	2007-2010	δ) Υπερτίμηση	220.36.409	3.923.313.358,78
ΚΕΝΤΡΟ ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ & ΑΝΟΚΙΝΑΤΙΑΣ	Μερίσματα	33,00	Ο.Κ/Κ	2010	ε) Διαφορές & αμείβωτα δικαιώματα από μερίσματα σε δικαιώματα	7.063.965,55	6.459.640,00
ΑΒΑΝΤΙΚΟΝ ΚΑΚΙΣ ΕΙΝ ΑΕ	Κεφάλαιο	68,89	Ο.Κ/Κ	2007-2010	στ) Απομεινωθέντα δικαιώματα από μερίσματα και μερίσματα σε δικαιώματα	45.000,00	0,00
HOSPITAL AFFILIATES INTERNATIONAL AE	Κεφάλαιο	100,00	Ο.Κ/Κ	1997-2010	ζ) Υπερτίμηση δικαιώματα από μερίσματα και μερίσματα σε δικαιώματα	1.372.157,36	1.365.805,00
MEDIANA BNC	Κεφάλαιο	78,50	Ο.Κ/Κ	1997-2010	8. Το ποσό των απομεινωθέντων προβλημάτων στατιστικών και στατιστικών (ποσό σε €):	207.776,96	0,00
MEDIANA SRL (holding MEDIANA SRL)	Κεφάλαιο	99,99	Ο.Κ/Κ	1999-2010	α) Έξοδα ή υποδυναμικά δικαιώματα	880.000,00	880.000,00
ORTELIA HOLDING	Κεφάλαιο	100,00	Ο.Κ/Κ	2010	β) Αμειβόμενα δικαιώματα χρεώσων	3.108,00	0,00
ΕΙΡΩΣΤΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΙΕΙΑΣ ΑΕ	Μερίσματα	100,00	Ο.Κ/Κ	2009-2010	9. Το ποσό των αναμεινωθέντων κερδών από μερίσματα για το έτος 1/1-31/12/2010 € -109.59.849 και 1/1-31/12/2009 € -76.246,00 (απομεινωθέντα δικαιώματα)	0,00	0,00
DAIA Α.Ε.	Αδυναμία	100,00	ΚΑΒΑΡΗ ΒΕΣΗ	2007-2010	10. Απομεινωθέντα δικαιώματα από μερίσματα και μερίσματα σε δικαιώματα	0,00	0,00
MEDICARE ΑΕ	Αδυναμία	21,33	ΚΑΒΑΡΗ ΒΕΣΗ	2010	11. Ο έσοδο από μερίσματα στα Ετήσια Ετήσια Οικονομικά Στοιχεία της Εταιρείας από τον Ομίλο και σε Εταιρεία όπως από επίσημο και το ΔΛΠ 34 (ποσό σε €)	1.786.320,98	32.532.248,46
INTEROPTICS ΑΕ	Αδυναμία	21,33	ΚΑΒΑΡΗ ΒΕΣΗ	2010	12. Ετήσια Οικονομικά Στοιχεία της Εταιρείας από τον Ομίλο και σε Εταιρεία όπως από επίσημο και το ΔΛΠ 34 (ποσό σε €)	428.018,84	2.201.133.237,57

1. Όλες οι εταιρείες του Ομίλου είναι αυτές που αναφέρονται στον παρόντα πίνακα "ΑΔΜΗ ΟΜΙΛΟΥ". Δεν υπάρχει διαφορά στην επωνυμία και τον τύπο των εταιρειών σε σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις της προηγούμενης χρήσης 2009.

2. Δεν υπάρχουν εργαζόμενοι ή μετόχους σε άλλες Εταιρείες και τον Όμιλο.

3. Δεν υπάρχουν κέρδη διαρροών που αφορούν τις Εταιρείες και τον Όμιλο.

4. Ο οικονομικός αριθμός των στατιστικών προσωπικών στον Όμιλο και σε Εταιρεία στατιστικών 2010 ήταν 29.44 (3.227 η χρήση του 2009) και 2.494 (2.898 η χρήση του 2009) αντίστοιχα.

5. Το κέρδη από μερίσματα υπολογίζονται με βάση το ποσό στατιστικών αριθμών στατιστικών των μετόχων.

6. Το 31/12/2010 δεν υπάρχουν άλλες μετοχές σε Εταιρείες από άλλους ή από τον Όμιλο και σε Εταιρείες της.

Μαρούσι, 30 Μαρτίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ. Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΝΤΙΕΠΙΘΕΤΗΣ Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΝΤΙΕΠΙΘΕΤΗΣ Ο ΑΝΤΙΕΠΙΘΕΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΥΠΟΧΡΩΣΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΛΑΓΟΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Π. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΡΕΤΣΟΣ Δ. ΑΣΑΜΟΥΡΑΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Χ. ΚΑΤΣΙΧΗΣ

ΑΔΤ Ε 100951 ΑΔΤ Ε 300622 ΑΔΤ Π 001034 ΑΔΤ Ε 533419 ΑΔΤ ΑΒ 052569

ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 13782/06/Β.8/06

Διοτίμου 57, 15125 Μαρούσι

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ από 1 Ιανουαρίου 2011 έως 31 Δεκεμβρίου 2011

(δραστηριότητα δίνει τον κ.ν. 2190/20, άρθρο 13 για σταθερές και ανακινούμενες ακίνητες κατασκευές, ανακινούμενες και μη, και το Δ.Α.Υ)

Το παρόντα στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, το εκθέτουν σε μία γενική αντίληψη για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εξής) και του Ομίλου της. Συνιστάται επίσης στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επένδυση ή άλλη συναλλαγή με τον Όμιλο, να αναζητήσει στη διεύθυνση διεύθυνση του Ομίλου, όπου συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έκθεση επίθετου του νόμιμου ελεγκτή.

Αρχηγός Υπηρεσίας - Νομάρχης:	Υπάρχουσα Περιγραφή της Δραστηριότητας και Ανταγωνιστικότητας - Δ/νση Ανάπτυξης Εισοδημάτων και Πωσιών	Σύντακτος Διοικητικός Συμβούλιος Οργανισμός: Δρ. Γεώργιος Β. Αναστασιάδης Δρ. Βασίλειος Γ. Αναστασιάδης Χρήστος Γ. Αναστασιάδης Johannes Gunther Paul Schmidt Nikolaos Kyriakos Παύλος Κωνσταντίνος Τουκάκης Βασίλειος	Θέση: Πρόεδρος Δ.Σ. Διευθύνων Σύμβουλος Αναπληρωτής Μέλος Δ.Σ. (Μη εκτελεστικό) Μέλος Δ.Σ. (Μη εκτελεστικό) Μέλος Δ.Σ. (Μη εκτελεστικό)
Διεύθυνση Διοικήσεων:	www.iatiro.gr		
Ημερομηνία έκδοσης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων:	30 Μαρτίου 2012		
Νόμος Ελεγκτής:	Γεωργίου Παναγιώτης Βασίλειος Α.Μ. ΣΟΦΑ 24571		
Ελεγκτική εταιρεία:	ISDO Delta Ανάλυση Εισοδημάτων Ελεγκτών Λογιστών (Α.Μ. ΣΟΦΑ 153)		
Τύπος έκθεσης επίθετου ελεγκτών:	Με απεριόριστη γνώμη-όχι με επιφυλάξεις		

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ω ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2011	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2010
Εκκαθαριστικό μισθών εισπραχθέντων	266.527.475,59	275.934.168,84	238.072.837,72	244.251.598,74
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	32.637.219	2.452.418,28	171.577,31	256.240,16
Λοιπά μη καθυστερήσαντα περιουσιακά στοιχεία	7.262.014,89	8.363.384,23	39.733.641,46	46.783.053,39
Αποθέματα	5.796.756,71	4.875.695,75	5.448.375,54	4.388.623,39
Αποθέματα από πώληση	139.456.078,29	141.111.494,23	138.813.895,67	138.852.750,45
Λοιπά καθυστερήσαντα περιουσιακά στοιχεία	51.416.812,99	57.814.320,69	66.918.035,20	68.179.374,24
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	470.285.757,76	490.551.482,02	489.158.362,90	502.711.613,37
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΩΣΕΙΣ				
Μεταβολή Κεφάλαιο	26.888.153,80	26.888.153,80	26.888.153,80	26.888.153,80
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	110.812.424,92	129.989.027,04	134.755.242,82	146.297.351,29
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α) (α) (α) (α)	137.700.578,72	156.877.180,84	161.643.396,62	173.185.505,09
Διαφορές Μεταφρασεών (β)	199.447,19	191.467,40	0,00	0,00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (γ) (α)+(β)	137.900.025,91	157.068.648,24	161.643.396,62	173.185.505,09
Μη αποπληρωστέα δάνεια υποχρεώσεων	2.616.618,44	4.357.078,99	1.624.458,99	2.758.659,90
Προβλέψεις / Λοιπά καθυστερήσαντα υποχρεώσεων	39.236.718,76	36.789.743,74	36.746.232,28	34.395.593,68
Βραχυπρόθεσμα δάνεια υποχρεώσεων	164.089.726,01	173.460.145,88	167.233.352,37	170.621.008,74
Λοιπά βραχυπρόθεσμα υποχρεώσεων	126.942.686,64	118.875.865,17	127.690.922,64	121.750.846,96
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	332.885.749,85	333.482.833,78	327.294.962,28	329.526.105,28
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΩΣΕΩΝ (γ)+(δ)	470.285.757,76	490.551.482,02	489.158.362,90	502.711.613,37

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	Ω ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2011	31/12/2010	31/12/2011	31/12/2010
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης χρήσεως (1/1/2011 και 1/1/2010 αντίστοιχα)	157.068.648,24	170.643.594,72	173.185.505,09	179.398.997,59
Συγκρισιμότητα αναπόθετο έσοδο μετά από φόρους (ανακινούμενα και διακινούμενα περιουσιακά στοιχεία)	-19.111.672,33	-13.485.166,48	-11.322.108,47	-6.213.482,50
Διαφορές μεταφρασεών	-56.990,00	-89.780,00	0,00	0,00
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσεως (31/12/2011 και 31/12/2010 αντίστοιχα)	137.900.025,91	157.068.648,24	161.643.396,62	173.185.505,09

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	Ω ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2011	1/1-31/12/2010	1/1-31/12/2011	1/1-31/12/2010
Κέρδη προ φόρων	219.003.28,57	233.664.607,21	276.588.592,83	207.033.563,51
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	31.166.407,61	27.658.592,83	5.243.192,95	6.904.132,17
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	-18.185.450,48	-12.921.837,92	-19.944.943,33	-10.044.657,41
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (Α)	-15.466.571,55	-10.921.837,92	-13.735.567,99	-5.581.485,12
Κατανομή και σε:				
Ιδιωτικές μισθωτές	-19.159.873,12	-13.427.304,43	-11.322.108,47	-6.213.482,50
Διαφορές μεταφρασεών	64.929,79	51.736,44	0,00	0,00
Λοιπά αναπόθετο έσοδο μετά από φόρους (Β)	-16.729,00	-109.598,49	-11.322.108,47	-6.213.482,50
Συγκρισιμότητα αναπόθετο έσοδο μετά από φόρους (Α)+(Β)	-19.111.672,33	-13.485.166,48	-11.322.108,47	-6.213.482,50
Κατανομή και σε:				
Ιδιωτικές μισθωτές	-19.176.692,12	-13.536.902,92	-11.322.108,47	-6.213.482,50
Διαφορές μεταφρασεών	64.929,79	51.736,44	0,00	0,00
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους από μεταπώληση (Γ) (Γ)	-2.209,00	-0,00	-1.305,00	-0,00
Προσόδων μίσθωσης από μεταπώληση (Γ) (Γ)	0,00	0,00	0,00	0,00
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αναπόθετων αποτελεσμάτων	9.792.095,67	7.196.237,43	17.413.001,42	12.299.671,74

ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ	Ποσοστό	Μείζονες	Ποσοστό	ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	
				9. Ύψος του συνολικού κέρφους με τον Όμιλο και της Εταιρείας δίνοντας από τη λήξη του από το Δ.Α.Υ (ποσό σε €):	10. Το ποσό των απομνημονίων που θα πληρωθούν από τον Όμιλο (ποσό σε €):
Εταιρεία	100,00	Εταιρεία	100,00	1.570.060,49	1.877.480,38
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΑΕ	100,00	Κληρονομήτρια	100,00	447.465,09	1.319.664,28
ΙΑΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕΒΕ	50,50	Κληρονομήτρια	100,00	1.997.486,74	2.439.397,89
ΑΞΙΟΜΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΕΑΕ	5,10	Κληρονομήτρια	100,00	364.084,00	3.243.349,73
ΕΡΕΥΝΑ ΕΑΕ					
ΚΕΝΤΡΟ ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ					
ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΑΚΕΣΙΔΕ ΕΑΕ	33,00	Κληρονομήτρια	100,00	1.742.904,17	5.825.245,00
HOSPITAL AFFILIATES INTERNATIONAL ΑΕ	68,89	Κληρονομήτρια	100,00	365.331,99	20.000,00
MEDSANA BNC	100,00	Κληρονομήτρια	100,00	2.399.823,86	2.302.196,00
BIOAXIS SRL (πρόσφατα MEDSANA SRL)	78,90	Κληρονομήτρια	100,00		
ORTELIA HOLDING	99,99	Κληρονομήτρια	100,00		
EUROSITE ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΕ	100,00	Κληρονομήτρια	100,00		
ΓΑΙΑ ΑΕ	100,00	Κληρονομήτρια	100,00		
MEDICARE ΑΕ	55,00	Κληρονομήτρια	100,00		
INTEROPTICS ΑΕ	27,33	Κληρονομήτρια	100,00		

- Όλες οι εταιρείες του Ομίλου είναι αυτές που αναγράφονται στον παραπάνω πίνακα "ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ". Δεν υπάρχει διαφορά ποσοτήτων σε αυτές και με τον μέτοχο αναμνημόνιο σε σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις της προηγούμενης χρήσης 2010.
- Δεν υπάρχουν χρηματικά στοιχεία που έχουν απομνημονίων από την Εταιρεία και τον Όμιλο.
- Οι οικονομικές δηλώσεις και απομνημονίων που προσηλωμένα στον Όμιλο και στην Εταιρεία συζητήθηκαν τον 2011 των 2.879 (2.944) χρημάτων του 2010 και 2.512 (2.484) του 2010 αντίστοιχα.
- Το κέρδη / (ζημιές) από μεταπώληση αποτελούν μέρος του μέτοχου αναπόθετο έσοδο (α) του αναπόθετο έσοδο των μετόχων.
- Στις 31/12/11, δεν καθίστανται δε μετόχους της εταιρείας ούτε από τον Όμιλο ούτε από την Εταιρεία.
- Η έκθεση της Μείζονος Εταιρείας βλ. πίνακα σε διαδικασίες απομνημονίων, με τον καινοφανή των προσηλωμένων, σε σχέση με το υπομνημόνιο Ομίλου.
- Στις αρχές Μαρτίου του 2012 ξεκίνησε η λειτουργία της Μικρομεσαίας κίνησης "ΓΑΙΑ" εντός του γενικού νοσοκομείου της εταιρείας Ιατρικό Αθηνών - Κληρονομήτρια.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΤΗΡ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ	Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΤΗΡ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΑΔΤ ΑΚ 038305	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΑΔΤ Ε 350622	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Π. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΔΤ Π 001034	ΠΕΤΡΟΣ Δ. ΑΣΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΔΤ ΑΚ 534319	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Χ. ΚΑΤΣΙΩΤΗΣ ΑΔΤ ΑΒ 052969

